DIARI CATALÀ
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona	Edició vespre	1	ptes. mes
	Edició matí.	1	» »
Espanya	. . . .	4'50	ptes. trim.
Unió postal	. . . .	6	» »

Paquet de 30 números. . 90 céntims

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entresol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPRENTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Teléfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats y reclams a preus convencionals. Per la edició del vespre s'admeten esquelas mortuories fins a les sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXI núm. 4,189 — Barcelona: Dilluns 2 de janer de 1911 — Edició del VESPRE

SANT DEL DIA: L'Aparició de Nostra Senyora a Sant Jaume, a Saragossa.

Sant de demà: St. Afrero, p. y mr.—**Quarenta hores:** A la Santa Iglesia Catedral Basílica.—Hores d'exposició: De 2/4 de vuit del matí, a 2/4 de sis de la tarda.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. dels Angels, a sa iglesia.—**Demà:** Ntra. Sra. de la Providencia, al Pi. privilegiada.—**Missa d'avuy:** Octava de St. Estava, protomartir; color vermell.—**La de demà:** Octava de St. Joan, ap. y evang.; color blanch.—**Adoració nocturna:** Demà, dimars, dia 3. Torn de l'Immaculada Concepció.

Observatori Meteorològich de la Universitat. - Director: E. Alcobé—1 de janer
HORES D'OBSERVACIÓ: 8 matí y 4 tarda.—Barómetre a 0° y al nivell del mar: 767'5; 7[illegible]'0.—Temperatures: máxima 2[illegible] sol; 13'3 ombra.—Mínima: 3'6 ombra: 1'5 rad.—Temperatura a l'ombra: 8'0; 11'[illegible].—Pluja a las 24 horas: 0'0.—Aigua evaporada en millimetres: 4'0.—Graus d'humitat: 53; 62.—Direcció del vent: O.; O. N. O.—Velocitat del vent: 177 k.—Estat del cel: sereno.—Núvols: Classes: [illegible]—Cantitat: 0'1; 0'2.
Sortida del sol: 7'17.—Posta: 4'33.—Sortida de la lluna: 8'18 m.—Posta: 5'0 t.

LA SENYORETA

ROSETA ARMENTERAS Y CODINA

morí el dia 24 de desembre últim a l'edat de 16 anys

havent rebut els Aussilis Espirituals

(A. S. C.)

Sos afligits pares Joseph y Rosa, avi Jaume Codina, germans Joseph M.ª, Santiago y Mercè, oncles y oncles polítichs (presents y ausents), cosins y demés parents, al recordar als amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els preguen la tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir als funerals que en sufragi de la seva ànima se celebraràn dimecres, día 4 del corrent, a les deu, a la iglesia de la Casa provincial de Caritat.

Les misses després del ofici y desseguida la del perdó
Per respecte a la santetat del temple el dol se dona per despedit
No's convida particularment

L'Excm. y Ilm. Sr. Bisbe de Barcelona s'ha dignat concedir 50 dies d'indulgencia als seus fidels diocesans en la forma acostumada.

CAMIL TORRELLA ROMBOUTS

HA MORT

EL DIA 2 DE JANER DE 1911

(A. C. S.)

Son fill D. Camil Torrella Morera, filla política D.ª Enriqueta Vazquez, germans y germanes, germans y germanes polítichs, nebots, cosins y demés familia (presents y ausents) notifiquen als amichs y coneguts tan greu pèrdua y els preguen que l'encomanin a Deu y que se serveixin assistir a la casa mortuoria, Mallorca, núm. 237, demà dimars, día 3 del corrent, a les deu del matí, pera acompanyar el cadavre a la iglesia parroquial de Nostra Senyora de Bethlem y d'allí al Cementiri del Sud-Oest, per lo que rebràn especial favor.

No s'invita particularment.

EL SENYOR

Don Joseph Matas y Picañol

soci Gerent de la rahó social "Matas y C.ª"

ha mort a la matinada d'avuy

(A. C. S.)

La seva afligida esposa donya Carme Culleil, fills don Ricart y don Joseph, pare polítich don Pere Culleil, germans (present y ausent), germans polítichs, oncles, ties, nebots, cosins y demés parents y la societat «Matas y C.ª», al comunicar als seus amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir a la casa mortuoria, carrer de Trafalgar 39, 2.on, demà, dimars, 3 del corrent, a les onze del matí, pera acompanyar el cadavre a la parroquial iglesia de Sant Pere de les Puelles y d'allí al Cementiri del Sud-Oest.

No's convida particularment.

Don Antoni Baldé y Prat

ha mort després d'haver rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostólica

(A. C. S.)

Sos afligits esposa Dolors Diviu, fills Rosita, Pepita y Antoni, germans, germana, germans polítichs, nebots, cosins y demés parents y la rahó social «L. Pagés y C.ª», de Mendoza (República Argentina), al participar als amichs y coneguts tan irreparable pèrdua, els supliquen li tributin un recort en llurs oracions y se serveixin assistir demà, dimars, día 3, a la casa mortuoria, carrer Aribau, núm. 152, principal, primera, a dos quarts d'onze del matí, pera acompanyar el cadavre a la iglesia parroquial de Santa María de Jesús (Gracia) y després al Cementiri del Sud Oest.

No's convida particularment.

COLEGI DE CATALUNYA
BAIX L'ADVOCACIÓ DE NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT
Benehit especialment per S. S. el Papa Lleó XIII
Dirigit per les professores donya Josepha, donya Francisca, donya Ramey y donya Carme Ferràn, ab la cooperació de distinguits professors. Director espiritual.
Mitg pensionistes y externes. Espayosos patis d'esbarjo, **Ciaris, 31, pral. y primer**

MERITORI de 14 a 16 anys, ab bon caràcter de lletra, guanyant desseguida. Escriure a n'aquesta Administració.

L'advocat Joseph Bosch y Gal-ly ha trasladat son despatx a la PLASSA REAL, 10, ENTR.et

ART FOTOGRAFICA.—Revelatge plaques. Positius sobre vidre y paper. Ampliacions. Preus módichs. N. Cuyás, Paradís, 10, 2on.

RHEINISCHER HOF
Nice (Hotel du Rhin) 1.er ordre-150 llits.-Preu mod.

Tusquets y C.ª S. en C. Banca-Borsa.
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9

Negociém Valors y Cupons
Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 29.

Barcelona-Iviça

Arribada de l'expedició

A les nou del matí d'ahir el vaporet remolcador portant a bordo als representants d'algunes corporacions y de la premysa y a la colonia ivicenca de Barcelona, varen sortir a rebre al vapor «Balear», que portava cap al nostre port la expedició de les representacions de l'illa de Iviça.

Al ovirarse uns y altres se saludaven volejant els mocadors y aclamant a Catalunya y a Iviça, seguint fins al moll de la capitania general, ahont va atracar el vapor «Balear». Allí hi havía una gran gernació que va saludar efusivament als expedicionaris.

Tantost posada la palanca, les representacions de Barcelona, els diputats provincials senyors Fàges, Tona y Gubern y el secretari senyor Parés; el regidor senyor Pardo, que representava a l'alcalde; el senyor Die, que representava al governador; els senyors Perpinyà, Parés, Martí y Ventosa y el secretari senyor Escales, de la Cambra de Comerç; una nombrosa comissió del Centre Excursionista de Catalunya, presidida pel senyor Torras; els Estudis Universitaris Catalans, representats pel senyor Nadal; l'Orfeó Català, Lliga Regionalista, Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat y moltes altres corporacions entraven a donar la benvinguda als simpàtichs hostes ivicenchs.

Les representacions ivicenques

Aquestes son les següents:

Ajuntament de Iviça.—Alcalde, don Miquel Marí Pol; regidors, don Sebastià Roig Ramos, don Rafel Oliver Balmes, don Antoni Riera Costa, don Bernat Tur Puget, don Francisco Marí Tur y el secretari, don Artur Pérez Cabrero.

Diputats provincials de Iviça.—Don Emili Morales Cirer y don Antoni Joan Bonet.

Cambra de Comerç.—Don Bartomeu Ramón Capmany, don Francisco Medina Puig y don Joseph Pérez Verdera.

Capítol Catedral.—Doctor don Toribi Puget Sentí.

Cambra Agrícola.—Don Gabriel Sala García, don Joseph Ramón Gotarredona y don Antoni Serra Guasch.

Societat Arqueològica Ebusitana.—Senyors Ramón y Pérez.

Econòmica de Amichs del País.—Don Joan Balaguer Enseñat y don Antoni Albert.

Centre Artesà.—Don Sebastià Roig y Ramis.

Círcol Conservador.—Don Francisco Vilàs, don Joseph Mayans Torres y don Julià Vilàs.

Societat Marítima Terrestre.—Don Joan Serra Serra, don Jaume Pujol Bonet, don Vicens Fuster Torras.

Don Bartomeu de Roselló y Tur, director del periòdich «El Resúmen».

Ajuntament del poble de Santa Eularia.—Don Bartomeu Colomar Clapés, don Antoni Colomar Ferrer y don Pere Joan Planells.

Del poble de Sant Joseph.—De la societat «El Progrés»: Don Bernat Marí Tur, don Domingo Ribas Ribas, don Francisco Prats Ferrer.

Del poble de Sant Antoni.—Del Sindicat Agrícol: Don B. Roselló, don Antoni Albert Nieto y don Narcís Puget Viñas.

Ajuntament de Sant Joan Baptista.—Don Joseph Marí Torres, don Antoni Torres Ferrer, don Antoni Torres Torres y don Joan Torres Torres.

La representació de les hermoses y elegants ivicenques, la portaven unes 30 senyores y senyoretes, a les quals la nostra Societat d'Atracció de Forasters els va entregar artístichs poms de flors y a tots els expedicionaris una guia de la ciutat y a la comissió organisadora els entregà una guía-programa dels actes oficials y festes que avuy se celebraven en son obsequi y el modo com estava organisada la seva assistencia a les mateixes.

El viatge no ha sigut gaire agradable perque la mar encara està molt picada.

En el menjador de cuberta's feren les presentacions mutuals, cambiantse afectuoses salutacions.

A Casa la Ciutat

Els ivicenchs foren aplaudits al desembarcar y ells contestaren ab visques a Catalunya, y acompanyats per la Guardia Urbana y totes les representacions particulars y oficials, passant per les Rambles y carrer de Fernando, se dirigiren a Cá la Ciutat. A la gran Sala de Cent, les senyores ivicenques, ocuparen els escons dels regidors y la Sala quedà plena d'ivicenchs y barcelonins.

A la presidencia s'hi assentà l'alcalde d'Iviça, que tenía a sa dreta al alcalde accidental senyor Serraclara y a sa esquerra al regidor regionalista Sr. Pardo.

El senyor Serraclara parlà en català, manifestant la satisfacció que sentía el Ajuntament de Barcelona, en poder hostatjar a dins d'aquella histórica Sala, que evoca tan memorables recorts de la nostra comuna historia, a tan distingida y nombrosa representació de l'illa d'Iviça, vinguda a saludar a la nostra ciutat, per haver tingut el gust de poder ajuntar els nostres esforços als de l'illa pera establir la línia directa de vapors. L'Ajuntament de Barcelona s'enorgulleix d'haver contribuit al afalagador resultat obtingut, que contribuirà a extrényer més els llaços de germanor entre nostra ciutat y l'illa, que encara que les separi la mar, may han estat desunides de nosaltres.

Saludà efusivament a la representació d'Iviça y especialment a la representació verament popular. També dirigí una galant salutació a la bellesa, a la poesía ivicenca, tan esplendhament representada per aquelles senyores.

Aplaudiments y visques a Barcelona, a Catalunya y a Iviça.

El senyor Marí, alcalde d'Iviça, digué que l'emoció que senten davant d'aquella tan afalagadora rebuda, li privava d'expressar com voldría el seu agraiment a Barceloan.

El senyor don Ramón de la Concha y Comes, ab gran facilitat de paraula, expressà la joya que sentien per les mostres de simpatía y germanor ab que se'ls rebía; manifestà ab emoció l'agraiment dels ivicenchs per la cooperació que Barcelona y tota Catalunya, havien donat a la consecució de la tan desitjada línia directa, y digué que no trobant paraules pera expressar aquell sentiment, el concretaría, cridant ¡visca Barcelona!—¡visca Catalunya!, essent contestats per tothom.

El senyor Medina, en representació del element popular de l'expedició, digué que al trobarse dintre d'aquella histórica Sala, ahont hi batega tota la vida de Catalunya, no podía menys que fer constar que Iviça s'ha considerat catalana desde tempo immemorial; que ha sentit joya en els jorns de gloria de Catalunya y l'ha acompanyada en son dol, quan ha passat dies de pena y que avuy venien a refermar aquella simpatía y aquella germanor, que creixerà ab la nova línia directa de comunicació.

Crits de visca Iviça y Catalunya. Els ivicenchs aclamaren a les catalanes y en correspondencia, els nostres paisans aclamaren a les ivicenques.

El Sr. Serraclara invità als ivicenchs a visitar el Consistori Nou y el saló de conferencies, ahont la casa den Miquel Regàs (Culleretes) s'encarregà de servislos un vi d'honor (pastes, dolços y xampany).

A la Diputació provincial

Foren rebuts pel president don Enrich Prat de la Riba, váris diputats provincials y el secretari senyor Parés. A la sala de sessions, el diputat provincial senyor Gubern, dirigí una afectuosa salutació als ivicenchs recordantlos els llaços históricks que'ns unexen, expressant el desitg de que al anàrsen de Barcelona, no sols se recordessin de la bellesa material de la ciutat, sinó que voldría sentissin anyorança per l'afecció de simpatía y germanor que batega en nostres cors. (Aplaudiments y visques).

El president de la Diputació, don Enrich Prat de la Riba, expressà la satisfacció que sentía la corporació provincial per poder hostatjar breus moments a tan nombrosa y distingida representació de la illa d'Iviça; que aques-

J. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Comptes Corrents, Cambi de Monedes
(RAMBLA CANALETES, 2)

Centro Barcelonés de Seguros
QUINTAS
Autorisat per la Lley de 30 de juny de 1887
Inscrit en el ministeri de Foment per R. O. de 5 de janer de 1910
Direcció general: Carme, n.º 42, 1.er - Barcelona
Poden els minyons assegurarse en aquest Centro per la cantitat de **Setcentes cinquanta pessetes**, que podràn dipositar, ahont vulguin, concedintlos un plasso pera pagar els dipósits, fins el día primer d'agost del any del sortejg, sense aument de quota. Redimeix aquest Centro als excedents de cupo que siguin cridats a les files pera cobrir baixes.
Anunci autorisat per la Comisaría de Segurs a 27 d'octubre de 1910.

REYS El millor regal pera nens y nenes, cadiretes estil parisench; máquines pera marquetería y calats desde **una pta.** Banquets y eines de fustería. **A. Miranda. Banys Nous, 15**

CONTRA LA TOS — ÈXIT ADMIRABLE
Aixarop del Dr. Villegas
(A BASE DE BROMOFORMO Y HEROINA)
Alivia al acte y cura tota classe d'efectes bronquials Els catarrosos, els tísichs, els asmátichs, els disnéichs y quants pateixin ronquera, fadiga o espectoració deuen usarlo com a remey radical, segur y exclusiu.
DEMÁNIS EN FARMACIES

Ferro-carril d'Orleans
La Companyia dels Camins de Ferro de París a Orleans avisa al públich que la Guía Ilustrada de la seva xarxa pera l'hivern 1910-11 se troba en venda actualment a les biblioteques de les seves estacions, als seus despatxos de París y a les principals agencies de viatges, al preu de 30 céntims de franch.
També s'adressa franch a domicili, contra l'envío de 50 céntims de franch en segells de correus, a la «Administration Centrale, I, Place Valhubert, Bureau de Trafich-Voyageurs, París, (XIII.er)».
Aquesta Guía té més de 320 pàgines ilustrades ab infinitat de gravats. Además, alguns plànols y cartes, ab els datos més útils pera'l viatger, com son: Descripció dels indrets y llochs d'excursions per la **Turena**, per la **Auvernia**, per la **Bretanya** y pel Centre de França, aixís com els horaris dels trens, principals combinacions de tarifes, etc., etc.

MOSAICHS E. F. ESCOFET & C
Ronda Sant Pere 8

Grans Magatzems **El Siglo**
REYS
VARIADÍSSIM ASSORTIT EN
JOGUINES
y Articles pera Regal
Dies 3, 4 y 5 de janer **Grandiosa Exposició**
y venda en els locals de planta baixa y part del 1.er pis
A les dotze del matí's tancará la venda de les demés seccions instalades en els pisos.
Els dies 4 y 5 estará obert l'establiment **FINS A LES DEU DE LA NIT.**
El Café-Bar restará tancat durant dits dies
BUÇONS pera la correspondencia als **REYS MAGOS**

ANONIMA **Claudi Duran**
Construccions "MONIER"
Barcelona. — Ronda Sant Pere, núm. 44, baixos
Director tecnich: Don Claudi Durán Ventosa, arquitecte
Aquestas construccions que per sa durada, lleugeresa y impermeabilitat no tenen rival, se recomanan molt especialment als senyors propietaris, arquitectes y constructors pera substituir ab ventatja els dipósits de zinc, plom o ferro en sas diversas aplicacions, pera els usos domestichs y industrials, empleantse ab éxit cada día superior en la instalació dels anomenats POZOS MOURAS, que fan innecessaris els dipósits de materias fecals en beneficí de la higiene y de la economía
Constitueix una especialitat de la casa, la construcció de safreigs transportables, banyeras, aigüeras, serpentins, etc., molt económichs y forts.
Telefon en el despatx, número 1355 y en els tallers, número 2203

ta, al donar tanta solemnitat a la expedició, semblava declarar que hi havía en ella quelcom més que l'agraiment per la materialitat de la petita cooperació donada a la gestió de la línia directa de vapor, sembla que, en aquesta expansió, hi hagi un crit de cor que recorda la nostra comunitat de sanch y de llengua, que motivava que fossiu anomenats «els catalans d'Iviça» quan de vosaltres parlaven els nostres antichs reys, perque vosaltres, els que haveu vist la llum en aquella hermosa illa, sou els descendents dels que hi varen portar la cultura y la civilisació de la nostra Catalunya.

Per això es que tots nosaltres esperám que's refermarà la Solidaritat de tots els que parlen la nostra llengua, contribuint aixís a estrènyer els llassos de germanor, y crech interpretar els sentiments de la Diputació Provincial de Barcelona al manifestar als ivicenchs que aquest casal el considerin com la Casa pairal de totes les terres ahont la nostra llengua es parlada.

Grans aplaudiments, visques a Barcelona, a Catalunya y a la Diputació Provincial.

El senyor Ramón, d'Iviça, recorda ab agraiment que a la Diputació fou rebut ab els braços oberts, quan vingué a solicitar l'ajudessin a Iviça en sa gestió, y que may oblidarán la franca y decidida cooperació que li donaren. Ab emoció, manifesta que Iviça espera'l moment en que pugui fer quelcom pera correspondre a Barcelona, la germana major de totes les regions de llengua catalana.

Els ivicenchs aclamen a Barcelona y a Catalunya y en correspondencia se senten aclamacions a Iviça.

El senyor Prat acompanyà als ivicenchs a visitar les obres de restauració del antich Palau de la Generalitat de Catalunya.

Al Centre Excursionista

Visitaren les columnes romanes que tan curosament allí s'hi conserven, y aplegats a la sala d'actes se cambiaren frases de simpatía entre'l president de la corporació senyor Torras y el senyor Ramón en representació dels ivicenchs.

Al Parch Güell

En tres grans cotxes, ab imperial, del tranvía de la Travessera de Dalt, pera ells reservats, foren portats al grandiós y artistich parch que l'eminent patrici don Eusebi Güell cedí generosament pera celebrarhi un festival de sardanes en honor dels ivicenchs.

Aquests contemplaven maravellats la obra del eminent arquitecte català don Antoni Gaudí, y encisats admiraven puntejar l'airosa y típica sardana empordanesa, avuy convertida en nostra dança nacional. La cobla Suredc va tocar les més xamoses sardanes del seu repertori.

Ab recansa els ivicenchs abandonaren el Parch, pera dirigirse al concert que en son obsequi donava la nostra primera entitat choral.

Al Palau de la Música Catalana

Quan hi arribaren els simpàtichs hostes dels catalans, la sala de concerts estava de gom a gom. Les senyores ivicenques ocuparen, al primer pis, les tres lloges centrals, convertides en una sola. Les representacions corporatives ocuparen també llochs de preferencia.

L'Orfeó Català va cantar el «Cant de la Senyera», «El rossinyol», «Sota l'olm», «Els tres tambors», «La Mare de Deu», un fragment de la «Missa del Centenari» y la Salve.

Els aplaudiments foren entusiastes, tributant una grandiosa ovació al mestre Millet y als orfeonistes. L'alcalde de Iviça, senyor Marí, acompanyat d'una comissió d'ivicenchs, anà a saludar y a felicitar personalment al mestre Millet.

Al Mundial Palace

En quatre llargues taules, exteses a la grandiosa sala, s'hi assentaren més de 250 comensals ivicenchs y barcelonins. A la presidencia hi havia'l regidor regionalista senyor Pardo, que representava al alcalde de Barcelona; l'alcalde y regidors d'Iviça; el president de la Comissió provincial, senyor Fages; els diputats senyors Tona y Pelfort; els regidors senyors Carreras Candi y Sans Cabré; el president del Centre Excursionista, senyor Torras; don Lluis Duran y Ventosa y don Joseph Galí, exregidors; el capità del vapor «Balears» y seguíen després 34 representants de varies corporacions y moltes altres personalitats que assistien al acte pera mostrar sa simpatía als simpàtichs fills de Iviça.

Aquests, en ses converses, no's cansaven de dir y repetir son agraiment y sa admiració per les moltes atencions y y afalagadors obsequis que se'ls tributava. Estaven contentissims y satisfets.

El dinar fou molt ben servit y abundant.

Com ja era tart, el senyor Pardo manifestà que s'havia acordat suprimir els discursos y va acabar l'acte pronunciant paraules de simpatía y d'afecte que s'afermaràn encara més ab la facilitat de comunicacions que desde avuy hi haurà entre Barcelona y Iviça. Va acabar aclamant a Iviça y als ivicenchs y aclamant a Catalunya y a Barcelona.

Al Teatre Romea

A la sortida del Mundial Palace anaren al teatre Romea a veure la representació de les composicions de don Joseph Pous y Pagés «L'endemà de bodes» y «Un cop d'Estat», que foren molt celebrades y aplaudides, obligant al autor a sortir a escena moltes vegades.

Al Tibidabo

Avuy, al mitgdía, les comissions de l'Ajuntament y de la Diputació Provincial obsequiaràn altra volta a les representacions ivicenques ab un dinar íntim al restaurant del cim del Tibidabo.

Comiat

Avuy, a les sis de la tarda, si no hi hà contra-ordre, en el vapor «Balears» tornaràn a Iviça els nostres benvolguts hostes.

Nosaltres, al donarlos comiat, els desitjem un bon viatge y que llur estada a la capital de Catalunya els hagi sigut força agradable. Quan en sa hermosa y pintoresca illa recordin aquesta data del primer de janer de 1911, memorable pera la expansió de la vida de Iviça, pensin que aquí hi han deixat, no sols veritables amichs, sinó germanívoles afeccions.

Al Ateneu Obrer de Barcelona

Ahir a la tarda va efectuarse al Ateneu Obrer de Barcelona, Tallers, 22, un magnífich concert, donat per l'Orfeó «Canigó», baix la direcció del mestre J. B. Espadaler y del sub-director Agustí Perefia.

El programa, molt ben escollit, va ser el següent: Primera part: «Himne de l'Orfeó Canigó», de J. B. Espadaler; «Montanyes regalades», de Sancho Marraco (solo per la senyoreta E. Torrents); «Sota l'olm», de Morera; «Himne del arbre fruiter» (solo pel senyor Frrancesch Massoni); «La Pastorel·la de Fonticó», de Espadaler (solos per la senyoreta Maria Fossas y el senyor Ernest Reig; «Bell record», de Espadaler.

Segona part: «Bon rossinyol», de Narcisa Freixas; «L'home d'aigua», de Schumann; «Adeu, germà meu», de Waebrant; «Serenata», d'Otto; «La Veremas», de Lassus; «El toch de l'Aleluya», de Espadaler (solo per la professora senyoreta Adela de Cors).

El gran local de l'Ateneu era plé de distingida concorrencia que va aplaudir ab entusiasme al notabilissim «Orfeó Canigó», y va admirar de passada, l'espléndida Exposició Artística Industrial, que està instalada en el matéix Centre.

Segueix l'enfonzada del lerrouxisme

Com ja prevèyem, l'alcalde s'ha posat malalt

La majoría radical, com dèyem ahir matí, en venjansa per l'actitut del comers y de la industria de Barcelona contra'l presupost de negra memoria, acordà cobrar als fielats l'arbitri sobre la cals, guix y ciment.

Ademés, el senyor Mir y Miró denuncià al alcalde, a fi de que aquest ho passés als tribunals, que, segons diu, la Unió Gremial no ha abonat l'import del arbitri sobre veles y cortines.

Al trobarse ab aquests dos conflictes, y haventse enterat, sens dubte, de que un dels més caracterisats regidors lerrouxistes havía dit que «crucificarien a multes als botiguers», el marquès de Marianao va trobarse malament y va traspassar l'alcaldía al senyor Serraclara.

Els comentaris, ja'ls farà'l lector.

Ha sonat la paraula «dimissió».

La campanya de la Lliga

Conferencia al Centre Popular Catalanista de Sant Andreu

Tal com estava anunciat, el prop-passat dissapte's va celebrar, devant de nombrosa concorrencia y en l'ampli local que'l Centre Popular Catalanista té en la barriada de Sant Andreu, l'anunciada conferencia de la tanda de les que ab tant èxit ve donant la Lliga Regionalista. A l'hora anunciada comença a parlar el president del Centre y ex-regidor del districte

Sr. Cararach

qui ab gran precisió exposà als concorrents l'objecte de la reunió, que no era altre que'l d'examinar l'administració dels lerrouxistes a l'Ajuntament de Barcelona. Aquests senyors — digué — que tant prometien fer, no varen fer rès durant el primer any d'ésser al Ajuntament, perque deyen que no tenien majoría y no podien desenrotllar el seu programa; ara que la tenen tampoch han fet rès en bé del poble, que resulta (principalment la classe baixa) greument ferit ab els presuposts per ells confeccionats. Quan jo era regidor, se'm va tirar en cara pel senyor Santamaría que essent jo metge no havía fet rès en pro de la higiene; mes el día que vaig demanar consignació en els presuposts pera la construcció de clavagueres en aquesta barriada, va ésser precisament don Emilià Iglesias qui, junt ab el senyor Santamaría va votar en contra, dientme: «No cal que s'escarrassi, perque no's pot carregar el presuposts. Y després d'extendres en l'anàlisis de diferences questions municipals que directament afecten a la barriada, acabà demanant la unió de tots els que vulguin el bé de nostra ciutat, pera anar contra'ls aventurers que venen a robarli la pau. (Grans aplaudiments.)

A seguir usà de la paraula'l jove advocat y conegut orador catalanista

D. Lluis Puig de la Bellacasa

qui, després de saludar als allí reunits com a amichs coneguts de passades campanyes electorals, digué que van tots plegats a analisar el resultat que sos vots donaren en profit de Barcelona al elegir en les municipals als candidats dels distints partits polítichs. Examinà la significació dels lerrouxistes al Ajuntament. Parlà del negoci de les aigües, y digué que Barcelona necessita aigua, sí, mes aigua pura y clara; digué que d'alguns documents autèntichs que ell ha examinat, l'aigua que s'ofereix pel senyor de Rivas queda reduida en algunes de les finques a un pou artesià, y que finques valorades, segons el Registre de la propietat, en 25 pessetes, s'adquireixen ara per un valor centuplicat.

S'ocupà de l'impost sobre'ls Circols de recreu, explicant l'origen del impost sobre algún d'ells, y denunciant abusos com el de que a un centre exclusivament de cooperació y instrucció obrera se li exigeixin 12.000 pessetes per l'any 1909. Feu veure, en paragrafs clars y vibrants, que son aplaudits, la manera com els lerrouxistes engatussen als seus, y acabà parlant dels vocals associats, dient que es una vergonya pera'ls electors de Barcelona que hagin tingut de ésser aquests senyors els guardadors del interés y bon nom de nostra ciutat, amenassat per l'absorvent majoría radical. Sortosament — digué'l senyor Puig — aquestes darreres sessions no varen celebrarse a l'historich Saló de Cent, puix si aixís hagués sigut, no sé si haurien caigut de vergonya aquelles voltes que tan grans patricis aixoplugaren. Els aplaudiments que se li tributaren al acabar se juntaren ab els que's dirigiren al aixecarse a parlar l'ilustre ex-regidor

D. Lluís Durán y Ventosa

Serenament, clarament com ja'ns hi té acostumats, en Duràn y Ventosa fuetejà sense contemplacions de cap mena la tasca dels regidors lerrouxistes. Aquells—diu—que's varen mitg ofendre quan jo'ls vaig preguntar, ignoccentment, si en el bagatge dels seus projectes municipals, portaven quelcom més que l'esperit d'ofendre'ls sentiments religiosos de la ciutat y colocar als seus amichs, varen contestarme que anaven a abaratir les subsistencies y sobre tot que anaven a aixecar el crèdit municipal. Aquells—segueix—son els que fal ant als compromisos contrets han empleat a mitja «Casa del Pueblo», en empleus amortisables, son els que ab sos presuposts fan impossible la vida del proletari, encarintli els articles de primera necessitat, y sobre tot aquells que volien realçar el crèdit, son els que han obrat el miracle, ab sa gran administració de fer baixar a 93 les accions del Deute municipal, que estaven abans a 99. Jo—diu—vaig preguntar a un regidor lerrouxista còm era que essent tan demòcrates, només apujaven els articles indispensables als pobres, y va contestarme que als richs era impossible apujalshi, perque's queixaven desseguida, però que'ls pobres, com eren més «mansos», pagaven y no's queixaven. Van començar la seva tasca els lerrouxistes ab actes de tant exagerat favoritisme, com no se'n registren d'altres; varen subvencionar a la «Casa del Pueblo», ademés de les cantitats que per serveys de beneficencia y instrucció ja venía rebent, ab 15,000 pessetes; y han arreglat y van encara arreglant sos voltants, de tal manera que sembla una illa privilegiada, rodejada tota ella per magnífichs carrers empedrats, mentres el rest del Ensanxe de Barcelona son una veritable porquería de pols y fanch. Nosaltres—diu—ferem lo que deuen fer els veritables regidors, demanar millores pera la població, però no pera'ls nostres casinos polítichs, com ja may ningú ens ha pogut ni sisquera acusar. Parla després de còm s'ha tret el repartiment d'aussilis als pobres de la Caritat Cristiana, pera entregarla a mans dels tinents d'alcalde y regidors, y los conseqüencies que això té de reportar, y seguidament passa a ocuparse de la qüestió palpitant: de les aigües. Vos parlaré—diu en Duràn—dels dos projectes Rivas y Saus, y donaré tan sols d'ells les dues notes característiques.

En Rivas se compromet a entregar, per la «insignificant» cantitat de 38 milions, unes aigües que diu que tenen unes finques que diu que tindrà en el Vallès; no'ns parla de la conducció, problema importantíssim, tractantse de aigües, però per sols la promesa de portarles, l'Ajuntament entrega'l 60 per cent. Aquestes finques, ab l'aigua que diu que tenen, valen en conjunt uns quatre milions, y el senyor Rivas «fa el sacrificio» de donar solament l'aigua per 25 milions. El senyor Saus ofereix aigües d'una finca per 16 milons, que ell va adquirir, no fa gaire, per 165.000 pessetes. Això—segueix en Duràn y Ventosa—nosaltres no ho havem fet may, car nosaltres quan feyem la compra de terrenys pera parchs y jardins, que tant se'ns ha criticat, les feyem valorar per pèrits facilitats per l'Associació d'Arquitectes y Escola d'Arquitectura, entitats de qual serietat ningú pot dubtar, però com que ells, els lerrouxistes, no trobarien en aquestes entitats qui els fes les valoracions a mida del seu gust, es lògich que trobin molt dolent el procediment que nosaltres seguírem. S'extén en consideracions sobre l'últim debat del Congrés, parla de les immoralitats de la Banda Municipal y del viatge a l'Argentina, y acaba la seva interessantíssima conferencia, que ha sigut subratllada en sos punts més culminants, pels xardorosos aplaudiments dels assistents, afirmant que aquesta vegada, com sempre que s'ha volgut capritxosament anar contra la pau y el progrés de la ciutat, els ciutadans honrats han posat a prova son patriotisme, aixecantse contra'ls tirans y enemichs.

D. Joan Garriga y Massó

que ocupava la presidencia del míting que galanament li havía ofert el senyor Cararach, explicà, intercalanthi graciosissimes anècdotes, l'efecte produit a Madrid pel debat entaulat pels senyor Ventosa. A Madrid—diu—ho veuen ab disgust que s'ataqui al lerrouxisme, perque creuen que aquest es a manera d'un exèrcit d'ocupació que manté, en tanc no se l'inquieti, la pau a nostra ciutat; mes nosaltres hem de demostrar que també som capassos de defensarnos àrdidament quan s'ataquin nostres drets, y la prova d'aquest camí, que aixís ho hem demostrat, ha donat sos resultats, conseguint per primera vegada que's revoqués un acort de la majoría lerrouxista. Pera donar idea de la extensió que tenia el negoci de les aigües, recordà que, al preguntar a un periodista dels del «trust», què li havía semblat del discurs den Ventosa, va respondre: «Nos ha chafado una regadera que iba á traer agua á muchos sitios». Acabà el senyor Garriga fent una crida als ciutadans honrats, pera que surtin de son aletarganent y com un sol home vagin a defensar sos drets en contra el lerrouxisme. Tant al acabar com durant son parlament, fou el senyor Garriga justa y entusiàsticament aplaudit.

Conferencia Puig y Alfonso al Casino de Sans

La gran sala de la entusiasta associació regionalista d'aquella barriada estava casi plena de concorrencia, que atentament escoltava al conferenciant don Francisco Puig y Alfonso que disertava sobre l'administració municipal de la ciutat de Barcelona.

Digué que aquesta tanda de conferencies que la Lliga Regionalista organisa en les barriades tenen per finalitat una comparació entre les administracions municipals passades, ahont nosaltres hi teníem una intervenció eficaç, y la desballestada administració actual. No eren aquelles perfectes, però may l'opinió s'alçà a combàtreles tan furiosament com a l'actual que l'ha envoltada d'una atmòsfera de descrèdit per les seves immoralitats.

Aquells ajuntaments feyen sempre una obra integral, ja que, paralelament a les obres de caràcter material com la kilomètrica xarxa de clavegueres, creaven les Juntes autònomes de Belles Arts y Ciencies Naturals y establien els Museus y altres institucions de cultura moral que estorben als lerrouxistes, ja que tiren a rebaixarles tot lo que poden privant de que ha entressin personalitats tan eminents com el regidor y artista en Joseph Llimona y el botànich doctor Joan Cadevall, abdóes reputacions ben afermades.

Els nostres regidors en les discusions dels presuposts perseguíen la nivellació del presupost ab una regularisació de l'administració, intentant sempre començar ab la discussió dels ingressos pera adaptarhi després el de gastos; y may se pogué lograr. Se discutien y ampliaven considerablement els gastos; y al arribar a fixar els ingressos, la realitat imposava un límit que may podía nivellar y s'havía d'acudir a la fiació de la venda de terrenys. Y realment la nivellació's feya ab l'emissió de làmines que pera'ls exercicis següents portaven el ròssech dels interessos a pagar.

Aixís el deute ha arribat a 150 milions sense comptar els bonos de la Reforma.

La tan bescantada nivellació els nostres regidors la perseguíen sempre ab la ordenada organisació de serveys, ab la depuració de personal, ab l'amortisació de places, ab una prudenta economía, bons propòsits que eren esterilisats pels lerrouxistes que sols van al municipi pera afavorir interessos personals, sacrificant despietadament els de la ciutat. Aixís se guanyen a son favor aquests vividors electorers que'ls ajuden ab tanta violencia pera poder pescar les regidories.

Cità el senyor Puig que al intentar la reorganisació de la guardia municipal creant la guardia urbana feu acordar l'augment de dos rals y l'amortisació de 250 places. Se va complir lo primer y no lo segón, perjudicant aixís a la ciutat ab 40,000 duros.

No han respectat el reglament d'empleats que'ls donava garantía de permanencia y estabilitat y aixís logren fer-ho entrar als seus favorescuts.

Per totes aquestes causes y moltes més subsistirà la desnivellació del Deute. En els darrers presuposts projectaven en augment de 6 o 800.000 pees. pera personal. Això sol ens ha de fer mirar ab simpatía la desaprovació d'aqueixos presuposts.

Al estudiarlos y fixarse en les noves tarifes de consums, digué que havien apujat 102 articles, que no sols afecten a lo que consumen els richs, com ells volien fer entendre, sinó que gravaven considerablement els gueviures que principalment consumeixen les classes humils y necessitades. Pujaven 307.838 pessetes a les industries, 83.301 als richs y ¡¡1.030.507 als pobres!!

Va fer una serie d'atinades consideracions demostrant que aquest augment creixía encara més.

Va fer interessantíssimes revelacions sobre l'Administració de Consums que tan bé coneix, per haverla dirigida durant un curt período, y demostrà ab una llarga serie de datos numèrichs oficials com aquella administració fou la que, durant els darrers 15 anys, major rendiments ha obtingut pera'l Tresor Municipal, y reclamà aqueix orgull y gloria pera'ls Ajuntaments ahont hi tenfen influencia'ls regionalistes.

Es un altre dels desgavells lerrouxistes — digué — el prescindir quasi en absolut de les subastes, valentse de totes les astucies oficinesques pera poder donar, per medi de concursos, tots els serveys municipals als seus amichs o negociants poch escrupolosos.

Cità el cas de la lluminaria elèctrica que, malgrat l'oferiment d'una Companyía de donar l'electricitat a 0'35, utilisen el fluit d'una altra Companyía que el cobra a 0'50.

Els regionalistes iniciaren un projecte grandiós pera construir edificis nous a totes les escoles públiques municipals. Se capitalisava tot lo que avuy l'Ajuntament paga pels lloguers dels locals de les mateixes escoles, se projectava un emprèstit pera cobrir aquell capital y ab lo mateix que avuy se paga per repugnants locals s'haurien tingut espléndits y sanejats locals. Ells ho destorbaren.

Han posat mà a la Beneficencia y també l'han desorganisada. L'han treta de l'associació «Caritat Cristiana» que ho feya ab honrada diligencia y l'han entregada en mans dels alcaldes de barri que sols empleen els diners del Municipi en afavorir als seus partidaris.

La Banda Municipal està avuy en estat de lamentable desorganisació. El viatge a l'Argentina es una altra prova do la disbauxa que's fa dels cabals de la ciutat.

Reprovà que'l nou alcalde de R. O. hagués defugit intervenir en la qüestió de les aigües, no prenent possessió del càrrech fins després de celebrada aquella célebre y memorable sessió.

Se va dol're de que, malgrat tota aquesta llarga llista de malvestats de l'administració lerrouxista, l'opinió pública no intervingui constant seguidament en la crítica de la mateixa y quan arribi la data de les eleccions no fassi una enèrgica manifestació. Remarcà que encara que una sol·daritat de persones honrades guanyessin les majories en les eleccions vinentes no s'hauría acabat ab el lerrouxisme que s'hi hà entronisat ell guanyanme dues. Perdent les eleccions vinentes els lerrouxistes encara hi tindrien 25 regidors que'ls donaría'l govern de la ciutat.

Recomanà, donchs, una constant y patriòtica actuació pera portar l'ordre y la bona administració al govern de la ciutat.

Una gran salva d'aplaudiments coronà la interessantíssima conferencia del senyor Puig y Alfonso.

(PER TELEFON)

La prempsa y l'enfonzada

Madrid, 31, 9'15 nit.

«España Nueva» publica aquesta nit el següent telegrama de Bilbao:

«Els elements radicals se disposen a fer al senyor Lerroux una entusiasta rebuda, concorrent a la estació ab banderes y música.

Els elements de la conjunció estàn, pel contrari, agitadíssims, havent convocat els socialistes a una assamblea magna pera tractar de l'actitut que adoptaràn ab motiu de l'arribada del quefe dels radicals.

En la reunió que ha celebrat el comité socialista s'ha exhumat el recort de les famoses 800 pessetes recaudades fa anys pel senyor Lerroux, pera socòrrer als vaguistes dels Alts Forns y el desti de les quals permaneix encara ignorat.

El Comitè proposarà a l'assamblea la publicació d'una fulla que coincideixi ab l'arribada del senyor Lerroux, desenmascarant'o devant de la opinió.

Per la seva part, els radicals publicaràn un número extraordinari dedicat al seu quefe.

El periòdich «La Lucha de Clases» publica avuy un furibond article contra el senyor Lerroux, dient que aquest, al pronunciar els senyors Azcárate y Iglesias el seu fallo sobre'l repugnant assumpte de Barcelona, ha posat en moviment a tots els elements que'l seguéixen, per passió o interés, a totes parts, menys a conquistar la República, per no estar aquesta empresa reservada al capdill radical.

Afegeix l'esmentat periòdich que en Lerroux té'l talent de la oportunitat, perque sols aixís pot explicarse el vèrtich de preparar certs actes públichs havent sortit del Congrés la tarda més memorable de sa accidentada vida, vèrtich que extèn fins a Bilbao que tan admirablement el coneix; a n'aquest Bilbao que si va poder tenir la generositat d'acceptarlo baix el mantell de la conjunció, se pot figurar tothom com el rebrà ara, si comet la incalificable audacia de portar a cap la seva provocació.

Diu també «La Lucha de Clases» que es necessari restablir els furs de la justicia y de la veritat contra'ls que pretenen enganyar a la multitut.

Es necessari—afegeix—obligar als partits a que actuïn ab austeritat, defensant als homes públichs, no tacant de llot la conciencia encubrint delictes amassats entre ombres y intrigues.

Acaba dient que en Pau Iglesias y l'Azcárate han aixecat una bandera que aterra als vius y no comprenen encara els incautes.

Sota aquesta bandera deuen anar els homes de bé pera salvar a Espanya.

L'article es molt comentat.

Miting socialista

Madrid, 1, 9'15 nit.

En el teatre «Lux-Eden» s'ha celebrat aquest matí un miting, organisat per l'agrupació socialista, d'adhesió a la conducta observada pels senyors Azcàrate y Pau Iglesias en el debat sobre la administració municipal de Barcelona.

El saló estava completament plé.

En Largo Caballero, que ha sigut el primer en fer ús de la paraula, després d exposar l'objecte de la reunió, que era l adhesió a la conducta dels senyors Iglesias y Azcárate, ha protestat de l'actitut injuriosa en que s'han colocat alguns elements.

Fa constar que'l partit socialista, en el plet de Barcelona, està d-acort en absolut, ab el fallo den Pau Iglesias, es a dir, que lo de la cals, guix y ciment, y lo de les aigües han sigut dos actes de mala administració municipal.

(Grans mostres d'aprovació.)

Fa referencia als assumptes de la cals, guix y ciment y de les aigües, y diu que son qüestions conegudíssimes de tots y que foren tractades ab tota claretat en el Parlament.

Per si això no fos prou, aquí està el dictamen del governador de Barcelona, que acaba de jutjar l'assumpte.

Dona lectura a alguns considerandos de dit dictamen, posant de manifest la ilegalitat del acort del Ajuntament.

Se refereix després a la qüestió de les aigües, analisant ab gran acopi de datos la forma en que's fa l'adjudicació del contracte.

Entre altres coses, cita l'article 11 de la lley, que diu que no podràn ser contractistes en les obres del Estat, la Provincia o el Municipi, els que hagin estat processats pel delicte d'estafa. Ab tot y això — afegeix — en el municipi de Barcelona s'adjudicava la contracta a un individu que havía estat processat per estafa, nou vegades.

(Sensació en el públich).

Passa a ocuparse del plech de condicions y diu que en els contractes ab l'Estat, la Provincia o el Municipi, es condició indispensable també la garantía que deu exigirse al contractista. Ab tot, — diu — el municipi de Barcelona volía entregar una cantitat enorme de millons a qui sols entregava en hipoteca y com garantía unes finques d'escàs valor.

Això, per si sol, representa una gran enormitat; peró es més escandalós, si's té en compte que aquest contractista no podía demostrar la propietat de lo que ofería.

Rebutja totes els càrrechs que s'han dirigit a n'en Pau Iglesias, dient que aquest ha cumplert ab el seu dever, com sempre fa'l partit socialista, que no admet vividors en son sí.

D'aquests assumptes del municipi de Barcelona, se'n presentaren al Parlament proves y documents suficients pera poder jutjarlos.

Allí's va explanar l'assumpte, en la intèligencia de que's feya davant d'un jurat. El mateix Lerroux aixís ho va dir. Llegeix paragrafs del discurs den Lerroux en que aquest diu que sotmetrà l'assumpte al Parlament pera que actués de jurat.

Els senyors Azcárate y Pau Iglesias, que callaren al principi, creyent que en les rectificacions s'aduiria algun descàrrech, no tingueren més remey que fer lo que feren y donar sa lleal opinió.

Després d'això — diu — han començat les insidies y s'ha parlat de conjures, que no existeixen, y de que això era nociu a la conjunció, cosa equivocada, perque la conjunció no té de conviure a la força ab certs elements que tampoch eren indispensables. (Aplaudiments.)

La conjunció, pel contrari, lo que necessita es enrobustirse ab tots els prestigis pera poder cumplir sos compromisos.

Acaba dient que la conjunció no pot ser tapadora de negocis bruts, ni sisquera dubtosos. Els socialistes estem al servey de la conjunció pera portar la República, però sense deixar de ser decents y honrats. (Ovació.)

Parla després el company Mora.

No s'explica l'orador que'l partit radical s'hagi declarat responsable de lo fet per alguns de sos individuus.

En Pau Iglesias, judicant en el Parlament la qüestió, va dir que lo ocorregut al Ajuntament de Barcelona eren dos actes de mala administració; però no va atacar ni condempnar al partit a que pertanyen els autors d'aquests fets. Se va limitar a donar el seu judici sincer, després d'escoltar la interpelació, ahont els fets varen ser provats.

Analisa lleugerament la qüestió de la cals, guix y ciment, y diu que en l'informe del governador se demostra que'l concert no era legal, per no ser fabricant l'agraciat ab el concert.

Aquest es un dato més que suficient pera demostrar la mala administració municipal.

En Pau Iglesias, per tant, no va cometre cap lleugeresa al calificarla aixís. (Aplaudiments.)

Diu que, per si alguna prova faltava, hi hà l'acort de la Junta de vocals associats que ha anulat el presupost.

Tracta del assumpte de les aigües, y diu que en la propietat y en les garantíes que presentava'l contractista, hi faltava el consentiment de la majoría dels copropietaris.

Aquesta falta de garantía o manca de datos pera contractar no podía ser equivocació. (Rialles.)

En Pau Iglesias, després d'una intatxable vida política de 40 anys, no podía tacarse en un brut y baix assumpte administratiu.

Tant en Pau Iglesias com l'Azcàrate —diu l'orador—han complert ab el seu dever, y si no ho haguessin fet, els hauría demanat estret compte.

Creu que l'estat actual que s'ha creat cessarà aviat y que'l partit radical acudirà al Comité de conjunció pera aclarar la seva conducta.

Nosaltres hem cumplert ab el nostre dever. (Ovació.)

En García Quejido diu que la política barcelonina ha vingut una vegada més a pertorbar la política nacional.

La política barcelonina, que ja en altres qüestions havía pertorbat la política nacional, l'ha pertorbada darrerament ab l'assumpto del Municipi.

El partit radical no ha procedit ab claretat.

Aludeix a la forma en que entraren els radicals en la conjunció, y diu que en les eleccions se'ls hi respectaren tots els llochs a Barcelona y un a Madrid.

¿Es que volien—diu—entrar en la conjunció pera guanyar y no pera perdre?

Manifesta còm varen entrar els socialistes en la conjunció, y diu que ho varen fer pera variar la situació o estat de coses, perque pera viure lo matex que en el regisme actual, no valía la pena de cambiar.

Hi entràrem, donchs, pera buscar una situació millor en benefici del poble.

En Pau Iglesias, al judicar la qüestió del Municipi de Barcelona, ha respost al veritable esperit del poble. La tasca de la conjunció es demostrar lo dolent pera que sols quedi lo bò.

Se refereix al partit radical y al seu quefe, y diu que's vanagloria d'haver matat a Barcelona entera el movimem de resistencia de la classe obrera; no pot, donchs, doldres de separacions.

Ara—diu—estem en aquest fregat; anem a deixarlo net; després passarem a altra cosa. (Grans aplaudiments.)

S'han llegit nombroses adhesions, entre elles la de la Joventut Socialista de Barcelona, dient que han vist ab agrado'l valor y honradesa den Pau Iglesias y l'Azcàrate, al desemmascarar als demagochs que populen per aquí.

L'acte ha acabat ab el major ordre.

La Unió Catalanista

A LA

Lliga Regionalista

Fa dies, el Consell general de Representants de l'Unió Catalanista, va dirigirse a la Lliga Regionalista, expressantli'l seu viu desitg de que s'arribés a una acció conjunta de tots els catalanistes, en lo referent a Catalunya, tant dintre de la nostra terra, com en les campanyes parlamentaries. La Lliga Regionalista va acordar, com diguérem en aquestes columnes, haver vist ab satisfacció l'acort de l'Unió Catalanista, en l esperit de la qual, no podía menys de estar conforme, com ho demostraven els acorts presos en les darreres eleccions y totes les campanyes per la Lliga fetes.

Ara, la Junta Permanent de l'Unió Catalanista, se dirigeix novament a la Lliga Regionalista, ratificant aquella comunicació, y afeginthi:

«... pera que feu present als representants de nostra terra, que vari al Parlament del Estat y especialment a n'en Joan Ventosa y Calvell, l'enhorabona de l Unió Catalanista per la seva acció parlamentaria ben catalana y enérgica que ha desenrotllada ab motiu de discutir els fets d'Administració Municipal de Barcelona; enhorabona que s'ha d'entendre també per haver realisada aquesta llouable acció conjuntament tota la representació parlamentaria catalanista, prescindint de les respectives modalitats polítiques. L'Unió Catalanista creu que aquesta felicitació expressa directament el sentir de tota Catalunya. Ens complaveni en manifestarvos que aquesta J. P. s'ha dirigit al Centre Nacionalista Republicà en el mateix sentit.»

Entre'ls acorts presos en un miting darrerament celebrat per catalanistes de l'Unió a la vila de Targa, hi hà'l de felicitar a la Lliga Regionalista per l'acort près sobre la primera comunicació d'aquella vella entitat catalana.

La instrucció popular a Russia

La Duma ha abordat un dels problemes mes trascendentals y l'ha portat a tenir en una solució completa, al elaborar la lley de primera ensenyança; pera la confecció de la qual s'ha tocat ab no poques dificultats. En primer lloch la dilatada discusió doctrinal y teòrica a que's presta l'assumpte y ademés la dificultat de fer tasca llegislativa en la primera llegislatura despres d'un llarch período de vacances, dificultat més aguda en un país hont el parlamentarisme es tan nou, y ha de soportar tots els apassionaments polítichs de les oposicions que han estat uns quants mesos sense expansió Aquest gasto previ de crits y discursos revolucionaris y estrils, no ha mancat en la temporada present; en una qüestió vidriosa pera la elecció de president, les fraccions d'esquerra, després de cantar himnes de anyoransa a la primera Duma que tenía un matiç més avençat, abandonaren el saló.

Però la trascendencia de la qüestió s'imposà per sí mateixa y els diputats acceptaren, ab escasses modificacions el projecte tal com venía de la Comissió informadora. Se tractava d'iniciar un estat que resolgués les necessitats de la cultura segons els tres grans principis democràtichs: ensenyança del Estat, obligatoria y (naturalment) gratuita.

Es un principi generalment professat que, essent a repartir els fins de civilisació entre'ls distints organismes polítichs correspòn al Municipi la primera ensenyança; a la regió la secundaria y tècnica; al Estat la professional, científica y superior. Però contra aquesta ideal distribució hi hà estats de fet que imposen que realisin aquells fins les corporacions que històricament, concretament, estiguin més capacitades. Per això en molts paisos d'Europa l'Estat s'ha vist obligat a apoderarse de la instrucció primaria que els municipis deu atendre y a donarla ell ab major extensió y segons plan més perfecte.

La reforma Romanones d'Espanya deixant al Estat el recàrrech de contribució territorial 16 per 100 pera atencions de primera ensenyança, ha sigut una ressonancia d'aquesta corrent que és indubtablement beneficiosa. A Russia la situació era semblant, si bé la agravava el problema religiós. Ultimament les escoles municipals, molts cops dictades, y les parroquials hont ensenyava'l vicari y que eren del tot independents del ministeri d'Instrucció, controlades no més per les autoritats locals y el Sínode. Els bisbes defensaren el personal, generalment inepte, però'ls diputats d'altres cultes (catòlichs y protestants), y tots els diputats rurals, tant conservadors com avençats, en massa han imposat el seu criteri de que la ensenyança'l donés per l'Estat. Això no mata, naturalment, les escoles parroquials, sinó que les deixa subsistents però en lloch d'afavorirles les subjecta a la tutela d'un consell escolar laic que serà, si son certs els defectes que se'ls hi imputen, el seu pitjor enemich.

L'ensenyança serà obligatoria. Això es un principi que registren també la majoría de les llegislacions, però que es condicionat a Russia—a Espanya, també—per les circumstancies. Serà obligatoria l'ensenyança, no més allí hont hagin escoles, però com que hi hà regions que no'n tenen prous, allí podrà ser obligatoria; y, com que, per cumplintse la lley en un o en molts indrets, sembla que no's pot ser rigorós en els restants, no's compleix lloch, fins que'ls pares tenen idea que escapsen les forces vitals y mutilen el pervindre del noy, privantlo de lo mínimum de cultura.

Finalment, la Duma ha resolt també un punt tan interessant per nosaltres, nacionalistes, com es el de la llengüa materna no oficial en l'ensenyança primaria. El fet es exemplar perque les forces centrífugues y separatistes son una mica més sensibles a Russia que les suposades en el nacionalisme català. Basti citar als polonesos. Donchs bé, la discusió ha estat en aquest punt, més que en cap altre, animada, y els tenaments absolutament irreductibles, però s'imposà el bon criteri d'una majoría coneixedora de que una llengüa, primera característica de les nacions, plasteja y replanteja problemes que no's poden defugir, més que acceptant el de la existencia y donant tot l'espai que calgui a sa vitalitat. Aixís ho ha fet la Duma admetent a les primeres lliçons totes les llengües alògenes, no's dona pols als polonesos o als

Lliga Regionalista

BOTERS, 4, PRAL.

Avuy, 2 janer de 1911, a les deu del vespre:

Devant de les vinentes eleccions

Conferencia de

D. Lluis Duran y Ventosa

manys, sinó als lituans, tàrtars, lettons, armenis y georgians. Es una bella mostra de la feconditat de l'ideal nacionalista.—R.

El proces científich del gas d'aigua

Ja que sembla que's torna a remoure l'assumpte de la municipalisació del gas a Barcelona ab la base del conegut gas d'aigua o Strache, hem cregut d'utilitat transcriure literalment lo que n'han dit els higienistes francesos en la sessió científica del dia 20 de desembre darrer a l'Academia de Medecina de París, baix la presidencia den Dieblefoy.

L'epígraf de la comunicació es el següent:

De les intoxicacions per l'òxid de carbono y el gas de l'escloratge.

El senyor Courmont dona coneixement d'un estudi dels senyors A. Morel y G. Mouri referent a 35 casos d'intoxicació, produits entre 40 persones cridades pels seus quefers a freqüentar un dels laboratoris de la facultat lionesa.

L'intoxicació se manifesta per símptomes nerviosos, fenòmens neurastènichs, neuralgies, predominant les dorso-lumbars; per transtorns d'hiperclorhidria persistents, resistents als tractaments usuals; per albuminuria y glicosuria; per un estat general, alguna vegada grave, havent donat lloch a pensar en la tuberculosis o bé en un neoplasma del fetge. Aquests símptomes, millorats tot d'una pel sojorn al camp, queden definitius ben tost y resisteixen a tota influencia terapèutica. L'orígen de l'intoxicació, ha sigut reconegut per la defectuositat de l'aparell de calefacció y per les fugides del gas del esclaratge que, a Lió, «conté una forta proporció d'òxid de carbono».

Hanriot, donant més força als casos comunicats per en Courmont, «recorda les estadístiques de moltes poblacions americanes que demostren l'augment de mortalitat y morbilitat desde que usen el gas d'aigua, molt rich en òxid de carbono, y insisteixen sobre'l perill que esdevindria si la vila de París adoptés aquest gas».

A. Gautier, recorda ls accidents a llarch plaç que's poden originar de l'enverenament per l'òxid de carbono.

Nostres representants al municipi hauràn de tenir molt present les paraules autorisades de tan distingits observadors y obrar en conseqüencia si la febre de reformes dels radicals els portés a tractar novament aquest assumpte enterrat ja en altra ocasió.

La Economía Social a l'Exposició de Bruseles

III

El Treball de la Dona

La dona belga y la dona catalana.—Escoles «menagères» en acció.—Monjes y mestras laiques.—La Ciencia y l'Art en la vida doméstica.—Orientació envers la utilitat individual y l'embelliment del viure.—La dòna en les industries del art y del luxe, en les petites industries y en el comerç.—Puntes, ganxet y blondes.—Exhibició de puntes y de puntaires.—Els beguinatges: convents-escoles de la tradició puntaire.—Decadencia de la industria de les puntes de Flandres.—Mans blanques, mans de Bellesa y de Caritat.—La intensa educació artística de la dona belga.—La formiga belga.

Com un temple voltat de jardins, s'alxeca magestuós un gran palau dedicat a la dòna, en la part de la Exposició immediata al bosch de la Cambra. Es el palau dressat per la nació a la dòna belga, a les rosses dames y damiseles, de port digne, ulls blaus y mirada serena, cultes d'esperit, animoses patriotes, laborioses ensemps que amarades d'un intens esperit de dinàmica altruista y de sociabilitat, que les facilita y adapta a les costums de la colectivitat d'aquell poble. La dòna belga, ja sigui creyenta devota, ja indiferent, posseeix un instint d'associació desenrotlladíssim y un «dévouement» vers tota finalitat d'interès colectiu, especialment pera les obres socials de cultura, beneficencia y millorament, que no sols encoratja y estimula ab sa noble activitat a les empreses y pensaments del home, y ajuda a la ràpida millora de la cosa pública, sinó que també pren les iniciatives y sab articular y fer civilment feconda la seva exquisida feminitat. Saludem a la dòna belga en la persona de les ilustres comteses d'Oultremont, d'Hemricourt de Grimne y de T'Serclaes Wommersom, y a Madame de Trooz, benemèrites infoadores de la Exposició del Treball de la Dòna.

Físicament, la dòna belga té un cert tirat de resemblança ab la dòna catalana, afinitat que s'accentúa en la serenitat y dignitat que se'n desprèn com una aureola.

Oh, la dòna catalana! No es pas, no, en cap manera, inferior a la dòna belga, sinó que parodiant la frase de l'Eladi Homs, «no ha trobat encara la educació que li convés». Mes, afortunadament, de quina sigui la formació espiritual y corporal que li es necessaria, ja cus en donaràn compte la senyora Moncerdà de Macià, la senyora de Verdaguer y Callís y la senyora Carme Karr. A elles dedicaría aquesta crònica d'avuy si lo defectuós, apressat y incomplet d'aquestes ratlles no desmeresquès del intentat obsequi.

Les escoles femenines

Dos grans stands que ocupen tota la llargada del saló estàn convertits en classes d'escola. En elles s'hi exhibeixen, funcionant en activitat, els tres tipus d'escola especials pera la dòna que hi hà a Bèlgica, corresponent a tres graus de la instrucció: Pàrvules, Escoles Menagères y Escoles Professionals.

21 escoles guardianes (pàrvules, o bé: jardins de la infantesa), 32 escoles menageres, 29 escoles professionals inscrites, tant lliures com oficials, tant religioses com laiques, envien cada setmana a la exposició dites professores y una vintena d'alumnes, les quals reprodueixen la vida de la escola devant dels ulls del públich.

Les escoles guardianes sols funcionen allí els diumenges y dies de festa. Les nenes porten banderoles a les mans, fan grans rodios, canten y dancen. Desmentaris objectes en paper, fustetes, roba, etc. La ensenyança es segons els principis de Froebel. Han passat també per la exposició una escola guardiana pera nenes privades de la vista, y altra pera sort-mudes. Bona part d'elles son dirigides per monjes.

Les escoles menageres, laiques o neutres, una d'elles sostinguda pels municipis, religioses les més, proporcionen interminable estona d'agradosa observació. En elles s'hi ensenya a cuinar, rentar la roba y fer bugada, apedaçar y repassar la roba. Tot es blanch. La tasca, les noyes, els mobles, la classe. Un retrat de la reina o del rey presideix. Però la presidencia d'honor son les flors. Tota la classe està plena de flors. Un piano, quadrets ab obres d'art y ab màximes y consells d'ordre domèstich. Una renglera de noyes cusen sentades devant d'una taula, altres fan la bugada, altres fan el dinar. Unes estàn inmòvils treballant ab la major calma y quietut baix les mirades del públich—mirades respectuoses y atentes—altres van y venen pera consultes o pera dur fema, sense la menor vacilació ni destorb. La professora dona ordres y consells en veu baixa. En unes piçarres hi hà'l menú del día, ab una pila de datos sobre la composició química y valor nodritiu del menjar, etc. Les noyes aprenen el rahonament de les feines de casa, y la més empírica de totes les tasques devó aixís cosa científica. Y la economía, la higiene, la moral y l'art mateix ne surten guanyant. Y allí aprenen, sobre tot, a fer devenir també cosa artística, fina, plaenta y càlida la vida domèstica, tinguda per nosaltres, vulgars de nosaltres, com el més prossàich estat de la vida humana. Les professores son amables y llestes. A la més mínima expressió investigadora en vostra cara, acudeix l'aixerida professora o la inteligent religiosa, y ab exquisida amabilitat vos esconet y, un cop expressat vostre des tg. vos informa abondantment. Se nota com la llure concorrencia entre ensenyança religiosa y ensenyança neutra devé en millorament positiu de la eficacia pedagògica per esforçarse cada hú en ferho millor que'ls altres, no en inventar y adoptar procediments pedagògichs cada día, sinó en augmentar la receptivitat y la ductibilitat dels alumnes, fentse el mestre més ductil y més receptiu y sobre tot estant inspirat pel més intens amor a la professió y fortificat per una cultura cada día més sòlida y vasta.

Les escoles professionals ensenyen el tall y confecció de robes, teles, brodats, puntes, tapissería, flors artificials, vanos, pintura, dibuix, modes y comerç; els coneixements que han de fer apta a la noya pera guanyarse la vida y ser independenta. Notis, sobre l'acceptació d'aquesta paraula independencia, aplicada al sexe femení, que en cap manera deu confondres ab el concepte d'emancipació. Independenta es la dòna que econòmicament se basta a sí mateixa y no ha de viure com una part immensa de les noyes solteres a casa nostra, arrapada com la cura al pare o germà guanya-pà, creant ab son parasitisme una sèrie de complicacions económich-socials y compromettent la estabilitat de la familia. Notis, també, com van desapareixent les «arts d'agrément» y convertintse en materia educativa seriosa, base de formació integral ab vistes al profit material, o quan menys a la disciplina de desenrotllo total del alumne. Era també una escola religiosa la que funcionava'l día de ma visita: La «Ecole professionale de coupe et de confection des Soeurs de la Providence, a Soignies». En lloch preferent, el retrat d'un nen, del Príncep Hereu. Les bones monjes, d'aire inteligent, viu y després dirigeixen la construcció de vestits a la darrera moda y de «trousseaux» de roba blanca. Taules voltades de noyes ab vestes blanques, unes cosint, altres planxant, altres tallant, altres estudiant y dibuixant patrons o copiant figurins. Una senyoreta dibuixa ab guix a la piçarra un figurí ampliat pera ser analisat y rahonat per tota la classe. Maniquins y models plàstichs. Tot aquell conjunt té un caràcter francament pràctich. Una escola professional de confecció no es més que un taller de modistes dirigit científica y pedagògicament. Y per tot arreu, encara, demunt de les taules y armaris y voltant els figurins, flors y més flors en testos y vasos. Si les flors triomfen a la Exposició, ¿còm no haurien d'esclatar en apoteosis en aquest deliciós Palau del Treball Femení?

Les industries femenines

El Palau del Treball Femení es un ver jardí. Tot de stands separats ab grupus de plantes decoratives y ornamentats ab profusió de flors. A cada stand, un grupu de noyes s'ocupen en les diverses industries propies de la dòna, y aquestes exhibicions son presentades per firmes industrials, de manera que l'objecte de la Exposició no es posar de relleu «les condicions» del treball femení (com al Palau del Treball a Domicili), sinó demostrar «les aptituts» de la dòna pel treball, y les branques obertes a la seva activitat. Es un encoratjament al treball, un encoratjament a la instrucció, a la beneficencia, al art, a la literatura, lo que se'n desprèn de la Exposició femenina. Hi hà allí les industries dels brodats, la confecció de gorres, la elaboració de cigarrets (quina distancia entre les finíssimes senyoretes belgues que's dediquen a l'empaquetatge de tabachs y les clàssiques «cigarreras» espanyoles!), la confecció de corsets y modes, les puntes—aquí sí que es l'apoteosis de la dòna belga!—Els chantillys, point-de-Bruxelles, duchesses de Bruges, Camy, valenciennes, punt de Malinas, punt de Venecia, les puntes de coixí a 800 boixets, les reproduccions de les antigues y famoses puntes flamandes, son unes filigranes vaporoses y preuades, que encisen de veure; aquest es el punt d'atracció de les senyores forasteres, especialment de les anglesas y alemanyes les quals adquireixen a forts preus els productes exposats. Hi veureu també les noyes que fan flors artificials, monten pells, confeccionen guants, escriuen a màquina, teixexen richs tapiços, construeixen sombreros de palla o fan altres mil delicadesa y primoroses maravelles.

En un cos lateral hi hà el «salón de la Dentelle», exclusivament dedicat a les puntes regionals, treballades per dònes del poble. Allí hi contempleu les bones camperoles, modestes obreres de les Flandes coronades per una pintoresca colecció de cofes, car cada comarca té el seu tipu distint, com també es curiosa la varietat de models de coixins. La ensenyança de les puntes s'aprèn, desde temps immemorial, als famosos «beguinatges», comunitats de dames religuades que fan vots religiosos però no viuen claustrades sinó en casetes individuals dintre un recinte clòs. Cent seixanta beguinatges-escoles se comptien en tota la Bèlgica, la major part d'elles a les Flandes. Mes, oh dolor! Les puntes estàn en decadencia lamentable... De molts esplèndits estils y maneres ja se'n va perdent la mena; llegeixo que'l veritable punt de Valenciennes no hi hà més que tres o quatre beguines, que's moren de velles, que'l coneguin. Y les treballadores dels vells carrers de Bruges tant com les dònes del camp, son objecte d'iniqua explotació per part de industrials y intermediaris. Els preus van baixant cada día; per retribucions inverosimils se pot obtenir fàcilment regulars treballs de puntes, lo qual a la llarga va desmillorant les calitats. El nombre de puntaires va disminuint d'una manera alarmant, y si no's logra, per una intervenció enèrgica del Estat, lograr organisar la producció y cobrir aquesta gran lacuna de l'acció social belga, la industria de les puntes a Bèlgica està greument amenaçada.

Ciencies, Arts, Institucions econòmiques, Beneficencia.

Oh! els cuiros repujats!, les enquadernacions, els coixins, els vanos, els brodats, els esmalts, les miniatures, les incrustacions, les marqueteries, els stors, els tapiços, les labors femenines innúmeres!... Oh, les incomptables associacions de beneficiencia, obres parroquials, lligues, vestiaris, assils, hospitals, «gildes» (associacions de beneficencia professionals, a les Flandes), mutualitats, patronats, instituts, refugis, obres de redempció y rehabilitació, obres de propaganda antialcohòlica, etc., etc.!

Devant de tan assombrosa floració del art y de la caritat de la dòna belga, el cronista se sent impotent pera dirne rès digne de tanta bellesa y de tant amor al pròxim.

Inútil pensar en descripcions, donchs; inútil, o bé ociós, en classificacions que exigiríen un estudi que confesso no vaig tenir temps de fer; solament consignaré dúes impresions que se m'han afermat fortament y que son, a món judici, les característiques cabdals de la obra femenina a Bèlgica.

En les industries y labors s'hi veu el segell d'una intensa educació artística y l'acusació marcada d'un estil nacional que sobressurt vigorosament de tots els treballs decoratius femenins: estil valent y armònich que achs podríem descomposar en una «interpretació llatina del art modern anglès».

Això treu als objectes femenins belgues la frivolitat y banalitat filles naturals d'una certa educació... que tots coneixem massa.

Y en quan a la obra social, una absencia de «parade», una carencia general de vanitat y d'ostentació, una certa modestia pràctica en totes aquelles meritíssimes y fecondíssimes associacions y patronats. No tinch datos sobre'l particular però m'imagino que'ls belgues deuen ser enemichs de les funcions y festes de beneficencies, per lo menys dels nostres aparatosos festivals aristocràtich-benèfichs. Moltes societats benèfiques tenen per nom: «La formiga».

Ben mirat, la formiga fora un emblema heràldich molt apropiat a les qualitats y temperament nacional de la Bèlgica.

R. RUCABADO.

El treball nocturn

La majoría dels industrials y demés interessats afectats perjudicialment pel projecte de supresió del treball de nit de la dona, entre'ls quals hi hà igualment la quasi totalitat dels que contribuiren a formar la ponencia del Foment pera fer una exposició al ministre, inspirats avuy en l'esperit que dominà en l'Assamblea de Ripoll, tenen presentada a la Comissió informadora del Senat a dit projecte la següent informació que ve en aquest moment a representar, podem dir, l'absoluta voluntat de l'Agrupació de filadors y teixidors que treballen ab força hidràulica, qual agrupació es una de les més importants dins el Foment del Treball Nacional:

«Sobre la supresión del trabajo nocturno para la mujer.

De 1.800,000 husos en Cataluña dedicados al hilado de algodón, 1.400,000 se mueven por fuerza hidráulica y están instalados en la montaña, en las cuencas de los rios Segre, Ter, Fresser, Llobregat, Cardoner, Fluviá y otros de menor importancia. Ese enorme contingente industrial, base de la manufactura del algodón en España, es la vida de comarcas enteras en que la agricultura, aun siendo muy perfeccionada, no puede ser base de sustentación para las poblaciones allí establecidas. Baste decir que trabajan en aquellas fábricas de hilar unas 20.000 mujeres y unos 6.000 hombres, muchedumbre á la que es preciso añadir los trabajadores empleados por cuantas industrias y oficios son auxiliares inexcusables de aquella otra.

Pues todo eso morirá absolutamente, sin salvación posible, en cuanto sea ley y entre en vigor el proyecto del Congreso, sometido al Senado, sobre el trabajo nocturno de la mujer. Aquella industria se funda económicamente en la compensación del mayor coste de los transportes de maquinaria, de primeras materias y de productos, en relación con los hilados establecidos en el llano, por el menor coste de la fuerza motriz. El margen entre el uno y el otro factor es la razón de vida para aquella industria en la cual se asienta la prosperidad y la existencia misma de aquellas comarcas. Ese margen ha disminuido algo en el transcurso de los años por el abaratamiento ó por la aplicación de nuevos combustibles en el llano, á la vez que por la disminución ó la menor regularidad de la fuerza hidráulica producidas por la despoblación de los montes con la consiguiente funesta influencia en el sistema hidrológico del país; pero, así y todo, resignándose el capital á una merma en los beneficios, la industria se mantiene y la vida de aquellas muchedumbre está asegurada.

Pero es que aquel margen de competencia desaparecerá, y con él la industria en cuanto sea efectiva la proyectada prohibición del trabajo nocturno de la mujer, porque siendo trabajo que el hombre no puede prestar en buenas condiciones económicas, ello sería simplemente la prohibición del trabajo nocturno, y suprimido el trabajo de noche, se reduciría en un 40 % el aprovechamiento de la fuerza hidráulica, con el equivalente aumento en el coste de la producción y la desaparición consiguiente de aquel inexcusable margen de competencia que es la razón de ser de aquella industria. No puede sustituirse la mujer por el hombre en el trabajo, porque la mano de obra masculina es más cara, no solo por ser mayor el jornal, sino también por ser menor la eficacia, pues se adaptan mucho mejor á la mayor parte de la maquinaria y á su manejo la estatura y las manos de la mujer que las del hombre, y este encarecimiento de la mano de obra conduciría igualmente á la supresión de aquel margen de competencia que es, repetimos, razón de vida para la industria que representamos.

En virtud de todo esto que numéricamente se podrá demostrar y que se demostrará ante la respetable comisión del Senado, si sus dignos miembros tienen la bondad de escucharnos antes de emitirse dictamen, afirmamos que la implantación de la ley obligará á la industria de hilados á abandonar la fuerza hidráulica y á trasladarse al llano, movimiento inexcusable que lleva consigo fatalmente los siguientes daños que el Parlamento y el Gobierno podrá evaluar, aunque á nosotros nos parecen incalculables.

Primera.—Pérdida de capital que para la industria misma significará el traslado y la nueva instalación en el llano, con la consiguiente repercusión de aquel quebranto en toda la economía de la industria.

Segunda.—Ruina absoluta de los capitales que significan los saltos de agua para los cuales no se adivina aplicación alguna provechosa. Abastecidas ya de fluido eléctrico todas las poblaciones de la comarca, y repartida aquella fuerza hidráulica en gran número de saltos cuya potencia media se pueda calcular en unos 80 caballos, claro es que no podrían soportar los gastos de tracción á grandes distancias, si es que hubiera á que aplicarla. Tampoco la fabricación de carburos ofrece solución, porque ya es muy grande la producción de ellos. Y, de todas maneras, aunque en lo uno ó en lo otro se pudiera invertir esa fuerza al abandonarla la industria de hilados, ello podría ser un paliativo de la ruina para los propietarios, nunca una solución para la muchedumbre proletaria por el escasísimo número de obreros que la producción de fuerza eléctrica ó de carburos emplea.

Tercera.—Ruina de todas las pequeñas industrias y de todos los oficios al amparo de la de hilados establecidos en la montaña; desaparición del bienestrar en las familias de labradores que verían á sus mujeres ociosas en cuanto la fabricación emigrara, y consiguiente ruina de todas aquellas poblaciones.

Cuarta. — Nuevo incremento de las aglomeraciones urbanas de obreros merced á aquel exodo del campo á la ciudad, con cuanto ello significa para el problema social cuyas condiciones actuales no parece que conviden á agravarlas.

Quinta.—Pérdida que para la riqueza nacional significa la sustitución de una fuerza motriz tan propiamente nuestra como la hidráulica, por otra cuya base sería el carbón inglés ya que el nacional apenas tiene medios de llegar al consumo industrial en Cataluña.

Sexta. — Encarecimiento indudable, dentro del margen del arancel, de los tejidos que son el vestido del pobre, como consecuencia fatal de la supresión de la competencia que significa la producción de hilados en la montaña, y

Séptima.—Repercusión de todos los factores enumerados en la total economía de la nación.

He ahí lo que significa ese sencillo proyecto de ley en el punto en que lo impugnamos, explicándose por ello sin duda que España haya tardado tantos años en cumplir el convenio de Berna, de que ya se la consideraba excluída. La reforma que otras naciones han podido realizar sin tales quebrantos ó por no tener en ellas ninguna importancia ó por no existir siquiera industria de hilados movida por fuerza hidráulica, ó por no emplearse en ellas en la proporción que en España la mano de obra femenina, para nosotros significa lo que ya dicho, sin que sea lícito que se nos hable de transformación, puesto que es evidente que cualquiera que se intentara implicaría un aumento en el coste de la producción y una merma en el margen de competencia con el extranjero, que ya á tan duras penas se sostiene.

Circunstancias que no implican desidia de nuestra parte en la defensa de los intereses que representamos, sinó que dependen exclusivamente de la organización interna de la industria algodonera en Cataluña, con sus emulaciones y rivalidades, han hecho que no acudiéramos antes á alegar esta reclamación; pero es tan notorio el fundamento de ésta, tan clara la razón que nos asiste y tan grande el espíritu de justicia y el patriotismo del Senado, que á él confiadamente entregamos nuestra causa solicitando que nos oiga por el órgano de la Comisión para que ésta, en su día, proponga la solución que le dicte su alta sabiduría».

Informació extrangera

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Política

Recepció a Lisboa

Lisboa, 1, 8'10 nit.

L'ordre es perfecte en tot Portugal.

El Govern provisional ha donat aquesta tarda, ab motiu del any nou, una recepció, al saló del antich Consell de Estat.

A la recepció hi han concorregut el Consell municipal de Lisboa, militars y alts funcionaris.

Milers de particulars, pertanyents a totes les classes socials, han desfilat després devant dels membres del Govern.

Entre'l president del Govern provisional, Teòfil Braga, y el president del Consell municipal de Lisboa, s'han cambiat afectuosos discursos.

Recepció al Elísseu

París, 1, 8'25 nit.

Al Elisseu s'han celebrat les recepcions oficials de Cap d'Any.

En la recepció del cos diplomàtich, M. Bertie ha presentat a M. Fallieres els embaixadors, ministres y quefes de les Legacions extrangeres, y ha pronunciat un discurs felicitantse dels èxits obtinguts per la diplomacia en la solució dels conflictes internacionals, per medi del arbitratge.

M. Fallieres ha contestat ab un altre discurs, remerciant les proves de simpatía, rebudes del extranger ab motiu de les darreres inondacions, y ha fet vots per la prosperitat de les nacions representades y dels seus sobirans.

Fransa y l'Argentina

París, 1, 9'17 nit.

Buenos Aires. — El nou ministre de França, a l'Argentina, M. Fouque du Parc, ha presentat les seves cartes credencials al president senyor Saenz Peña, cambiantse'ls parlaments de rúbrica, en els que que s'ha expressat el desitg de refermar els llaços d'amistat que uneixen a França y la República Argentina.

Elecció presidencial

París, 1, 9'38 nit.

Managua. — El Congrés ha elegit, per unanimitat, al senyor Estrada, president de Nicaragua, per dos anys.

Del Marroch

París, 1, 9'57 nit.

Tánger. — En Ben-Said ha sigut nomenat alt comissari xerifià al Rif, pera l'aplicació del resocent acort hispani-marroquí.

Mazagàn. — A conseqüencia de les rivalitats entre les tribus de Houaziz y Uled-Fredj, els kabilenys d'aquesta darrera tribu han saquejat els aduars dels seus enemichs, a una hora de Mazagàn.

El tabor de policía d'aquesta ciutat ha disposat que algunes patrulles recorrin els afores de la población pera garantir la seguretat.

Honors

París, 1, 11'25 nit.

Londres. — En la llista d'honors publicada avuy, no hi figura cap Lord. Sols conté'ls nomenaments d'alguns consellers privats, barons y consellers.

Mr. Martero Felibank, secretari parlamentari de Tresorería, es nomenat conseller privat.

L'emperador d'Austria

París, 1, 11'37 nit.

Viena. — L'emperador Francisco Joseph sofreix un refredat, sense gravetat.

L'arxiduch s'ha encarregat de les recepcions de cap d'any, pera evitar que l'emperador tingués de parlar.

L'estat de l'emperador no inspira cap inquietut.

Varia

De viatge

Lisboa, 31, 8'10 nit.

Ab el sud-exprés ha marxat cap a París l'americà James, redactor de «The Libertador».

Ha dit en James que no té rès que veure ab el complot descobert a Goldstreet, de Londres.

Indult

París, 31, 8'25 nit.

La pena de mort pronunciada contra l'obrer Durand, per assessinat d'un esquirol durant la vaga del moll del Havre, li ha sigut commutada per la de set anys de reclusió.

De la vaga de «cheminots»

París, 31, 8'47 nit.

El jutge d'instrucció ha adabat les diligencies sumarials contra'ls «cheminots», als qui se suposa complicats en els fets punibles ocorreguts durant la darrera vaga.

Respecte de 13 «cheminots», resulta de la instrucció que no hi hà lloch a seguir el procés, sobresseintse la causa. En el mateix cas se troba l'electricista Pataud.

Altres 14 «cheminots» queden subjectes a la Sala d'acusacions. La mateixa determinació ha adoptat el jutge respecte del gerent y tres redactors de «La Guerre Sociale», acusats de provocar a la desobediencia militar.

La mort d'un aviador

París, 31, 10'20 nit.

Nova Orleans. — L'aviador Moisant, al intentar aterrissar, en un vol plà, a Harahan, a tres milles de Nova Orleans, ha caigut desde una alçada de 30 metres, morint al cap de poca estona.

Els obrers de Paris

París, 1, 8'40 nit.

En vista de que ha sigut indultat de la pena de mort l'obrer Durand, la Unió de Sindicats obrers del Sena ha aconsellat als seus adherits que desistissin de la manifestació projectada pera avuy, però invitant a les organisacions obreres a preparar la vaga general pera obtenir la revisió del procés.

Altre aviador mort

París, 1, 9'25, nit.

Los Angeles. — Ha mort l'aviador Hoxsey, recordman d'altura, a conseqüencia d'una terrible caiguda.

Després d'una soberba volada, en la que's proposava batre'l seu propi record d'altura, al descendir, entre núvols, s'ha trobat ab un remolí de vents contraris que han capolat el biplà. L'aparell ha donat dos toms complerts, despedint al aviador, qué ha caigut desde una alsada de 120 a 130 metres.

NOTICIES

DE BARCELONA

Continúa'l fret fent de les seves y deixantse sentir més de lo que es costum a Barcelona.

Ab tot l'alegría y la escalforeta del sol ens ha suavisat les crueses de la temperatura.

— Setmana de gracia. Es interessant: visiteu els magatzems «El Barato», Tamarit-Villarroel, perque durant aquesta setmana estaràn exposades en tots els aparadors unes grans existencies de mantes marcades a preus inconcebibles. Vagin a vèureho, perque més que un anunci es una conveniencia pera'l públich.

En el concurs de Cartilles de Profilaxia Anti-tuberculosa pera les Escoles d'instrucció primaria, celebrat ab motiu del Congrés Espanyol Internacional de la Tuberculosis, ha merescut la recompensa de medalla de plata la que porta per lema: «Vita, Vita, Vita», l'autor de la qual ha resultat ser el sub-degà del Cos de Vetermaris municipals senyor Sugrañes.

— «Conde de Luxemburgo». Se regalen preciosos postals-retrat de tots els principals teatres en les Camiseries Grau, Jaume I, 11, y Sucursal, 15.

— Bona digestió

Pera conseguirla ls que tenen el ventrell malalt, s'imposa l'ús de medicaments que tonifiquin, obrin la gana, aussilin l'acció digestiva, que siguin descongestionadors de la mucosa gastro-intestinal y reconstituyents. L'Elixir Estomacal de Sàiz de Carlos produeix aquests efectes.

Una vehina del carrer de Mariàn Cubí, 173, tercer, ha denunciat que de dintre casa y sense espanyament de porta, li havien près 6.500 pessetes que tenien guardades dintre un sobre.

— Reys

Liquidació de la Joyería «Isla de Panay». Tot a qualsevol preu. Rambla de Estudis, 4, devant d'«El Siglo».

— Tot comerciant deu adoptar els Segells de Cauchú flexibles, patentats, de la Manufactura de Segells, Grabats, Rètols. Sr. Bosst. Plaça Real, 14. Sucursal: Rambla Centre, 31. Tel. 2,402.

Tallem de «El Poble Català»:

«L'Ignasi Iglesias, malalt.—Nostre distingit amich, l'eximi literat y digne regidor de la esquerra l'Ignasi Iglesias, se troba malalt d'algún cuidado.

Divendres a la matinada, l'Iglesias se trobà indisposat a l'Ajuntament. De bon principi semblà que la indisposició revestía quelcom de gravetat, davant de lo qual, el nostre amich fou acompanyat al seu domicili.

Sortosament nostre amich se troba molt millorat de la seva dolencia y dintre pochs dies tornarem a vèurel a la lluita.

Que sigui prompte.»

Es lo que desitgem nosaltres ab tot el cor.

— Joyes a qualsevol preu

Rellotges pera senyora desde 6 ptes. Cadenes y polseres or de lley al pès. Rambla Estudis 4 (devant «El Siglo»).

A la nit va sonar un timbre d'alarma a un estanch del carrer de Sans, 55. Se aixecaren a mirar lo que era y trobaren que'ls lladres havien fet un forat a la porta, fugint al sentir la senyal.

— «La Competidora», Petritxol, 4. Per reforma del local liquida ses existencies a meitat de preu.

— Instalacions gas y electricitat, a plaços y al comptat; gran assortit en llàmpares. Ponent, 42. «Albiol».

Se va declarar un incendi a can Cunills, casa de camp del terme de Sant Andreu, cremantse un paller.

— Sindicat «Abella Vinícola», classes selectes en luxòs embotellat, propies pera regals. «Lacre Turquí», ranciet de 1906; «Lacre Violeta» (nou), dolç pera postres; «Lacre Marfil», blanch exquisit pera peix. Demaneulos en tots els colmados y drogueries.

Un automòvil que anava escapat per la Granvía, atropellà a dúes germanes, de 21 y 16 anys, y seguí sa vía com si rès hagués passat. Les noyes van ser curades al dispensari, oferint alguna inquietut l'estat de la més gran.

— No compri vostè làmpares gas y electricitat, ni fassi cap instalació sense veure'ls preus de la casa «Albiol». Ponent, 42.

— Ulls-de-poll. Callcida Fultón: una pesseta. Rambla de les Flors, 4.

El dia 8 vinent, s'efectuarà al Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de l'Industria, el solemne repartiment de premis del Concurs Lexicogràfich de la Llengua Catalana, organisat per l'entitat esmentada.

— De notable pot calificarse l'Exposició Extraordinaria anyal d'objectes de art y de fantasía pera fer presents, que'l senyor Parés ha organisat en el seu Saló del carrer Petritxol, 5, essent de notar la gran varietat y preus de venda.

«La Lliga del Bon Mot ens comunica:

«Acabem de rebre la notable revista del Brasil «Vozes de Petropolis», en la qual s'hi enclou un extensissim treball firmat per G. du Velius, sobre'l moviment despertat a Catalunya en pro de la cultura del llenguatge, del que tradum els següents fragments: «Conquistar la opinió pública, despertar la conciencia del poble, els nobles sentiments de patriotisme... sanejar l'ambient social, elevar el nivell cultural y moral, entusiasmar a la nova joventut, per la patria, per la fé, per les sanes costums... Heusaquí els medis capassos de salvar a Catalunya. Cal un alçament comú. Potser no es lluny el día en que's veuràn unirse totes les organisacions en una lliga internacional... — y acaba tan valiós treball — fent vots pera que'ls ardents desitgs de Catalunya arrebessin, no solo a Catalunya y Espanya, sinó a tots els paisos infestats pel mal parlar».

»Aixís mateix la revista «Allgemeine Rundschau», que's publica a Munchen (Alemanya) y firmat pel docte professor Eberhard Vogel, dona compte de la campanya iniciada per Ivon l'Escop, sobre la Lliga del Bon Mot, y diu que aquesta, malgrat les contrarietats es estimada y creix d'una manera espléndida».

— Joyes de totes classes continua la venda, preus baratos. «La Modelo», Portaferrissa, 20, 1.er (Caixa de Prèstams.)

L'Academia de Taquigrafía de Barcelona inaugurarà'l día 9 del corrent un curs gratuit de tan útil art, pera homes y senyoretes, de set a vuit de la nit.

A la secretaría de dita entitat hi quedat oberta la matrícula, tots els dies, de set a deu de la nit, Portaferrissa, núm. 16, primer.

—Estufes modernes dels millors sistemes «Preckler». Ronda Universitat, 14.

A un subjecte de nacionalitat francesa, Pierre Aliquot, que viu al Hotell Falcó, varen robarli un rteliotge d'or, valorat en 300 pessetes, al sortir del «Sportmens Parlo», del Saló de Sant Joan.

— Reys. El millor assortiment de Joguines en la Fábrica del carrer de Banys Nous, núm. 13.

En el dispensari del districte sisè, durant la matinada del dissapte al diumenge, va ser aussiliada Joaquima Salip Ciurana, que presentava a l'anca esquerra una ferida greu produida per una arma blanca. L'agresor, Esteve Fernàndez, va quedar detingut.

— **Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat, cura debilitat. B. Doménech. Ronda Sant Pau, 71.**

El Real Mont de Pietat de Nostra Senyora de la Esperança anuncia al públich que, a les nou del matí del día 5 de janer, se verificarà la subasta d'alhajes de les partides la data d'empenyament o renovació de les quals sigui del mes de mars del prop-passat any.

El secretari de l'Universitat de Barcelona, ens demana que fem públich que en l'anunci de matrícula que s'ha fixat, ab arreglo a la R. O. de 20 del actual, establintse en la Facultat de Filosofía y Lletres, les dues seccions de Filosofía y d'Historia, s'ha omitit advertir als alumnes que, la matrícula de les assignatures d'Antropología y Psicología Experimental, se verificarà en el Negociat de Ciencies d'aquesta Secretaría general.

Ab arreglo a la Lley de Presupostos pera l'any 1911 y disposicions complementaries, el pagament dels drets académichs, se realisarà en paper del Estat, important, per tant, cada matrícula en dit paper, al catnitat de 22'50 pessetes. En les assignatures d'Antropología y Psicología Experimental, s'abonaràn, además, 10 pessetes en metàlich, en concepte de drets de pràctiques.

En la darrera sessió, la Junta de la Lliga contra la Mortalitat infantil de Catalunya, baix la presidencia del doctor Paradell, fou proposada pel seu delegat, el doctor Sala, metge de Vilafranca, la Junta de senyores que han de formar el Patronat de vigilancia del noy y educació de mares d'aquella comarca y havent sigut acceptada, foren nomenades: Presidenta, donya Francesca Llorens de Comas; vis-presidenta, donya Ernestina Ràfols de Graells; tresorera, donya Isabel Vila de Santacana; comptadora, donya Antonia Graells de Cañas; secretaria, donya Josepha Carbonell de Grasés; vis-secretaria, donya Amelia Ràfols de Ayxelà, y vocals, donya Eliocenda Mir de Masià, donya Ramona Sardà, viuda de Sardà, donya Antonia Cortina de Güell, donya Rosa Martorell, viuda de Mumné y les senyoretes Eliocenda Masià y Mir y Concepció Sala y Parcé.

— Grans existencies en lavabos, banyeres, escalfadors y waters-closets, a preus excepcionals, Lacoma H., Passeig de Sant Joan, número 44.

El quefe del Cos Médich municipal, ha rebut d'un grupu de distingides families, degut a l'iniciativa de donya Dolors Martínez de Puigsubirana, 3.000 sabatetes-bebés pera ser repartides entre'ls nens de la Casa d'Alletament, ab motiu d'aquestes festes.

Don Salvador Castelló, cònsul de Mèxich, ens comunica en una atenta carta que, acabada la llicencia que li fou concedida pel seu Govern, ha tornat a fersé càrrech del despatx del Consulat.

El número darrer del «Butlletí Oficial Eclesiàstich» d'aquest bisbat, conté'l sumari següent:

«Circular del prelat sobre cumpliment de Misses.—Id. de la Secretaría sobre la colecta en el día de la Epifanía.—Decret prohibint als clergues l'administració de bens temporals.—Decret sobre la obediencia dels sacerdots en acceptar càrrechs parroquials. — Nomenaments.—Avís de l'Administració de Creuada del Bisbat. — Acció social catòlica: Constitució de Juntes parroquials (continuació).—Setmana Social de Barcelona.—Index general del «Boletín eclesiástico» de 1910».

BARCELONETA. — L'Orfeó Atlàntida, d'aquesta barriada, secció de la Delegació de la Lliga Regionalista, organisa una nova veillada que, com les que ve celebrant d'un quant temps ensà, promet revestir excepcional importancia.

Reys EL INGENIO Jogtines Raurich, 6

ENLLÁ...!

LA VEU DE CATALUNYA comença l'any mil noucents onze ab una gran serenitat. Aquesta serenitat ens la dona el domini conseguit sobre nosaltres mateixos.

Vint anys son acomplits d'ensà que exaltàrem LA VEU DE CATALUNYA com una divisa, d'ensà que la esgrimírem irollement com un útil. En l'exaltament d'aquesta divisa hi posàrem tot el nostre ideal. Per això, quan ja sembla que no podem aixecarla més amunt ab els braços y ab els cossos y ab els ulls, encara la exaltem una mica més y som arrebassats per ella, que gairebé'ns desliguem del trepitg de la terra. En el maneig d'aquest útil hi hem deixades tota la nostra activitat, tota la nostra pericia, tota la nostra força...

Hem conseguit lo que voliem conseguir en primer terme. Hem desvetllada tota Catalunya. Li hem retornat l'esment del viure, la voluntat de viure...

Quasi tot lo que avuy té algún valor dins Catalunya, podem contemplarho y sospesarho com a fruit de les nostres campanyes. Nosaltres, abans de fer sortir les multituts retretes y de congregarles a la plaça pública pera durles als comicis y al catalanisme, anàrem a cercar els prohoms ún per ún, a casa seva. Com a veritables apòstols, ens fèrem ateneistes ab els ateneistes, artistes ab els artistes, industrialistes ab els industrials, arqueòlechs y bibliòfils ab els amants del llibre y de l'arqueología, floralistes ab els poetes de la passada generació, oradors de miting per les masses y fins sardanistes ab els adolescents, pera durlos tots al santt amor de la llengua y a la meritíssima tasca de reconstruir, entre tots, la patria catalana.

Perque tot d'una entenguérem y constantment hem predicat que'l catalanisme ha d'ésser integral. Reintegrar tots els estaments a l'acció colectiva; heusaquí la nostra obra.

Igualment entenguérem y predicàrem la necessitat d'una rigurosa disciplina social, d'una acurada educació política. La nostra gent s'es formada ab el sacrifici.

Havent sofertes innombrables denuncies y cinch vegades la suspensió; havent estat forçada y arrasada la nostra casa; haventnos afligit les calumnies y la presó y la malaltia y les agresions personals; havent perdudes eleccions municipals y provincials y a Corts; havent sostinguda la escomesa de tots els nostres enemichs polítichs, sols y coaligats; haventse'ns titllat l'un dia d'ultramontans, l'altre d'heretges, l'altre de separatistes, l'altre de renegats y cara-ginats; haventsens extés l'òbit manta volta y haventsens denunciat com a monopolisadors intolerables de la representació parlamentaria de tot Catalunya y de la política de tot Espanya, hem prosseguit y prosseguim impertorbables el nostre camí.

Tot ha passat per les nostres mans. Els nostres homens han iniciada la cultura incipienta, l'única cultura nostra que ara tenim. En aquestes planes, com dins una pietosa mortalla, hi hem dutes les recordances del passat y les reliquies de la tradició, per revifarles ab l'escalf del nostre entusiasme y per inspirarnos en elles. En aquestes planes, com dins un bolquer nitidíssim, hi es florit el noucentisme...

Nosaltres hem donat el tò del catalanisme, del viure integral de Catalunya. Fins els nostres enemichs viuen del nostre exemple. Llur rahò d'existir es la nostra existencia. Els uns vingueren a defensar lo que'n podriem dir «reyal patrimoni» de la vella política, del espanyolisme oligàrquich, contra'l perill nacionalista y pan-iberista que nosaltres representavem. Els altres s'aixecaren com una reacció del temperament atàvich contra la nostra positiva y evolutiva actuació política. Els uns cridaren cap a l'esquerra y predicaren l'humanisme, perque nosaltres predicavem la tolerancia y creavem institucions de cultura y fomentavem l'economia catalana. Els altres feyen escarafalls de puritanisme, fondament irritats de l'aldarull del viure y de la febre de perfecció que nosaltres provocavem. Y tots han de ser y han de dirse poch o molt catalanistes. Y tots han de moures y viure y actuar dins la política catalana. Y tots, els de dins y els de fora, ab tots els programes y ab totes les aspiracions partidistes, van y venen, sacsejats per l'irrupció imposanta, irresistible del problema català, del fet catalanista dins Catalunya y dins Espanya. Y els seus homens imiten els nostres homens y perotingible, l'ideal que'ns sosté.

Perxò, el nostre crit de joya, la nostra salutació d'Any Nou, la paraula que hem de fer ressonar per l'ambit dels dotze mesos que se'ns obren al devant, el nostre crit de batalla tant al guanyar com al perdre, la síntesis de tot lo que pensem y sentim y volem en aquests moments solemnes, siga, en aquesta epifania anyal de Catalunya, la vibrant, la indefinida exclamació del Poeta: ¡Anllà!...

Al Dia

La crisis

Era prevista y no tindrà, probablement, més importancia que la que senyalavem, fà pochs dies, al parlarne en aquestes columnes.

Però la crisis no obeeix a les ralions exposades per en Canalejas. Aquest bon senyor se pensa que'ls governs venen a ésser com els tranvíes de circunvalació que a cada parada muden de conductor; no: els ministres que surten, surten per fracassats o per ineptes o per ésser massa amichs dels seus amichs. ¿Què tenen que veure ells, que no han governat ab que s'hagi complert o no el programa anunciat per en Canalejas?

La crisis té dos aspectes: un de personal y un de partit. El primer ja queda exposat; el segón es difícil d'aquilatar, perque les relacions entre en Moret, en Canalejas y en Montero Rios, ¿qui les pot saber a ciencia certa? Es, en aquest concepte, una de les acostumades crisis del partit lliberal, partit que per no tenir gent de valúa, homes ab dret d'ésser ministres, té les portes dels ministeris obertes a totes les ambicions.

***

Se parla de que, per interioritats del ministeri, la crisis, ademés de les carteres de Hisenda, Governació y Foment, agafarà, potser, la de la Guerra. No's pot saber lo que hi hà de veritat en certa carta que's diu que conté amenaces; ni se sabrà; que aquestes coses son massa delicades. L'únich que se sab, y ja fà temps, es que'ls projectes de lley del servey militar obligatori topen sempre ab entrebanchs al Senat, y no perque la significació conservadora de l'Alta Cambra s'oposi a la seva aprovació, sinó per que allí hi hà una pila de generals que no fentse com cada un d'ells volen que la lley se fassi, no la deixen passar.

Sembla que aquest es el primer disgust formal que té en Canalejas y que podría obligarlo a donar la cartera de Guerra al general Weyler, considerantel com una garantía contra qualsevol acte de qualsevol mal geni.

Lo de Portugal; lo del conveni ab el Marroch; lo de Roma, y les exigencies del «trust», no tenen acció de moment: son disgustos a dos o tres mesos vista, però ab els que ha de comptar en Canalejas al resoldre la crisis.

***

Inaugurarem l'any ab ministeri nou. Que poguem dir allò de «any nou, vida nova».

Que es lo que desitjo per bé de tots, car a tots, ¡oh, amables llegidors, en l'onzè de la nostra conversa diaria, vos desitjo bon any.

POL.

GLOSARI

MCMXI

UN any que comença en diumenge's troba baix l'advocació de Júpiter. Això sembla rès. Però pot tenir la seva importancia. De fet, ¿sabem quins aconteixements cosmològichs, mes o menys mesclats de mitología, tenen importancia pera'ls destins dels humans? ¿quins altres, no? ¿Es rigurosament cert que cadascú sía fill de ses obres, y que tinguem cada vegada'ls anys y els dies que'ns mereixem?...

Les sages d'autrefois, qui veillent bien ceux-ci ont dit — et c'est un point encore mal éclairci...

que'ls anys nascuts baix l'advocació de Júpiter se mostren pròdichs en ventures. Els homes de seny y els sabis d'altres temps creyen en els astres. Els homes de seny y els sabis d'avuy,—millor dit, els d'ahir, perque a última hora ja les coses han cambiat una mica,—han cregut en els àtoms, creencia que d'altra banda havia ja tingut Demòcrit y altres abans que ell. Y'm penso que justament pera acabar ab la superstició dels àtoms es que'ls pitagòrichs de la Magna Grecia havien instituit la superstició dels astres. Lo qual no ha impedit que'ls nostres pares se riguessin dels astres en nom dels àtoms novament. Ni que nosaltres, en nom d'un nou ídol que hayem forjat ara de nou, y anomenem l'Energía, ens riguem dels àtoms y dels astres allhora...—Tot això no es pera indurnos a excepticisme, sinó a una gran prudencia y una irònica y inteligenta caritat. «Les sages d'autrefois» no yalien potser els nostres, però lo que es segur es que no eren precisament uns idiotes ni uns cap-de-trons.

Altrament, la creencia de que'ls anys que comensen sots el signe Júpiter son particularment venturosos, no'ns pot fer cap mal y pot fernos, al contrari, molt de bé. No'ns pot fer cap mal, perque no'ns invita a la inercia, baix pretexte de predestinació benhaurada; que la benhauransa'ns la promet en general; y sempre resultarà que, per benhaurat que l'any sía, pera que nosaltres atrapem la nostra part de benhauransa, haurem de còrrer molt y no adormirnos, y fer l'ull viu. Però aquella creencia pot, per un altre costat, sernos benefactora, per lo de la paràbola de William James...—Segurament l'haureu llegida a alguna banda, la paràbola de William James.—Un home, empaitat per una fera furiosa, que certament va a devorarlo, arriba a un marge ahont, pera seguir, li cal fer un salt d'alguns metres. Un moment, l'home dubta. ¿Podrà acomplir aquest sal ab èxit? ¿no podrà? La utilitat de creure que sí, consisteix en que armat d'aquesta creencia pot donar el salt, y sortirne bé y aixís salvar la vida; mentres que'l pesimisme li acabarà'l coratge y li paralisarà les cames, y aleshores la fera espaventosa se'l menjarà...—No hi hà dubte de que la creencia es una advocació salutífera; pot ajudarnos a que saltem garbosament y ab bona fortuna, aquest abim de circunstancies incògnites que es un any nou.

Bé es veritat que aquesta creencia ne porta lògicament implícita un'altra: la de que, si'ls anys que comensen baix l'advocació de Júpiter son propicis, els qui comensen baix la invocació de la Lluna han d'ésser adversos; y, per conseguent, tot lo que sigui ànim y força per aquest any, haurà de tornarse encongiment y aprensió l'any que vé...—Però l'any que vé'ns resta encara molt lluny; y ja tenim temps de parlarne, d'aquí a llavores.

XENIUS

Lliga Regionalista

Devant de les vinentes eleccions.

Heusaquí'l tema interessantíssim de la conferencia que aquest vespre donarà en Lluis Duràn a la Lliga Regionalista.

El seu anunci ha despertat espectació entre'ls catalanistes, y es de creure que les sales de la Lliga seràn plenes de gom a gom.

La política catalana, després dels darrers fets, ha de pendre orientacions.

En Duràn es el primer que's llença a senyalarles pel seu compte, sense acort previ de juntes ni entitats, ab l'autoritat del seu prestigi polítich y del lloch preeminent que en el catalanisme militant ha sapigut conquistarse. Falten dos mesos y mitg pera les eleccions provincials, y ja se'n pot parlar, se'n deu parlar. Unes eleccions son el garvell en que's passen els fets polítichs, y elles diuen lo que'n queda.

La conferencia den Lluis Duràn no pot ésser més oportuna: ja hi som devant d'unes eleccions en les que han de pendre part nou districtes y mitg dels deu de Barcelona...

Cal parlarne.

Moços d'Esquadra

Els Moços d'Esquadra de Cardedeu comuniquen que a la carretera de Granollers a Mataró van trobar a un minyó de 20 anys al qui van deturar per semblashi sospitó, y en efecte, va declarar que a una cuneta hi tenía amagat un farsell de roba que havía près el 28 de desembre, de can Tunis, terme de la Roca, foradant un balcó.

Va ser entregat al Jutjat.

Els serveys prestats per les Esquadres de Barcelona en desembre darrer, son:

Per danys a la propietat, 9 detencions; per furt, 13; per tallar y furtar llenya, 18; per id. id. d'arbres, 9; per ús indegut d'armes, 4; per insults y amenaces de mort, 2; per faltes a la moral, 11; per baralles y lesions, 4; per estafa, 1; per robo, 2; per intent de robo, 3; per infringir la lley de caça, 7; reclamat judicialment, 1; id. governativament, 2; per atropell y lesions, 2; total, 88.

Les millores de LA VEU

Quan se tracta de millorar una publicació, es costum establerta la de anunciar, tan sorollosament com ho demani el tarannar dels qui la redacten, un seguit de reformes que, havent de posarla sempre a l'altura de les millors en el seu genre, molt sovint resten incomplertes en part y gairebé sempre del tot.

Nosaltres, en aquest principi d'any, volem prescindir, donchs, de llençar la imaginació endavant, pels camins intrincats y errívols dels bons propòsits. Preferim girar la vista enrera pera recordar el treball de milloria fet en l'any que s'es fos y presentarlo als nostres lectors y abonats com a penyora del que, sense anuncis hiperbòlichs ni esclats de cap mena, tenim el propòsit d'anar realisant en llur obsequi, pera correspondre al favor ab que, cada dia més generosament, premien els nostres esforços.

Obra d'aquest any es la PAGINA ARTISTICA que, inspirada y fundada pel nostre plorat Casellas, ha conseguit ferse indispensable a tots aquells nostres compatricis que, preocupantse, per ofici o per afició, de les coses del art, no tenien a casa nostra cap revista que els enterés ab regularitat y amplitut del moviment artístich y arqueològich mondial. Pera aquests, la PAGINA ARTISTICA, ab la colaboració realment brillant que, sense plànyer cap esfors, hem conseguit agermanarhi, ha esdevingut una publicació necessaria, com ho prova l'interès ab que n'esperen cada setmana la sortida.

Obra d'aquest any es la major amplitut donada a la «Informació telegràfica y telefònica d'Espanya y del Extrangers», aprofitant pera la que'ns ve de Madrid el servey de la nostra excelent agencia y pera la que'ns ve de París el de l'agencia Havas, de fama mondial y crèdit indiscutible. Gracies a n'ella y al nostre punt en sostenir els seus serveys prescindint de tota mena de sacrificis, els nostres lectors han pogut enterarse sempre, ab tanta rapidesa y sovint ab tanta extensió com els dels diaris més acreditats d'Europa, dels esdeveniments de trascendencia general ocorreguts arreu del món. Y sempre aqueixa excelent informació extrangera ha estat completada ab l'autoritat de costum, pel nostre redactor encarregat de la política y els afers de fronteres enllà.

Obra d'aquest any es la regularisació de les notícies «Polítiques», en la qual no'ns limitem a donar sols les de la nostra comunió, sinó les de tots els partits, al fi y efecte de que tothom pugui estar enterat del moviment de la política catalana en relació ab el de la espanyola.

Obra d'aquest any es la reorganisació de la revista de «Borsa» y el complement que hi va al peu, del que té cura una autorisada y seriosa personalitat del nostre món borsàtil. Per aquest complement totes les persones que posseeixen valors —fins les més allunyades de la capital —poden «viure» les sessions del día sense necessitat d'acudir a la Borsa ni al Borsí y orientarhi les seves resolucions.

Obra d'aquest any es la regularisació de la bibliografia, a base del folletó que, ab el títul de «Llibres de sobre la taula», es avalat per la prestigiosa firma d'un literat tan eminent com en Joseph Carner. Entre aquest folletó y les revistes y ressenyes complementaries, aspirem a donar al moviment literari de la nostra terra la importancia que's mereix, procurant que les revistes segueixin d'aprop la publicació de les obres, única manera de que tinguin utilitat pera'ls autors y pera'l públich.

Obra d'aquest any son finalment una pila d'altres millores que no volem refferre pera no fadigar l'atenció dels lectors, els quals, per altra banda, ab llur favor cada día creixent, han demostrat prou haversen adonat.

Es per això que, al entrar en aquest any nou, preferim als anuncis hiperbòlichs y al anunci sorollós de reformes imaginaries, la promesa rasa y curta de que no'ns aturarem en la via empresa fins a conseguir que LA VEU DE CATALUNYA ompli totes les necessitats y exigencies de la premsa moderna. Pera arribarhi, no'ns cal sinó una cosa: que'l públich, en aquest any que emprenem, correspongui al nostre esfors ab el mateix entusiasme ab que ho ha fet en el que s'acaba de fondre.

Polítiques

El senyor Canalejas, presoner

La política madrilenya, ha començat l'any molt dissortament. El Sr. Canalejas acaba de caure en mans del «trust» més immoral que s'esmentarà en la Historia d'Espanya. Aquest fet era d'esperar, car el senyor Canalejas es d'aquells homes que tot ho gasten en gallarets y fochs d'artifici. Sigui com sigui, cal remarcarho; la victoria del «trust» es un fet que tindrà, sens dubte, enorme trascendencia.

May un home ha pujat a governar ab millors condicions que les que acompanyaven al senyor Canalejas quan va ser encarregat de formar ministeri. Llavors, el senyor Moret, ab el «trust» periodístich que'l manava, acabaven de sofrir una derrota considerable. El partit lliberal quedava sense quefe y sols faltava que vingués un home fort pera que, totseguit, fos rebut y acatat indiscutiblement. Pera això sols calía una condició, però aquesta essencial: que l'home que vingués fos verament un home fort, capaç de governar per compte propi, sense sofrir ingerencies extranyes.

Algú va pensar que'l senyor Canalejas era aquest home. Nosaltres may hem pogut reconèixel per tal. Y ara s'acaba de demostrar que, verament, el senyor Canalejas no era pas aquell home. La crisis que acaba de produirse, es un dels fets més monstruosos que may s'hagin vist en l'ordre polítich. Aparentment, el fet es aquest: sense més ni més, sense que ningú pugui dir el per què del cambi, acaben de ser expulsats del ministeri tres ministres y, en son lloch, tres d'altres han vingut a possessionarse de les llurs carteres. Aparentment, aquest es el fet; però en realitat lo esdevingut té una explicació, que es positivament aquesta: el senyor Canalejas, impotent pera governar per sí mateix, pera erigirse en quefe suprem y indiscutible del partit lliberal, acaba de caure presoner en mans del «trust» periodístich madrileny, el qual l'ha obligat,—tal com sona,—l'ha obligat a reformar el gabinet pera que en ell entressi'n elements imposats pel «trust» periodístich.

¿Què significa aquest fet? Evidentment, significa un retrocés enorme en la vida política. Totes les esperances de cohessió del partit lliberal; tota esperança de que aquest partit decadent y destructor se reanimés sota la voluntat dominadora d'un home fort, son morttes. Y estem al devant d'un retorn monstruós als temps de govern del senyor Moret, quan el «trust» periodístich era el qui, de fet, dirigía disbauxadament la política madrilenya.

D'aquest retrocés n'esdevindràn conseqüencies considerables. La més propera, que ja comença a apuntar, serà potser la ruptura de les relacions francament amicals entre'l partit lliberal y el partit conservador. Y aquesta ruptura, si esdevé, serà evidentment justificada. Perque la característica més forta del partit conservador espanyol ha estat, de una part, la seva cohessió constant al voltant d'un quefe; y d'altra, la guerra a mort al «trust» periodístich madrileny, representant de tota decadencia y de tota immoralitat.

Fins avuy l'actitut del partit conservador ha estat correctíssima davant del senyor Canalejas. En el silenci del partit conservador, en la seva passivitat aparent, s'hi amaga un desitg fervorós de que'l senyor Canalejas s'erigís en quefe indiscutible del partit lliberal, ab lo qual les forces dels tornants haurien quedat equilibrades y compensades.

¿Què farà el partit conservador al veure la tristíssima derrota ab la qual ha finit aquest compàs d'espera que ha estat desde la caiguda del senyor Moret la política madrilenya? ¿Quina actitut adoptarà el partit conservador al veure que'l senyor Canalejas, derrotat y feble, s'entrega en mans del «trust» periodístich, enemich etern y irreconciliable del partit conservador?...

En la dolcesa d'aquests primers dies d'any, la gent potser no s'ha donat prou compte del cambi radical que acaba de sofrir la política madrilenya. Però, es un fet indiscutible que, en el si d'aquesta dolcesa del janer, s'està congriant una tempesta que, si no's resol miraculosament, pot esclatar en convulsions formidables.

Llibres de sobre la taula

"El hombre mutilado por la escuela neutra", per l'Ilm. doctor don Joseph Torras y Bages, bisbe de Vich.—Son resum

El paradís modern es d'una penuria y d'una migradesa ridícoles. La deificació d'una Ciencia (deificada a correcuita quan se la creya ariet del Genesis); l'anti-clericalisme del burgès, mogut per la pruhija de salvar la pell cinch minuts més devant del perill socialista; la miseria inventiva del laicisme enfront de la riquesa amorfa de la vida; la substitució pretinguda de la metafísica pels ferrocarrils y de la poesía per l'aviació; la supressió del dolor proclamada pels amics dels llogarets; el pacifisme badoch, que ve a ésser el piano de manera en la tarda dominical dels sentimentalismes; l'enterniment davant del progrés, que's declara cosa obtinguda, ab una beatitut de digestió... totes aquestes sublims institucions han agotat els esplays insoportables de la estulticia colectiva; de tal manera que en les capes joves de l'humanitat, l'ideal desinteressat y la lluita viva tornen ab un gran renou, com el de les aigües que salten rostos avall a l'hora del desglaç.

Un dels absurdes més pomposos del progrés religiós, una pensada que pot competir ab les més famoses de Calino, es l'escola neutra. Contra d'ella s'es alçada sempre l'Iglesia, qui vetllant per la fè dels homes, en defensa al ensemps la dignitat. El senyor bisbe de Vich, doctor Torras y Bages, en son rescent llibret «El hombre mutilado por la escuela neutra», tracta ab la seva habitual profonditat de pensament, y la visió panoràmica del fet social, aquesta qüestió interessantíssima. Cal escoltar la seva veu enèrgica, plena d'un ressò d'eternitat. Y, essent dificilíssima d'extractar la seva doctrina, tan essencial y sòlida en tota ella, se poden retreure alguns paragrafs més representatius, deixantlos sense comentari, perque llurs paraules son tan vives que no necessiten intermediari pel més feble esperit.

L'ensenyança—diu el bisbe de Vich—sobretot la elemental, inclou, es en ella mateixa, una educació, això es, un sistema de formació humana. Voler que sía una funció exclusivament cívica, un ram administratiu, es un orb retrocés en l'avenç de la humanitat, la qual a hores d'ara, empresa inconscientment per la revolució, qui obra cooperant als fins de la Providencia, tendeix, materialisant els principis cristians, a la formació de una societat cosmopolita que esfondri barreres y divisions y pretén lo impossible: sofisticar el gran principi de l'universal unió entre tots els homes, que no més pot durse a compliment sota l'influx del Verb.

Es indubtable que l'humanisme, es a dir, l'amor al home, prové de l'esperit profètich y cristià qui ha desenrotllat en els homes un sentiment instintiu que dormía en profonda letargia dins les antigues societats civilisades, y el ressorgiment del qual no's deu a la carn ni a la sanch, ni a volença d'home, sinó a una ingecció divinal que'ls uns fortifich y guareix, y els proporciona una faisó benhaurada y pacífica de fer bé al prohisme, y enfebreseix els altres, alterantlos els humors no equilibrats a bastament, y enfurintlos, fins que son un perill per la vida social.

La supremacia del poder civil, que es la idoleta que avuy està de moda, de fet no es altra cosa que la sacra cessaria magestat adaptada a l'ús corrent, y significa, per lo tant, una amenaça contra la llibertat de la conciencia cristiana. Es la ilimitació del poder. La infinitat de Deu nó cohibeix l'home, però una institució humana, un trono, un ròdol de homes, un gabinet polítich, una cambra parlamentaria que's proclamen ilunitats, suprems, sense superior, lley dels demés, signifiquen esclavitut, mort d'aquella autonomía humana de que parlava Sant Pau, («Ipsi sibi sunt lex»): desamortisació de la conciencia individual.

L'estatisme y l'humanisme constituiexen un contrast difícil de conciliar, y la manifestació plàstica d'aquex contrast es l'anarquisme.

El símbol laich es purament negatiu y ho ha d'ésser per força, perque una afirmació es un assentiment, es una direcció del esperit, y una direcció es una orientació vers un terme real y positiu.

En la fòrmula del compost humà, en nostra naturalesa, hi existeixen ingredients divinals; y si els volen extraure, se descomposa l'home, y si se'n vol prescindir, s'atrofien les seves més nobles facultats, decan de la seva dignitat y s'atanga a les bèsties. Llavores la conciencia individual, personal, se deforma o s'ofusca; o se la violenta o se la deixa sens conreu.

Neutralitat y conciencia son dos conceptes inconciliables, perque la neutralitat significa no dir sí ni nó; y la conciencia es un estat d'afirmació o de negació. La conciencia té per ofici definir, y si no defineix no es conciencia.

La conciencia individual es la font de la varietat dels caràcters humans, aixís com la neutralitat es l'aniquilació del caràcter. La neutralitat, destruint la conciencia, deixa l'home buit, li arrebassa les entranyes. Y com la formació dels homes moderns se fà a l'escola, y no més el rich té medis de contrarrestar l'influencia del Estat, educant els seus fills segons les seves idees, perxò,—diu el senyor bisbe de Vich—«em par la nostra veu... per l'amor que hem de professar y professem al poble obrer que, avuy en dia, se veu en la situació de no poder educar als seus fills, maldament vulgui, per rahó de la manera com se practica'l treball a les fàbriques, que es un disolvent de la familia obrera que clama venjança contra la societat actual davant de Deu».

Y per assegurarse l'esclavitut d'una classe, no hi hà medi més segur que abolir la conciencia individual; perxò, al contemplar la distribució del llenguatge humà sobre la faç de la terra, veyem que l'esperit de llibertat domina dins els pobles cristians, ahont la conciencia individual es sempre vivíssima, perque es el fonament y la essencia del cristianisme; car un dels objectes primordials de la missió de Jesús y de sa paraula fou despertar, revifar y aclarar la conciencia del home; mentres que en els pobles no cristians, en els quals la conciencia individual romàn aletargada, la personalitat humana resta xuclada pel gran Tot, domina l'esclavitut, la sumissió y la subgecció més orba.

La inquitut del home, de la qual parlen tan sovint els moderns, y de la qual Sant Agustí y molts altres antichs ja havien fet experiment, y que no més troba sossech en Deu, prova que Deu es necessari dins la conciencia humana, que sense ell fóra incompleta.

La inquietut suposa imperfecció, manca, deficiencia, fretura que ha de satisferse, car ningú està inquiet quan té tot lo que necessita y desitja; y per conseguient el conreu de la conciencia, la educació del home, exigeix que'l concepte pur y ver de Deu s'asseguri com base fonamental de la vida, pera donarli seguretat y solidesa. Això explica'l fet general de que'ls homes heròichs, d'amplitut de mires, d'elevació d'esperit, de generositat de cor, han cregut en Deu. Sant Pau, pera explicar la fermesa de Moisès, el gran llegislador dels israelites, ab la qual vencé tants obstacles y dominà situacions tan difícils, diu que per Moisès lo invisible era com si ho vegés. Per això diuen, adhuc els qui no creuen en el miracle, que la fé fà miracles. Lo invisible, lo eternal, lo infinit, Deu, ha de regnar viu y ferse com a visible dins la conciencia humana, y aleshores ella guanya forces y l'home creix perque sa conciencia ha assolit el desenrotllament requerit per sa propia natura racional. L'ideal es fluix y infecond en obres quan se redueix a un pur concepte intelectual; al qual no correspón la Realitat Summa, l'«Ens Realíssimum» de que parlava l'antiga filosofía.

La vergonya y el remordiment son dogmes naturals de la conciencia humana. Se distingeixen perque'l remordiment es l'amenaça d'un càstich venidor y la vergonya es la conviccio de que no sem com caldría, de que obrant malament esdevindrem menyspreuables y repugnants per uns ulls invisibles, però que penetren fins la substancia de les coses. La ensenyança dels infants, la formació dels homes ha d'ésser dogmàtica. Dogma vé a significar principi, y pels principis se comença; no podem anar més enllà dels principis perque allavors ja no'n foren.

La mfi del home no pot produir la vida; no més pot llevarla. Aixís tampoch el mestre pot pretindre ésser autor de principis vitals per la vida espiritual y moral de sos deixeples; si ho volgués, maldament no volgués sino posar en tela de judicí els germes morals de la conciencia, els deixaría esterilitzats. No hi hà més remey que admetre'l dogmatisme en la educació del home, si no's vol que la societat sía un aplech d'esperits errants sense conexió racional entre ells.

A tots els grans principis d'aglutinació social els hem d'anomenar dogmàtichs y son superiors a tota demostració y no nasqueren de convencions humanes. La solidaritat entre'ls homes, la familia, la patria, la propietat y la mateixa societat no son una creació dels filosophs, ni son obra de la potestat llegislativa: son obra de Deu. Y perxò quan s'ha intentat separar Deu de la conciencia humana, aquelles bases dogmàtiques han vacilat, y la escola neutra o laica s'es manifestada llur demoledora, car refusant els dogmatismes les deixà sense fonament sòlit, convertides en institucions circunstancials y condemnades a l'abolició en noves situacions humanes. Sense'l dogma no podem donar rahó de les institucions humanes fonamentals, no podem donar rahó de nosaltres mateixos, ens perdem en vans y interminables raciocinis y romanem en absolut desorientats; mes uns quants polítichs s'encarreguen de donar la deguda orientació al llinatge humà, qui com fill bort fou abandonat al mitg de la terra, segons ells. Y aquests polítichs funden un dogmatisme y parden de dogmes de la revolució; y algún d'ells ha dit explícitament, expressant el pensament de tots, que la escola neutra, qi la laica, no es indiferent, sino que té per objecte desarrelar de la conciencia popular el dogma antich y substituirlo pel dogma revolucionari que ha d'ésser la lley de vida de les generacions venidores.

En el fons, la qüestió de la escola neutra es la qüestió de la moral independent, de la moral autònoma, de la moral sub «jurisa, que bé pot anomenarse la moral del càprici, y de fet significa l'abolició de la moral. Perque la educació moral suposa principis directes, normes de govern, imperi d'obligacions; sense això no existeix moralitat. Perque'l propi gust, la inclinació plascèvola, la utilitat general, la natural simpatia, no tenen sobrania, no poden imposarse, no tenen força d'obligació.

Per això es evidentment una usurpació del Estat l'atribuirse'l conreu y desenrotllo de la conciencia individual, y avuy en dia tots els pedagochs més notables, el mateix Congrés internacional d'educació moral y social, celebrat en 1909, a la Universitat de Londres, fixen com principi inconcús y necessari que la ensenyança, sobre tot la primaria, ha de pendre per base la educació moral; y la educació moral significa la formació de la conciencia. Adhuch aquest Congrés, que res tenía de clerical, afirmà explícitament que la educació moral era impossible sense dogmes espirituals.

Un home instruit, però no educat, es més infelís que'l simplement ineducat; es un ésser més feble, més exposat a sugestions y vèrtichs, perque's troba en un horitzó més ample y espayós, viu en una desproporció que no sent l'home que sols posseeix una instrucció rudimentaria. Per això en materia pedagògica haurà d'ésser un aforisme, que «a major instrucció, millor educació; a major desenrotllo de la inteligencia, major finor de conciencia». Es a dir; lo contrari de la escola neutra.

Es inversemblant prescindir de la conciencia, y no res menys aquest es el principi essencial de la escola neutra; y com es inversemblant, la escola, maldament se digui neutra, de fet gairebé may ne resulta, car la conciencia humana, bona o dolenta, reclama sos drets, y com posseeix una vera principalitat damunt totes les forces o potencies humanes, s'hi imposa, y la neutralitat resta esvahida com un projecte fantàstich, oposat a la naturalesa de les coses.

El regisme de la conciencia es o teocràtich o anàrquich; no hi cap terme mitg perque dins la conciencia no més hi es admesa la lley si vé de Deu. Y la noció de Deu fóra deformada per les escoles neutres, perque qui sosté en el mon el nom de Deu, qui el manté en mitg de la contradicció de les passions, els erros y la ignorancia, es solament son Crist, Jesús de Nazaret. Es una humiliació pera nosaltres, els racionals, però es un fet evident que la summa veritat en l'ordre intelectual, la noció de Deu, s'afebleix d'una manera extraordinaria quan la inteligencia del home refusa la llum del Verb. Quan el Crist ha sigut negat, els idealistes, o sien les ànimes de nobles aspiracions que no s'aconorten dels aplechs de la materia, malgrat llur vehement desitg de Deu no'l troben, y se forjen concepcions panteístiques, imaginen sistemes enginyosos, però sense vida, que no més serveixen pera recreu y entretenimment tranzitori de ròdols d'intelectuals; però no de repòs, força y consol de l'ànima de la multitut. Y l'Home-Deu s'ha constituit a la terra una sèu providencial, desde ahont presideix el desenrotllament de la nicaga humana. Aquesta sèu es la Iglesia Católica y li es tan propia que, fóra d'ella, Jesús no romàn en el llinatge humà. Aixís estem veyent en l'actualitat com els modernistes volgueren despullarlo del caràcter diví y reduirlo a sentill home. Si la Iglesia desapareguès del mon, Jesús deixaría de regnar a les conciencies. Fora de la Iglesia va convertirse en un ésser discutible; se l'analitza y se'l descomposa y a la fi s'esvaeix, veyentse reduit a una figura ideal y vaporosa sense consistencia ni vida, sense acció efectiva y pràctica en bé del llinatge humà.

Y, mirant el pervindre, ¿quin fóra el resultat de la escola que's preconitza? Arreu, arreu, la escola neutra ha de produir homes neutres; y al home la naturalesa no l'ha fet neutre, y una societat d'homes neutres fora intolerable, y no se sostindría perque la naturalesa es irresistible y sincera. L'antiguitat imaginà una edat d'or en que'ls homes eren semi-deus; en la suposició d'una societat escèptica no més existirien semihomes, perque la soporbia, aniquiladora del excèptich, li suprimeix la conciencia, la regla de la vida, el contrapès de les passions, inclinacions y apetits, y per conseguent, remàn desequilibrat. Es cert que sentim el buit que pervé de l'amputació de la conciencia personal, els defensors de la neutralitat s'han refugiat en lo que ells anomenen la moral científica. Es cert que existeix una ciencia de la moral; però la moral no es filla de la ciencia, no es filla d'home, té un origen més alt, y no més per aquest concepte gaudeix d'autoritat governadora y judicadora. Els homes no la governen, sino que ella governa'ls homes; y per ella'ls regeixen tots, científichs y no científichs, y moltes vegades els que ni han saludat les ciencies son els més morals, aixís com no es rar trobar homes científichs que son grans criminals.

¡Ay de nostra niçaga si la moral s'hagués d'adquirir per iniciació científica! La ciencia sempre serà patrimoni de pochs, y molts esperits estàn mancats de l'aptitut necessaria pera conquerirla, sense que això signifiqui que aitals esperits sien vulgars. Existiren poetes excelsos y comerciants genials, sense posseir les qualitats intelectuals que la ciencia exigeix, y per aquesta mancança en res minvava son mèrit d'homes. Al contrari, la mancança de moralitat es una deficiencia essencial en nosaltres; l'home sens ella es menys home.

***

Aquest es, en línies generals, el pensament del senyor Bisbe de Vich, ponderat y nobilíssim; y al marge del qual convindrà que posi cadascú estonès de meditació. La qüestió primaria de la orientació pedagògica es avuy qüestió vivíssima en nostre país; la paraula solemne del Bisbe de Vich invita les mentalitats superiors de tots els camps a una convergencia en l'afirmació de la necessitat religiosa en l'adoctrinament, ademés pels pragmàtichs y fins pel positivistes. Compta en una de ses més famoses pròvatures, y negada no més pels pobres gnòstichs moderns que adoren una idola de la qual cada día n'han de rectificar la estatueta, oseli en mà.

Joseph CARNER.

Un alcalde lerrouxista de R. O.

A Vilanova hi havía un alcalde lerrouxista de R. O.—com tants altres.

Y a Vilanova hi havía uns republicans lerrouxistes que, pera estar més contents, volíen regalar una vara al tal alcalde lerrouxista de R. O.—com tants altres.

Y l'acte havía de realisarse ahir, diumenge, pera solemnisar la entrada d'any nou.

Però vetaquí que dissapte, el ministre de la Governació va tenir la pensada de destituir al alcalde lerrouxista de R. O. —com tants altres.

Y ara ningú sab què faràn de la vara els lerrouxistes vilanovins.

Informació

Al Ateneu Obrer del districte segón

A les cinch de la tarda, al teatre de l'Ateneu Obrer del districte II, el doctor Martí y Julià va començar ahir la seva anunciada conferencia política.

Va analisar la situació actual de les forces polítiques que integren la vida pública espanyola. Va calificar de inactuals a les que representen els partits tornants en el poder, afirmant que llur vida es absolutament mecànica, de engranatge que funciona empès per una força que ja fà segles se li va comunicar, però, en cambi, estàn mancats de dinamisme, de moviment propi, de força y de poder.

Va analisar després el doctor Martí y Julià l'estat actual del catalanisme, afirmant que aquest representa avuy día una desviació del camí inicialment emprés, el qual,—ya dir,—may deuríem haver abandonat. Va terminar afirmant la personalitat de Catalunya, y la conveniencia de que tots els catalans treballem pera engrandirla y pera feria poderosa.

La concorrencia, després d'escoltar molt atentament al doctor Martí y Julià, va aplaudirlo al terminar la conferencia.

Varies

—Ahir va quedar tancada al Círcol Tradicionalista de la Riera de Sant Joan, l'exposició de l'espasa y del àlbum que els carlins regalen a don Jaume.

La Junta Directiva de l'esmentat centre ha delegat al senyor Sans pera que representi als jaumistes barcelonins en l'apat que s'ha organisat a Madrid pera obsequiar a les minories carlista y integrista.

—El nostre distingit amich, el diputat per Berga, don Manuel Farguell, va rebre ahir de l'Ajuntament de Caronella una comunicació, en la qual se li feya saber que la indicada corporació havía acordat nomenarlo fill adoptiu y predilecte d'aquella población, com a mostra d'agraiment pels importants y nombrosos serveys prestats a la mateixa.

Estem segurs que'l referit acort haurà sigut un dels obsequis que més hauràn satisfet al senyor Farguell entre'ls molts que rebé ahir ab motiu de ser la diada del seu Sant.

Que sigui per molts anys.

—Segons vàrem anunciar, s'ha celebrat la junta general de socis del Centre Nacionalista Republicà, pera renovar la Junta Directiva.

Han entrat a formar part de la mateixa'ls senyors don Joaquim Lluhí Rissech, don Jaume Carner, don Trinitat Monegal, don Felip Rodés, don Joseph Ruiz Casamitjana, don Santiago Gubern, don Francisco Planas Cañameras, don Antoni Solé, don Marián Planas Escubós, don Eduart Calvet, don Joseph Ferrer Parés y don Baldomer Prat París. Han estat reelegits els senyors Lluhí, Carner, Rodés y Calvet.

—En la junta general de socis efectuada al Centre Regional de Veterans Carlins, va ser proclamada per unanimitat la Junta de Govern següent:

President, don Ramón Costa; vis-president, don Santiago Femenía; tresorer, don Agustí Garriga; comptador, don Francisco Bordonau; secretari, don Joaquim Constans; vis-secretari, don Joseph Guiú; vocals: don Prudenci Cabañes, don Amadeu Arias y don Joseph M.ª Escolà; socis protectors: don Perpetuu Villanueva y don Alfret Mimó.

—Ha arribat de Madrid el senyor Sol y Ortega.

La crisis

Formació de ministeri

(PER TELEFON)

Els nous ministres

Madrid, 31, 11'30 nit.

Per noticies particulars, se sab que'ls nous ministres son els senyors don Amós Salvador, Alonso Castrillo y Gasset.

Respecte al senyor Cobián, s'assegura que'l seu estat de salut no li permetrà continuar formant part del Govern, citantse pera aquesta vacant al senyor Rodrigáñez.

També's diu que'l senyor Cobián continuarà en el Govern, però descansant una temporada y encarregantse interinament d'Hisenda el senyor Canalejas.

No falta qui esperi extraordinaries sorpreses, com la entrada del general Weyler en el Govern, y algún monterista, com el senyor Barroso.

Apart dels nous ministres, sembla que's faràn els següents nomenaments:

Magistrat del Tribunal de Comptes: Montero Villegas.

Subsecretari d'Instrucció: Alcalá Zamora.

Subsecretari de Governació: Armiñán.

Director d'Obres públiques: Natali Rivas.

Presidencia del Consell d'Instrucció pública: Vincenti.

Se confirma en el càrrech al inspector de monuments, don Cristí Martos; al d'Arts y Industries, don Ramón Gasset, y al de Belles Arts, don Joan Herrero.

Al Palau.—Parla el president.

Madrid, 2, 12'30 matí.

El senyor Canalejas ha estat al matí al Palau, passanthi prop d'una hora, y després, com de costum, ha rebut als periodistes, fent les següents manifestacions:

—He parlat llargament ab el Rey.

Li he fet present la tasca realisada en les etapes ministerials y he presentat al monarca la meva dimissió y la de tots els meus companys.

Després de haver exposat l'alcanç de l'obra del Govern, S. M. m'ha honrat reiteratme la seva confiança, en termes que produeixen en mí sentiments de la més viva gratitut.

Hem parlat dels plans que com a quefe de Govern me proposo desenrotllar y que's refereixen a qüestions clarament definides per mí en diverses ocasions.

S. M. s'ha mostrat conforme ab ells y, per lo tant, en aquest sentit se dirigirà la obra nostra y del Parlament, tan prompte com aquesta renovació del ministeri, que podríem anomenar anyal, perque la etapa ministerial ha coincidit ab el terme de l'any, s'hagi portat a efecte.

En aquest programa de treball figura, com vostès diuen molt bé, la lley de associacions, la del servey militar obligatori, que pera mí es compromís de honor, la qüestió de Canarias, que es precís resoldre, y, per de comptat, uns nous presuposts.

D'aquesta lley, sobre tot, es necessari preocuparsen desde'l primer moment, pera senyalar en ella una nova orientació, a fi de depurar els seus preceptes, pera fer, en fí, quelcom nou y precís, y sobre aquests punts y sobre altres detalls ha versat una gran part de la meva conferencia ab S. M.

Hem parlat també del viatge a Melilla, que emprendrem el 5, a les vuit del vespre; y en el qual—ha afegit somrient significativament—acompanyaràn al Rey els ministres de Guerra y Marina, els quefes d'Estat Major y, en fí, les persones sabudes.

No podem tornar abans del día 16; el programa es molt extens y visitarem tots els territoris, possessions espanyoles y posicions ocupades.

De la situació de Barcelona n'he donat també compte al Rey.

Avuy hi hà normalitat absoluta y confio que demà no passarà rès grave, a pesar de que'ls patrons carreters intenten un esforç suprem pera reprendre'ls treballs.

Parlem ara del desenrotllo de la crisis.

Avuy no tornaré al Palau; el día es de festa y no hi hà, per altra part, necessitat de molestar al Rey.

Vindré demà, entre onze y dos quarts de dotze del matí, pera donar compte al Rey dels treballs realisats avuy per mí.

Com a conseqüencia d'ells tindré l'honor de proposar al Rey els noms dels nous ministres, y si obtinch la seva aprovació, aquests juraràn el càrrech a les dues de la tarda.

Ara vaig al ministeri de la Governació, pera redactar uns telegrames; després començaré a visitar algunes persones.

Veuré als presidents de les Cambres; visitaré, es clar, al senyor Moret, y després celebraré altres conferencies.

Aniré a casa de don Amós Salvador y a la del senyor Gasset.

—¿Y a la del senyor Alonso Castrillo? —ha interromput un periodista.

Y el senyor Canalejas ha contestat:

—Aquest es de caça.

Ministres y altres càrrechs

Al peu de la lletra ha cumplert aoucest programa el senyor Canalejas, y demà, diluns, segons totes les versions, juraràn els senyors Gasset, Alonso Castrillo y Amós Salvador.

En la imprescindible designació d'alts càrrechs se citen els següents noms: pera la subsecretaría d'Instrucció pública, senyor Zorita, anant el senyor Alcalá Zamora a la subsecretaría de Gracia y Justicia, y nomenantse al actual subsecretari senador vitalici.

Pera altres càrrechs se citen als senyors Groizard y Morote.

En una altra combinació hi figura don Avelí Montero Villegas pera la subsecretaría d'Instrucció pública, vacant per haver sigut nomenat el seu germà don Eugeni ministre del Tribunal de Comptes.

Judicis de la prempsa

«La Epoca» diu de la crisis que no es una ponderació de les diverses tendencies del partit liberal, sinó una ponderació de l'aptitut dels diversos ministrables.

Censura la tramitació que en Canalejas ha donat a la crisis.

Considera innecessari el planteiament de la qüestió de confiança, perque's tracta sols de substituir unes persones per altres.

Es un mal procediment el sotmetre al Rey la qüestió de confiança abans de que conegui el poble'ls motius y s'hagi format opinió.

«El Mundo» troba justificada la crisis, y diu: ¿Podrà'l senyor Canalejas, sense faltar a la correcció política, governar tot el temps que Deu permeti que governi sense fer que ab ell governin tots els elements disgregats que formen part de la Unió?

Fins ara les circunstancies han afavorit al senyor Canalejas, qui no s'ha vist devant de cap apuro veritablement greu.

Deu y la sort vulguin que li passi lo propi demà.

El nou ministeri

Madrid, 2, 2 tarda.

El senyor Canalejas ha estat avuy breus instants al Palau.

El Rey ha firmat els decrets nomenant, no sols als nous ministres, sinó als demés, inclòs al senyor Canalejas.

Aixís s'ha fet en altres ocasions, una d'elles en 1902, quan el senyor Canalejas fou nomenat ministre d'Agricultura.

A les tres juraràn tots els ministres.

No es fàcil que's celebri Consell de ministres fins el dijous vinent, presidit pel Rey, quan torni de la cacería de Malpica, cap ahont sortirà aquesta tarda.

Subsecretari

Aquesta tarda, després de jurar els ministres, el Rey firmarà el decret nomenant sub-secretari d'Instrucció pública al senyor Zorita.

Els alts càrrechs

El senyor Canalejas ha manifestat que si bé hi haurà algun cambi en el personal d'alts càrrechs, fins que torni el Rey de Malpica no's verificaràn els nomenaments d'aquest personal.

El ministre de la Governació.

En la visita de despedida que hem celebrat els periodistes ab el senyor Merino, aquest ens ha manifestat que'l senyor Canalejas havía tornat de Palau ab la llista del nou Govern y que a les tres de la tarda donaría possessió al nou ministre senyor Alonso Castrillo.

Ens ha manifestat el senyor Merino el seu desitg de que féssim constar que surt molt satisfet del seu pas pel ministeri de la Governació, havent estret ab els senyor Canalejas els llaços de afecte fraternal y estant a la completa disposició del quefe del Govern, lo mateix fora del Gabinet que formantne part.

També ha tingut el senyor Merino frases de gratitut y carinyo pera'ls periodistes, singularment pera'ls que l'han visitat diariament.

Lo jura del ministeri

Madrid, 2, 4'15 tarda.

A dos quarts de tres han arribat al Palau els ministres, pera jurar.

Els primers en arribar, d'uniforme, han sigut els senyors Salvador (don Amós), Canalejas, Cobian, Alonso Castrillo, García Prieto, Gasset y Ruiz Valarino.

Ab el ritual de costum, al saló del trono, el senyor Ruiz Valarino, com notari major del regne, ha pres juament al senyor Canalejas y aquest després l'ha pres als demés ministres.

Un cop acabada la cerimonia, que ha sigut molt breu, tots els ministres han cumplimentat a les Reines en les seves habitacions particulars.

A la sortida del Palau els ministres entrants han sigut felicitats pels periodistes, als qui el senyor Canalejas ha manifestat que demà, probablement, se celebraría Consell al domicili del senyor Cobian. Aquest s'ha llevat avuy per primera vegada y encara està bastant delicat de salut.

Els ministres nous

Els senyors Alonso Castrillo y Amós Salvador pendràn ara possessió de les carteres de Governació y Instrucció pública, respectivament.

El senyor Gasset ho farà demà, de la de Foment.

Tots els ministres, desde'l Palau s'han trasladat als domicilis de les infantes María Teresa y Isabel, pera cumplimentarles.

La comedia

«El Universo» diu que en Canalejas es un hàbil comediani, que d'una crisis modesta, de necessitats domèstiques y res més, n'ha sabut fer una crisis sonada, de la que s'ha vingut parlant unes quantes setmanes.

Presa de possessió

Madrid, 2, 5'15 tarda.

A les quatre de la tarda ha près possessió del càrrech el nou ministre de la Governació, senyor Alonso Castrillo.

Li ha donat possessió el senyor Merino, després de pronunciar un breu y sentit discurs, fent un calurós elogi del personal y tenint frases encomiàstiques pera'l senyor Alonso Castrillo, qui també ha pronunciat breus paraules agraint els elogis del senyor Merino y enalsant la obra per aquest realisada.

El senyor Merino, després de presentar al seu successor l'alt personal del ministeri, ha sigut despedit y acompanyat fins a la porta pel nou ministre y els alts funcionaris de Governació.

crisis sense motiu

«El País» analisa la crisis y diu que no's veu el motiu de la mateixa, perque cap dels tres ministres sortints havía fracassat; pel contrari—afegeix—tots han fet quelcom estimable y un d'ells, el senyor Burell, estava a punt de realisar lo més important de la seva vida ministerial: l'augment de sou dels mestres y les biblioteques populars.

MÉS TELEGRAMES

Y TELEFONEMES

DE "LA VEU DE CATALUNYA"

Projectes de Foment

El ministre de Foment, en el Consell d'aquesta tarda, ha entregat al senyor Canalejas el projecte de reforma del Còdich miner y l'expedient reorganisant el cos d'enginyers industrials.

Espanya y el Marroch

El ministre d'Estat ha manifestat que encara no ha arribat a Fez el funcionari portador del conveni hispani-marroquí, a causa del temporal.

Ha afegit que pera la ratificació no hi haurà cap dificultat, y que'l Mokri ha marxat dos díes a Bruselas y després tornarà a París.

L'alcalde de Vilanova destituit.

El ministre de la Governació ha firmat aquest matí la destitució del alcalde de R. O. lerrouxista de Vilanova y Geltrú deixant a la voluntat de la majoría dels regidors l'elecció del substitut.

El dividendo del Banch

El Consell del Banch d'Espanya ha acordat que'l dividendo complementari sigui de 50 pessetes.

La discusió ha sigut empenyadíssima, perque alguns consellers volíen que fos de 55.

També ha acordat destinar dos milions de pessetes a augmentar les reserves en or.

Banquet al Palau

Madrid, 1, 12'45 matinada.

Al Palau s'ha celebrat aquesta nit un banquet en honor del cos diplomàtich, ab motiu de la entrada del any nou.

L'acte ha resultat brillantíssim.

Hi ha assistit el senyor García Prieto.

Cap d'any

A la Porta del Sol hi havía a mitja nit una gran gentada, pera festejar la entrada del any.

S'han organisat algunes comparses grotesques.

Els venedors de raims han fet un gran negoci.

Al senyalar el rellotge de Governació les 12, els presents han menjat els 12 grans de raim, segons costum tradicional, en mitg d'una gatzara formidable.

Balans del Banch

Madrid, 2, 12'30 matí.

Han augmentat: l'or, 174.790 pessetes; bitllerts, 6.820.900; comptes corrents, 7.978.154'98.

Han disminuit: la plata, 26.481'46; l'Efectiu del Tresor, 230.470'54.

La liquidació del presupost

El senyor Canalejas ha conferenciat ab el senyor Cobián llarga estona sobre la situació política y la liquidació del any económich que ahir va fmalisar.

El resultat d'aquesta liquidació es, segons manifestació del quefe del Govern, encara més satisfactoria de lo que s'esperava, verque faltaven alguns datos relatius al mes de desembre.

El resultat no pot ésser més favorable. El superàvit passa de 12 milions de pessetes.

Un temple

Ab gran solemnitat s'ha inaugurat el temple de Sant Manuel y Sant Benet, al carrer de Alcalá, benesintlo el bisbe de Salamanca y pronunciant el sermó el prelat de Pamplona.

Després hi ha hagut un banquet y s'ha cantat un «Te-Deum».

Hi han assistit distingides personalitats, entre elles els senyors La Cierva, Dato, Romanones, Sampedro, Pidal y Antoni Weyler.

Miting lerrouxista

Valencia. — Els radicals han celebrat un miting al Jai-Alai, en el que hi han parlat els senyors Beltràn, Azzati, Santacruz, Barral, Albornoz, Toribi Sánchez Salillas, Emilià Iglesias y Giner de los Rios.

Quan s'ha alçat a parlar don Emilià Iglesias, un dels públich ha cridat: ¡Morin els delators den Ferrer! originantse un gran escàndol, ab bofetades y cops de bastó.

En el fons dels discursos s'ha advertit una acritut gran atribuint la conducta dels senyors Azcárate y Pau Iglesias al odi del primer al senyor Lerroux, heretat den Salmerón, y del segon als radicals.

Després ha parlat en Lerroux.

Ha recordat la seva obra política de lluitador, y ha afirmat que sempre s'ha vist combatut per republicans de Real Ordre, els quals han trobat ocasió pera ferlo víctima de les seves iras, expulsantlo de la minoría.

Ha afegit que no renyiría ab els republicans, perque no té enemichs al davant, confirmant després el programa que va expressar en el miting de fa tres anys a Santander.

Ha anunciat la seva ferma decisió de emprendre una campanya revolucionaria, insistint en que la norma de conducta ab els republicans ha de ser una completa indiferencia.

Ha renunciat a judicar als senyors Azcárate y Iglesias y el acto realisat per aquests, afegint que la historia serà la encarregada de ferho.

Pera acabar, ha demanat a tots els concorrents que acceptin el compromís de impedir per tots els medis imaginables, arribant fins al sacrifici dels seus interessos, la pujada al poder del partit conservador.

Mentres parlava en Lerroux, alguns dels concorrents al acte s'han adonat de que un jove treya fotografies dels llochs buits, sens dubte pera demostrar que la concorrencia no era tan nombrosa. Un grupo de radicals s'ha abalansat sobre'l fotògraf, trencanli la màquina y tirantlo del «tendido», resultant ferit al nàs.

Després la minoría radical ha sigut obsequiada ab un banquet.

La «Gaceta»

La «Gaceta» publica'l següent R. D.: Se suspenen fins el primer de juliol de 1911 els efectes del article primer de la lley de comunicacions marítimes de 14 de juny de 1909, en ús de l'autorisació concedida al Govern per la sexta disposició tranzitoria de la lley de presuposts pera'l citat any.

També publica, cedint al Ajuntament de Tarragona, uns terrenys que tenía solicitats.

De Foment inserta un Decret aprovant la distribució del personal d'Obres Públiques.

També publica un Decret reorganisant les Escoles Superiors de Corners de Madrid y Barcelona.

També publica una llarga combinació de personal d'Hisenda.

Els principals nomenaments son els següents:

Nomenant ministre del Tribunal de Comptes a don Eugeni Montero Villegas.

Idem director general de Contribucions a don Carles Regí Soler y Mora.

Idem quefe de la Secció d'Estadística de la Direcció de Contribucions a don Antoni Flores de Lemus.

Idem director general de Propietats y Imposts a don Carles Vergara.

Idem administrador de Contribucions de Barcelona a don Bermut Meléndez Conejo.

Idem secretari general de la Junta de Aranzels a don Ricart Mestre.

Idem a don Joseph Goycoechea y Primo de Rivera, administrador d'Hisenda de Barcelona, pera la plaça d'interventor d'Hisenda de la provincia de Saragossa.

Batussa

En un forn de teules del barri de la Prosperitat s'ha promogut una batussa entre 14 obrers, per qui tocava millor la zamboma.

La batussa ha degenerat en batalla campal, repartintse garrotades y ganivetades.

Ha resultat mort en Joseph Sandoval.

Ademés, hi hà dus ferits de gravetat.

S'han fet varies detencions.

Entre'ls detinguts figura Tomàs Aparicio, suposat autor de la mort den San Doval.

La «Gaceta»

Madrid, 2, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Lley fent extensiva als funcionaris de Instrucció pública la inamovilitat en els seus càrrechs.

Altra considerant serveys al Estat, pera la jubilació, tots els prestats pels catedràtichs nomenats de reyal ordre.

Altra concedint un plaç d'un any, a comptar desde la fetxa, als autors, traductors y compositors pera que puguin inscriure les seves obres en el Registre de la Propietat intelectual, acullintse als beneficis de la lley de 10 de janer de 1879.

Decret disposant que la direcció general de primera ensenyança consignada en el presupost vigent tindrà el caràcter de centre tècnich o encarregat de la resolució dels assumptes relatius a aquell grau d'ensenyança.

Altre reorganisant el Consell de Instrucció pública y altres de personal.

Altre disposant s'expedeixi a don Julià Cuadras el nomenament de regent de la Escola graduada de Barcelona.

Altre anunciant nova convocatoria pera proveir 21 places de oficial tercer creades en el cos facultatius de arxivers, bibliotecaris y arqueòlechs.

Vaga a Bilbao

Bilbao.—S'han declarat en vaga els obrers del forn de calcinació de les mines de la Companyía Horconera, per haverlos augmentat les hores de treball.

Celebraràn un miting a Ortuella.

De Valencia

Valencia.—En el restaurant Miramar se celebrà un banquet, al que hi concorregueren els oradors del miting radical.

En l'hotel París se reuniren els diputats radicals pera redactar el manifest recomanant la quefatura den Lerroux.

S'ha inaugurat el Casino de Joventut radical revolucionaria.

Esperant al Rey

Madrid, 2, 10 matí.

A Málaga.—Ademés del creuer «Extremadura» y els canoners «Terror» y «Audaz», transport «Lobos» y l'yatch «Giralda», que esperen l'arribada del Rey, han fondejat en aquest port el «Río de la Plata», el «Cataluña» y el «Princesa de Asturias».

S'han embarcat en el transport «Lobos» dos automòvils regis.

Se ultimen els preparatius pera la rebuda y pera'l gran banquet que s'oferirà al monarca.

A Melilla.—En la ordre de la plaça se publica una alocució del general Aldave al exèrcit.

En ella diu que a l'arribada del Rey y dels ministres està segur que l'exèrcit hi contribuirà pera que s'emportin una grata impresió y jutjin d'aquestes tropes que son tan dignes en la pau com en la guerra.

Recordeu—diu—que vé'l Rey a apreciar lo que vareu fer a favor de la civilisació y del progrés y a formar idea de nostra disciplina, instrucció, policía y virtuts.

Espanya y el Marroch

Madrid, 2, 2 tarda.

El quefe del Govern, no ocultant la vivíssima satisfacció de que estava posseit, avuy ha manifestat als periodistes que aquest matí havía rebut un telegrama de Tanger, donantli compte de l'arribada del enviat de nostre cónsul a Fez, enviat que ha trigat quatre díes a arribar, pel mal estat dels camins, y porta la noticia de que'l día 27, el Soldà havía firmat la ratificació del conveni entre Espanya y el Marroch, sense formular cap observació y admetentlo en tota sa integritat.

A la vegada que l'enviat de nostre cónsul en va sortir un altre del Soldà, ab l'autorisació que s'ha de trasmetre a París, pera que firmi el Mokri la ratificació del tractat.

Les vagues

La vaga de Huelva ha sigut conjurada.

De Barcelona, les noticies oficials son millors.

Govern civil

A misses dites

Ahir va efectuarse la manifestació organisada per la societat «La Nueva Semilla», pera demanar al Govern francès l'indult de la pena de mort que'ls tribunals varen imposar al vaguista Durand. Però precisament a l'hora en que va celebrarse dita manifestació, tothom sabía ja pels telegrames que la esmentada pena havía estat conmutada per la de treballs forçats.

A la manifestació varen assistirhi unes 600 persones, segons càlculs del senyor governador.

Lo de la Sagrada Familia

Respecte a lo succeït pels voltants del temple en construcció de la Sagrada Familia—lo qual detallem en altre lloch—el senyor governador se mostrava content de la rapidesa y eficacia ab que les forces de la guardia civil y de la policía varen comparèixer al lloch esmentat. Deya'l senyor governador que està decidit a impedir que la tranquilitat pública sigui transtornada, costi lo que costi.

La vaga

Aquest matí al moll del carbó s'ha començat la descàrrega de varios embarcacions funcionant tres màquines de descàrrega.

Els obrers empleats han sigut 54 antichs associats, 152 associats y 373 esquirols.

En la descàrrega dels demés molls hi havíen empleats a mitjdia 44 no associats, 137 associats y 20 esquirols.

Els carros en el tràfech general del port, han augmentat, en referencia als que circulaven el dissapte, en número de 200.

La vaga dels carreters queda reduída, donchs, a molt poca cosa.

En la descàrrega dels trens han treballat 50 obrers a la Estació de França, 31 a la de Mataró, 27 a la de Vilanova y 15 a la del Nort.

Durant el día'l personal y els carros han anat en augment.

El governador se mostrava avuy un xich més optimista que dies endarrera en aquesta qüestió.

Lo de la Sagrada Familia

La Junta Diocesana d'Acció Católica y el capellà de la Sagrada Familia, han visitat al governador demanantli que defensi els drets dels católichs contra les pertorbacions que puguin haverhi.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 2 de janer.

Sessió del matí

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons	6'90	pes 100
Isabel	9'90	»
Unces y mitjes unces	6 90	»
Quarts d'unça	6'40	»
Octans y 1-16 d'unça	6'90	»
Francho	7'15	»
Lliures	26'90	per kj.

Sessió de la tarda

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d.v. o'50 % danys	
Londres 90 dies	26'61 d.
» sech	27'15 p.
París sech	2'40 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4 % Interior fi mes	84'90	84'975	84'90	84'925
» ctat. s. A	86 35	86'40	»	»
» » » » B.	86'90	86'90	»	»
» » C	85 85	85'95	»	»
» » » D.	84'70	84'65	»	»
Amort. 5 % ctat. s. A.	101'65	101'70	»	»
» » » C.	101'40	101'50	»	»
» » » » E.	101'40	»	»	»
Amort. 4 % ctat. s. A	91'60	»	»	»
» » » » B.	91'60	»	»	»
Emp. Mt. maig 1905-4-5 (4 ½ %)	91'85	»	91'	91'50
Emp. Ml. 1906, series A., B y C (4 ½ %)	93'15	93'30	93'40	93'60
Emp. Mt. 1907, serie D (4 ½ %)	»	»	93'40	93'60
Emp. Ml. Bons Ref. 1908 (4 ½ %)	»	»	91'65	91'85
Emp. Mt. maig 1899 4 ½ (%)	92'	»	92'	92'50
Emp. Diput. Provi. (4 ½ %)	»	»	96'50	96'
P. de Melilla y Xafarines. (6 %.	»	»	106'50	107'50

Obligacions comptat

Cambi anterior.				QUEDA Diner	QUEDA Paper
96'85	»	»	Villalba á Sog. (4 %).	94 65	94'65
96'	»	»	Osca, Pt.ª y altres llinies (4 %) 1 a 150.000	96'25	96'50
81'50	»		y mines S. Joan Abadesses garantides. N. (4 %).	80'	80'25
61'	»	»	T. R. Prinça (4 ½ %)	60'	60'25
105'80	»	»	M. Z. A., Arias, s. A (4 %)	105'80	105'75
101'75	»	»	Serie B (4 ½ % 1 a 150.000	102 35	102'50

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de les 3'41.

4 per cent interior comptat	84'55
4 per 100 » fi de mes	84'65
Amortisable 5 per 100	101'60
Arrendataria de Tabachs	348'50
Societat General Sucrera—Obligacions	»
» » » Acc. preferides	81'50
Francho	107'25
Lliures	27'09
Banch Espanyol Rio Plata	498'

Darrera hora

Telegrama de les 4'00

4 per 100 Interior fi de mes	»
4 per 100 » fi próxim	84'98

	Operacions		Queda
4 % Interior fi de mes	84'96	84'95	84'97 d.
Ac. F-C. N. Esp.ª fi de mes.	91'65	»	91'65 p.
Alacant fi de mes.	96'35	96'50	96'25 o.
Ferro-car. Andalusos	60'80	60'00	60'00 d.

Les sessions d'avuy

= El Banch Hispà-Colonial ha acordat repartir ptes. 17'50 brutes de cupó.

= Aquest matí no hi hà sessió pera donar lloch a la liquidació general, però privadament se fan algunes operacions a cambis quelcom millorats.

= Aquesta tarda envía Madrid del Banch 84'92. De Borsa, després, 84'95, 97, 85 enters y 84'92.

Aquí s'obre a 84'93 ¾, se fà 92, se puja fins a 97 ½ y se cau y tanca a 84'90, diner.

París avuy fa festa, però aquí els corrosc de carrils, especialment el de Norts, estàn animats per haverhi fet compres de Madrid.

S'obre de Norts a 91'40, s'arriba a fer 70 y se tanca a 91'60, diner.

S'obre d'Alacants a 96'15, se fa 10, 20, una sola operació a 25 y se tanca a 96'10, diner.

De tanca s'opera de Colonials a 70 ¾, y de Catalanes a 11 ¼.

Municipis, comprat, cupó tallat, a 93 1/8.

D'obligacions, cupó tallat, s'opera: Almanses adherides 78 ½, Alacants 4 % 94 ½, Almanses 94 5/8, Segovies 94 3/4, Sant Joan 80 3/8 y alguna altra que no recordo.

= A les cinch el Borsí tanca: Interior 84'97 d., Norts 91'65 p., Alacants 96'25 op., municipis 93'75 d., Colonials 70 5/8 op., Plates 99'90 op., y Andalusos 60'90 d.

Coneixem de Madrid 85'02.

Ja he dit més amunt que a París avuy es festa, però si compteu als cambis que dissapte venien—Norts 403 y Alacants 425,—estem 0'62 sobre cambis dels primers y 0'25 dels segons.

= De la darrera tanca, de dissapte, a la tarda, a la de avuy, a les cinch, millorem 0'15 d'Interior, 0'40 de Norts y 0'25 d'Alacants.

Rebley.

CAMISERIA SANS
Boquería, 32
Gran baratura de preus

Dinàmica atmosférica

El temps pera avuy a l'Europa central y meridional.

Ahir les plujes foren abundoses desde Sicilia al Jonich y Grecia. Va nevar desde'l centre de França central y Alps cap Alemanya.

El temporal vingut del fons del Atlàntich, com ja pronosticava, va causar fortes plujes y grans onades a les illes Azores.

Avuy hi hà un centre tempestuós al golf de Lyó, causa dels vents de mistral y tramontana que bufen a Provença, Rosselló y Catalunya.

Demà continuarà el desenrotllo de la tempesta de Azores, arribant les seves avançades sobre Galicia y Portugal, ab grans onades.

Persistirà la pertorbació mediterrania ab plujades cap a Italia y onades en les regions del Nort. Catalunya quedarà dintre d'aquesta pertorbació ab ventades y nuvols, però sense plujes, quedant dintre del mateix sistema tota la regió alpina cap orient, ab nevades. També plourà encara en el Jònich y Grecia.

La vessant occeànica espanyola y Andalucía continuaràn ab cel clar, igual com tota Anglaterra y nort d'Europa.

D. PUIG.

Del Port

—Ha sortit del dich, passant al moll del dipòsit, el vapor pescador «Avispa».

—Procedent dels Estats Units, ab carregament de cotó, ha arribat el vapor austriach «Gertry», que després de haver fet les pràctiques sanitaries a la quarentena, ha passat a amarrar al S. del moll de Barcelona.

—Procedent de Palma ha arribat, efectuant el seu primer viatge el vapor «Jaime II», adquirit darrerament per la Isleña Marítima, y per la inaugural dels viatges ràpits entre Barcelona y Palma.

—Dels ports de Ponent ha arribat el vapor «Cabo Andera», conduint càrrega general. Ha amarrat al moll de Pescadors.

—Venint de Alacant ha arribat el vapor «Francolí», que ha sigut amarrat al moll d'Espanya.

ULTIMA HORA

EDICIO DEL VESPRE: 2.ON TIRATGE

L'alcalde es fora

L'alcalde ha marxat a la seva finca de Cambrils.

La noticia ha sigut guardada ab tal reserva que fins el secretari particular del marquès, que ha parlat aquesta tarde ab els periodistes que fan la informació municipal, no ha cregut convenient dir res.

El marquès està acatarrat segons diuen. Lo que ningú s'explica es que els aires mefítichs que's respiren al Ajuntament radical, no probin al marquès.

Hi hà qui no trobaría extrany que de Cambrils anès a Madrid.

El timo de moda.

Se presenten a una botiga de la Tapinería, 20, un senyor y una senyora, compren roba de dona per valor de 62 pessetes y preguen que algú els acompanyi al seu domicili, Princesa, 34, tercer, hont pagaràn l'import perque dona la casualitat de que no dúen prou quartos a sobre.

Se confia l'encàrrech a una aprenenta de 14 anys, agafa aquesta la panera y acompanya als compradors al lloch indicat. Al ser a la escala, ve la clàssica maniobra d'haverse oblidat la clau a la botiga, y de pregar a l'aprenenta que ab quatre salts vagi a cercarla.

Y al tornar l'aprenenta sense la clau, com es natural, perque no se la havíen deixada, troba a la escala la panera buida. En quan als compradors, ningú'n sab donar raho, per no ser coneguts de cap vehí.

Lo que sembla extrany es que encara hi hagi qui's deixi enganyar d'aquesta manera.

(PER TELEFON)

Més de la crisis

Personal d'Instrucció

Madrid, 2, 6'15 tarda.

S'han fet els següents nomenaments de personal d'Instrucció pública:

Director general de primera ensenyança: don Rafel Altamira y Crevea.

Inspectors generals d'ensenyança: don Joseph Joaquin Herrero y Sanchez, don Cristí Martos y Llobet y don Conrat Solsona y Baselga.

Inspector general d'Instrucció pública y Belles Arts, ab destí a les Escoles d'Arts y Industries y Belles Arts: don Ramón Gasset y Chinchilla.

President de la comissió permanent del Consell d'Instrucció pública: don Eduart Vincenti.

Vocals de la comissió permanent del Consell d'Instrucció pública: don Carles Groizard, don Nemesi Fernandez Cuesta, don Santiago Mataix, don Antoni Sanchez Moguel, don Joseph Martos O'Neale, don Antoni Lopez Muñoz, don Manuel Zabala y Urdanir, don Alexandre Roselló, don Joseph Rodríguez Carracido, don Eduart Gomez Vaquero y don Victorià Fernandez Ascarza.

Conseller d'Instrucció ab destí a la secció segona, don Santiago Mataix.

Director del Conservatori de Música y Declamació, don Enrich Fernandez Arbós.

Borsí

Madrid, 2, 6'15 tarda.—Al «corro» se cotisa: Interior fi de mes, 85'00.

Més del Extranger

Sinistre marítim

París, 2, 1'50 tarda.

Alger.—Les onades han llensat a la platja alguns objectes pertanyents al vapor francès «Normas», que's considera totalment perdut.

A bordo hi anaven 15 persones.

El Govern de Nicaragua

París, 2, 10'40 matí.

Washington.—M. Taft ha reconegut el nou Govern de Nicaruaga y ha telegrafiat al president senyor Estrada, donant al Govern y al poble de Nicaruaga la seguretat de l'amistat sincera dels Estats Units.

Dúes bombes

París, 2, 2'10 tarda.

Arles.—A les quatre de la matinada ha esclatat una bomba prop de la comissaría de policía.

Solament ha causat danys materials.

Remes.—Un obrer, que havía sigut expulsat d'un «cabaret», se disposava a posarhi una bomba, la qual ha esclatat abans d'hora, matant al autor del criminal intent.

La kàbila en acció

Trets y garrotades

Ja fa unes quantes setmanes que tots els dies de festa, d'onze a una del matí, se reparteixen pels voltants del temple de la Sagrada Família unes fulles «pietoses» redactades per en Nakens.

Ahir al matí, com de costum, va seguirse'l repartiment de fulles. Però aquet cop no va anar sol, car també varen ser repartits alguns trets y moltes garrotades. El fet va produirse així: Un obrer que s'encaminava a missa de dotze, en us del seu perfecte dret, va estripar una de les fulles que acabava de serli donada. Totseguit un estol compacte de kabilenys va tirárseli al demunt. L'obrer va defensarse a garrotades, llavors, com per encant, la batussa va ferse més forta; y els kabilenys, veyent que alguns passants ajudaven al desamparat obrer, varen treure alguns ganivets y varen engegar els imprescindibles revòlvers.

Per fi, els brutals atropellants foren rebutjats. No cal pas dir que'l fet de aquesta agresió injustificada ha produit gran indignació en la barriada de la Sagrada Família. Precisament al moment en que passaven els fets relatats, sortien del temple'ls noyets que van a Doctrina, els quals, per miracle, no foren atropellats pels kabilenys.

***

Anit, a darrera hora, la Junta Diocesana va visitar al governador civil pera protestar de la selvatge agresió que hem referit, y va enviar el següent telegrama:

«President Consell ministres. — Madrid. — Junta Diocesana Acció Católica de Barcelona protesta de que elements anti-católichs, persistint en repartiment portes iglesies fulles fent befa y escarni religió Estat, hagin acudit avuy temple Sagrada Familia, treyent punyals y engegant armes foch en ocasió anar temple centenars criatures. Aquesta Junta, sens perjudici acudir governador, demana V. E., nom católichs Barcelona, càstich culpables y enèrgiques mides pera evitar reproducció escandalós atropell.»

Barcelona - Palma - Iviça

En lo successiu, el servey de vapors correus entre Barcelona y les Balears, serà'l següent:

De Barcelona a Palma:

Dilluns, dimecres y dissapteg, a les 6'30 tarda. Dimars y divendres, a les deu de la nit, viatges ràpits.

De Palma a Barcelona:

Dilluns, dijous y dissaptes, a les 6'30 tarda. Dimecres y diumenges, a les deu de la nit, viatges ràpits.

De manera que, en lloch de quatre viatges setmanals, n'hi haurà cinch.

Fins ara sortía vapor els diumenges; avuy es el primer diumenge que no'n sortirà.

Els dilluns, a les quatre de la tarda, sortirà vapor directe cap a Iviça y els dissaptes, a les quatre de la tarda, d'Iviça cap a Barcelona.

Embarcant a Barcelona els dimars, se pot pendre a Palma el vapor que surt el dimecres, a les nou de la nit, cap a Iviça.

Embarcant el dimecres a Barcelona, se pot sortir de Palma cap a Alger el dijous, a les cinch de la tarda.

Commemoració

del X aniversari de la fundació del Centre de Viatjants y Representants del Comerç y de la Industria

Anit va efectuarse al gran saló del Mundial Palace l'àpat anyal commemoratiu de l'aniversari de la fundació del C. de V. y R. del C. y de la I.

La festa va ser animadissima, y varen assistir a ella més de doscents cinquanta comensals. La presidencia era ocupada per don Daniel Samsó, presisident del Centre; don Francisco Puig y Alfonso, representant de la Econòmica de Amichs del País; don Eduart Calvet, els senyors Puig Sureda, Viladot y altres distingides representacions de l'Associació de Viatjants, de l'Agrupació del Comerç y de la Industria, de la Cambra Oficial de Comerç, Industria y Navegació, de l'Associació General d'Empleats d'escriptori, de la Unió de productors pel Foment d'Exportació y del Foment del Treball Nacional.

Durant tot l'àpat va regnar la més franca cordialitat entre tots els assistents. Y a l'hora dels brindis, el president del Centre, don Daniel Samsó, va pendre la paraula pera enaltir l'acció de germanor realisada pels viatjants de Catalunya, y brindar per la prosperitat del Centre durant l'any que tot just comencem.

Seguidament, va parlar el senyor Viladot, les paraules del qual foren dites ab gran emoció, car el senyor Viladot acaba de passar una greu malaltía que ha posat en perill la seva vida. Darrera d'ell varen parlar altres distingides personalitats, entre elles, el senyor Puig y Alfonso, el qual va dir que may serà prou alabada l'obra de germanor que'ls viatjants de Catalunya realisen constantment, estrenyent els lligams que uneixen la nostra terra ab les regions germanes de tota Espanya.

En darrer lloch, el senyor Samsó va resumir brillantment tots els parlaments. Tots els oradors foren fervorosament aplaudits per l'animada concorrencia, que va sortir a la matinada del Mundial Palace, servant una gratíssima impresió del acte fraternal que s'acabava de realisar.

Municipi

El conflicte de la cals

Sembla que no hi haurà conflicte. Les actituts bèliques de la majoría que's notaven el divendres y el dissapte, han minvat extraordinariament. El senyor Serraclara ha manifestat d'una manera categórica, que ha fet y segueirà fent tot lo que pugui a fi de que hi hagi una avenencia ab els contractistes, confiant en que tindràn les gestions bon resultat.

Avuy s'havien de cobrar als fielats els drets sobre dites materies. Segons tenim entés, no s'han presentat més que uns carros de Vallirana que se n'han entornat al punt de procedencia sense passar la línia.

Al mitgdía han tingut una conferencia extensa l'alcalde accidental, els senyors Marial y Lladó, de la comissió de Consums y el senyor Sabadell, president dels contractistes, qui ha manifestat que no es que no vulgiun pagar l'arbitri, sino que no volen pagar als fielats pels greus inconvenients que això porta.

La impresió dominant al sortir de la conferencia es de que s'arribarà a un arreglo abans de la sessió del sessió del dijous vinent.

El secretari particular del marqués de Marianao ens diu que l'alcalde està molt acatarrat, y que no es cert que pensi dimitir.

S'ha rebut de l'Alcald Id'Ibiça un telegrama que diu:

«Ibiza agradece entusiasta recibimiento dispensado á la expedición.—Alcalde, Recaredo Jaso.»

Als baixos de Cà la Ciutat estarà exposada 20 díes la llista dels regidors y majors contribuyents que tenen dret d'elegir compromissaris pera la elecció de senadors.

Durant la darrera desena de desembre van ser recullits 385 captaires—88 de Barcelona,—entre'ls quals hi hà:

Un xicot de 8 anys que ha treballat com «atracció» en alguns cinematògrafs.

Un tal Miquel Guerra Perez, d'Aspe (Alacant), de 17 anys, que'n fà 6 que fugir de casa sense que'ls seus pares n'hagin tingut cap més noticia.

Un que serví a Cuba y té una creu pensionada.

Un ex-rich tractant de bestiar de Valencia.

Un barceloní, procedent de la llegió extrangera francesa, que sab francès, alemany, italià, alarb y anamita.

Un gandul professional a qui un senyor entregà una bona almoina creyentlo en veritable necessitat.

Dos que van anar a veremar a França y acabada la feina, van ser detinguts per la gendarmería com a «vagabonds».

Un borratxo que al ésser recullit havía mort un gat y venut la pell per dos rals que va emplear en aiguardent.

Un que's pinta la cara ab safrà pera semblar malalt.

Un que's va tornar paralítich y la seva dona boja, pel disgust produit per havelshi estafat 7.500 ptes.

Un vell que sols pidola als capellans y que, si no es socorregut, enjega les més repugnants blasfemies.

Una vella que havía recullit en un día 6 ptes. al carrer d'Aribau, y deya que «temps hà que no havía vist un enterro ab tants ciris», aludint a la colecta.

Un pelegrí proveit de documents en forma, que va sortir de Rubielos Bajos (Cuenca), a visitar a peu els santuaris célebres d'Espanya, repartint medalles y fulles pietoses.

Anuncis oficials

Societat Catalana pera l'Allumat a Gas.—Admó. de Barna.

En el sorteig de 255 obligacions de la serie C. d'aquesta Societat, verificat avuy, la sort ha designat pera sa amortisació les dels números següents:

3	839	1744	2487	3234	3769	4348	4978
4	847	1745	2514	3243	3783	4391	4982
18	876	1761	2599	3259	3794	4405	5061
36	878	1768	2602	3262	3814	4408	5078
42	883	1782	2652	3265	3816	4409	5112
79	913	1859	2654	3276	3862	4440	5121
106	921	1864	2683	3374	3870	4467	5124
119	1052	1875	2701	3379	3882	4517	5140
126	1053	1881	2742	3391	3890	4519	5168
128	1188	1908	2779	3392	3892	4520	5213
146	1245	1922	2797	3396	3909	4559	5219
176	1257	1978	2848	3403	3916	4567	5229
183	1285	1985	2870	3419	3939	4574	5233
204	1338	2037	2882	3439	3940	4580	5252
219	1357	2045	2908	3443	3961	4626	5402
240	1362	2079	2940	3464	3988	4634	5409
286	1370	2080	2950	3500	3994	4660	5410
348	1375	2101	2951	3514	4012	4723	5441
385	1395	2167	2965	3529	4040	4753	5462
393	1430	2176	3005	3531	4077	4758	5481
436	1437	2196	3060	3541	4078	4759	5492
478	1456	2235	3073	3557	4081	4778	5579
481	1463	2245	3074	3614	4117	4810	5580
546	1492	2253	3114	3619	4184	4831	5670
550	1523	2272	3139	3636	4226	4891	5790
579	1525	2296	3157	3646	4229	4897	5812
632	1543	2307	3164	3686	4230	4904	5884
633	1603	2318	3167	3703	4269	4911	5890
666	1630	2390	3191	3704	4291	4929	5919
728	1642	2425	3206	3730	4305	4931	5938
738	1659	2443	3209	3750	4308	4942	5968
766	1684	2447	3231	3755	4328	4974	

En conseqüencia sos posseidors podràn percebre l'import de dites obligacions amortisades y el dels cupons vensuts, els díes 2, 3 y 4 del pròxim mes de janer, de deu a dotze del matí, en quals díes y a les mateixes hores se pagarà també als senyors obligacionistes el cupó núm. 58, corresponent al quart trimestre del present any.

Transcorreguts dits díes, els senyors obligacionistes que no haguessin acudit al cobro, podràn verificarho'ls dimecres feiners, a les mateixes hores.

Barcelona 28 de desembre de 1910.—L'administrador, P. Martí.

Espectacles

PRINCIPAL. - Teatre Català

Avuy, dilluns de Moda. Brillant éxit.—Per darrera vegada, repetició de la funció d'ignocents: «La malaltía de Modas; «Paganini y Sarasate»; «La torra dels sustos»: «De la Patagonia» y «Marco Bomba a la Bona Sombra».—A les nou.—Demá, gran broma: «La Cambrera» y «Marco Bomba a la Bona Sombra».—Dijous: Sarsuela catalana.—Divendres, tarda: «Els Pastorets» (darrera representació).—Despatx a Comptaduría.

GRAN TEATRE DEL LICEU. — Demá, dimars, Par, estrena de l'òpera «La Valiya.—Continuen els ensaig de «l maestri cantori».

TATRE ROMEA.—Avuy, nit. Programa de grans obres ¡7 actes! «La noya maca» (Iglesias) y «Donze'l qui cerca muller» (Guas). — Demá, funcions extraordinaries.—Dijous y divendres: Grans regals de Reys.

TEATRE TIVOLI. — Demá, dimars. Tarda, a les cinch en punt, grandiosa matinée.—Butaca ab entrada, 60 cénts.—Entrada general, 25 cénts.—Primer: L'opereta en cinch actes

El Conde de Luxemburgo

Según: La TROUPE BREUWTER, composta de sis simpatiques senyoretes angleses.—Nit, a un quart de deu.—Primer:

El conde de Luxemburgo

per Arrieta y Consol Portella.—Según: Despedida de la TROUPE BREWTER, ab sos sensacionals balls.—Tercer: «Papitu Revistas».—En estudi «Caras y caretas».—S'estàn ultimant els treballs de «El trust de los Tenorios», exclusiva d'aquesta empresa.—Aviat reformes a la companyia.

Teatre de Novetats

Companyia còmich-lírica dirigida per Emili Duval y Julià Vivas, de la que formen part les primeres tiples Julia Velasco y Pilar Martí. — Demá, dimars, 3 janer de 1911. Tarda, a les cinch. Gran Vermouth. L'opereta en 3 actes «El conde de Luxemburgo». Butaca ab entrada, una pessета; entrada general, 25 céntims.—Nit, a un quart de deu. Primer. «Los chorros del oro».—Según: L'opereta en 3 actes «El conde de Luxemburgo».—Tercer: Debut del famós y gran calculador

INAUDI

ELDORADO.—Teatre de Catalunya. — Companyia NIEVES SUAREZ.—Avuy, dilluns. Dia de Moda: La preciosa comedia de polixinel-les en dos actes, «Los intereses creados»; la ignocent òpera en un prólech y tres quadres, parodia de «Los intereses creados»; «Crispin... y su compadre» y la sarsuela «El Patinillos».—Demá, dimars: «El Patinillo», «La rima eterna» y «Crispin... y su compadre».—Dissapte próxim: Estrena de la comedia en tres actes, «Génio y figura...», de grandiós éxit en el Teatre de la Comedia de Madrid.

TEATRE GRANVIA.—Demá, dimars. Matinée á les cinch. L'opereta en 3 actes «El Sr. Conde de Luxemburgo», per les senyores Idel, Rico, Corts, Punsetí. Butaca ab entrada 2 rals; entrada general un ral.—Nit, a un quart de deu. Primer: «Armando y Julieta».—Segon: L'opereta en 3 actes «Maniobras militares». Exit entusiasta. Entrada general 50 céntims.—Dimecres, Matinée, «Maniobras militares».—Se preparen grandiosos especialcies com a última setmana de la companyia.

TEATRE NOU. — Demá, dimars. Tarda, a les quatre, sencilla, 10 céntims. Per única vegada en secció sencilla

El anís de las habas.

parodia de «El país de las hadas». — A les cinch, doble, 20 céntims.

El Conde de Luxemburgo

el millor sens disputa.—Nit, un quart de deu, especial, 20 céntims. Primer: «La corte de Faraón». Según: Represa del preciós sainet «Mayo Florido». Tercer:

El anís de las habas

S'està pintant el decorat y construint el vestuari de «El trust de los Tenorios», dels celebrats autors senyors Arniches, Alvarez y mestre Serrano. — Se despatxa a comptaduría.

TEATRE IMPERI. — Demá, dimars, tarde, a les cinch, la popular opereta en tres actes, tres:

LA VIUDA ALEGRE

Preus: Lloitges, 3 ptes. Butaques, 0'75; seyents, 0'50; general, 0'25. — Nit, a dos quarts de deu, secció especial. Quinta representació de la preciosissima opereta austriaca en tres actes, del célebre mestre H. Berté

Exit sorprenent veritat

ÉXIT — ÉXIT — ÉXIT

La novia millonaria

Luxoisaima presentació

Preus: Lloitges, 6 ptes. Butaques, 1'50. Seyents, 1 pesseta. General, 0'50.

Gran Café-Restaurant de Novetats. -

Concerts tots els dies pels reputats professors Munner, Font, Torres, Valls y Sabater. De 5 1/2 a 7 tarda y de 9 1/2 a 12 nit.

TEATRE SORIANO

Avuy, dilluns. - Nit, a dos quarts de deu.

Grandiosa funció en la que fará sa despedida'l famós y gran calculador

Inaudi

Inaudi

que tan gran acceptació ha obtingut del públich barceloní.

Grandiós y indiscutible éxit del célebre domador

HAWEMAN'S

ab sa famosa colecció de feres composta de

Lleons, tigres, lleoparts, lleones

y dos mestissos de Tigre y Lleona, hermosos exemplars únichs a Europa.

Hi pendrán part, ademés, totes les Atraccions y la gran troupe de pantomima dirigida pel senyor Rodriguez.

En preparació grans debuts.

Atraccions Variétés -Concert- TARDA: a les 3 y 1/2

EDEN CONCERT

Music-hall parisien Unich a Barcelona

Assalt, n.º 12. Telèfon: número 2461 NIT: a les 9 y 1/2

Tots els dies selectes y variats programes per renomenats artistes procedents dels principals Music-halls europeus.—Totes les nits, a les onze.—LA CARTA DE EDEN.—Ovació contínua. — Entrada lliure.—Després del Concert animat ball en l'hermós Foyer.— Restaurant de primer ordre.—Aviat grans debuts.

Sala Balmes Nit. Primer: Venina vaure'l Pessebre.—Según: «La novia del general». En els intermitjos la Bella Mariposa.

Sala Mercè Exit colossal del Gran Pessebre. — Gran programa de pelicules.

E. Prat de la Riba

La Nacionalitat Catalana

SEGONA EDICIÓ

Un vol. de 152 pàg., de 20 × 13 cm., en excelent paper vergé

Edició popular: 50 cts.

Ab cobertes a dues tintes y el retrat de l'autor: 1 pta.

DE VENDA EN LLIBRERÍES Y KIOSCOS

Dip.: Ferran VII, 57, entl. *La Catalana*

Imprempta de LA VEU DE CATALUNYA — Escudellers 10 bis

BERLITZ SCHOOL

El primer de janer nous cursos Anglès, Francès, Alemany, etc. Classes particulars y colectives pera senyora y senyor. — Classes populars. — 10 a 11 nit, 5 ptes. al mes.—Demanar prospectes, Pelayo, 58.

Avisos

Francés, Anglès, Alemany, Teneduría, Classes desde pesseta 1'50. — Canuda, núm. 11, primer.

¡ATENCIO! Máquines d'escriure de totes marques, ab garantía, desde 25 pessetes. Reparacions en tots sistemes de máquines d'escriure. Copies, circulars, accessoris. El més económich del ram. Clavis, 36, entresol, segona.

Vendes

Avinguda del Tibidabo. Xalets núms. 9, 11 y 13, propis pera tot l'any. Se venen o lloguen. Raho: en els mateixos.

Calçat de goma barato. CANUDA, N.º 33

Anuncis

Paraigües Vanos Bisuteria J. Fradera Rambla Flors, 26

Gran assortit en articles pera REYS PREUS ECONOMICHS

Perellons Se curen ràpidament ab el Sanol Pizá, sancionat per multitut de metges. Frasch 4 y 6 rals. Doctor Pizá. Plassa del Pi, núm. 6

Lloguers

Despatx y magatzem Mercè y Plata, 4, prop Passeig Colón

Arrendaments

Espayoses quadres ab força elèctrica, la més regulada y de millor rendiment industrial, pera arrendar. Rda Corts, 656, magatzem dreta.

Compres

Alhajes or, plata, platí, monedes y dentadures, se paguen preus molt alts, carrer Cardenal Casañas, número 8, botiga, Joseph Núñez.

DESCUBRIMENT SENSACIONAL

Curació de les malalties de la pell y també de llagues de les cames

LA PELL

Mals de les cames

Abans de la curació — Després de 15 dies de tractament

Hem senyalat als lectors d'aquest periódich el descubriment sensacional del senyor RICHELET, farmacéutich y químich a Sedan, de França, en lo que toca a les malalties de la pell. Aquí la llista d'aquestes malalties que han sigut curades, després d'atruns dies, per aquest tractament maravellós.

Eczema, herpes, «impetigos», acnes, granulades, prurigos, rofors, granulades farinacies, sycosis de la barba, coissors, llagues varicoses y eczemas varicoses de les cames, avariosis.

Aquest meravellós tractament exerceix la seva acció tant sobre'l punt en el qual se localisa'l mal com sobre la sanoh, que, després d'alguns dies, se troba transformada y purificada.

Tots els ensaigs tingueren bon éxit, y no s'ha produit may una recaiguda després de la curació.

El preu del tractament es proporcionat ab totes les condicions de la fortuna.

(Existeix també un tractament pera'ls noys de tres anys fins a setze.

Acaba l senyor RICHELET d'instalar diposits dels seus tractaments a totes les apotecaries y drogueries d'Es anya.

Un follet, en llengua espanyola, tractant de les malalties de la pell, ha de ser remès gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Pera obtenir també gratuitament aquest follet basta dirigirse al senyor

L. RICHELET, 13, rue Gambetta a Sedan (França)

BARCELONA. — Sres. Vicenta Ferrer y C.ª, carrer del Comerç.—Fill de J. Vidal y Rivas, carrer Moncada, 21.—D. Salvador Andreu, Rambla de Catalunya, 66.—Sres. J. Uriach y C.ª, carrer Moncada, 20.—Sres. Riudor y Parés, Plassa del Angel, 12.—D. Joseph Segala Estalella, Rambla de les Flors, 4.—D. J. Viladot, Rambla de Catalunya, 36.—D. Antoni Serra, Pelayo, 9, Centro d'Espec.—Viuda de Salvador Alsina, Passatge del Crédit, 4. — Sr. Francisco Loyarte, 9, carrer Sant Ignasi de Loyola, San Sebastian.

Tos de Los Niños.

Las madres apreciarán la gran ventaja de tener un remedio para la tos, aprobado por la profesión médica, que podrán dar á sus hijos y del que podran valerse no solo con absoluta confianza, sino con la seguridad de obtener excelentes resultados. Los niños son especialmente susceptibles á la influencia calmante y tónica de la Emulsión Angier, y tiene que ser una tos muy rebelde la que no se calme muy pronto con este remedio. La Emulsión Angier es muy eficazmente recomendada por la profesión médica, no solo para los resfriados, toses, tos ferina, bronquitis, y demás afecciones pulmonares, sino tambien para la escrófula, raquitis, nutrición defectuosa y las enfermedades consuntivas en general.

Emulsión Angier

(Petróleo con Hipofosfitos de Cal y Sosa.)

CERTIFICADO DE UN FACULTATIVO.

Barcelona, 24 de Julio de 1910.

El que suscribe, médico de término del Hospital de Santa Cruz de esta ciudad:

Certifico que repetidas veces, asi en mi clínica hospitalaria de enfermedades de la infancia como en mi visita particular, he prescrito el uso de la "Emulsión Angier," habiendo obtenido siempre muy notables resultados, sobre todo en los catarros bronquiales de los niños, que por su curso insidioso y torpido hacian sospechar el principio de una localización tuberculosa.

Lo que tengo mucho gusto en hacer constar á los fines que puedan convenirles.

(Firmado) JOAQUIN DURAN,

De venta en todas las farmacias y droguerias.

Agentes exclusivos para España:

Sres. Foyó y Gimenez, Calle Gerona, 4, pral, Barcelona.

THE ANGIER CHEMICAL CO., Ltd., Londres, Inglaterra.

Fábrica de Flors, Corones y Plantes

y vinatgeria necessitan noia fabrica

Antica Casa. — T. COSTA. — Palla, 15 y 15, pral.

MAQUINES, UTILS Y FERRAMENTES

DE PRECISIÓ

FRANCISCO LAYRET - Passatge Madoz, núm. 1, pral.

REYS

GRAN BAZAR PARÍS

20 - PELAYO - 20

JOGUINES - JOGUINES

ENTRADA LLIURE — PREU FIXE

Pous artesians

Descobriments d'aigües per diversos sistemes

Estudis y investigacions subterrànies per sondeigs

Joseph Carsi

Passeig de Sant Joan, 26, segón

BARCELONA

CATARRO dels NOYS

L'Anti-catarral Sarbonat, es el veritable específich acreditat pera curar en pochades la Coqueluche y Bronquitis y tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmacia del autor, Carders, 41.—Doctor Andreu.—J. Viladot y Rambla de les Flors, número 1.

Mobles Higiénichs de JONCH ESMALTAT "ROTEN"

Fábrica sensè sucursal PASSEIG DE GRACIA, 115. - BARCELONA «Manufacture Parisienne»

MEDALLES: d'Or. . . . . Santiago 1907 de Bronze. - Madrid 1909

Diner

SENSE INTERRS ADELANTAT, se deixa sobre robes, jóyes, mobles, generos y altres objectes. Casa autorisada pel Govern y garantida ab el dipòsit correspoment.—Hi ha despatx particular. Mercaders, 10, pral., próxim Plaça Angel.

Fenol Comeleran

Es el millor desinfectant, anti-epidémich, anti-hemorràgich, cauterisador y insecticida — El preservatiu més eficàs del

Cólera, Febre groga, Tifus y Verola

Cura deseguida les cremades, ferides, perellons, varisses, sarna, brians, picades, mossegades, mal de caixal, etc. Vegi el llibret que acompanya a cada ampolla. Se ven en totes les farmacies y drogueries. Dipòsit Central: J. URIACH Y COMP.ª Moncada, 13.

Els presuposts de l'Estat

Heusaquí les novetats que ofereix l'articulat de la lley de presuposts

Se concedeixen crèdits pera'ls gastos de l'Estat durant l'any econòmich de 1911 fins la suma de 1.121.524,609'84 pessetes.

Els ingressos pera'l mateix any se calculen en 1.132.847,011'32 pessetes.

Si la situació del Tresor ho permet, el Govern podrà acordar que's dongui principi en 1911 al establiment del Giro postal, y al efecte's determinarà la cantitat necessaria pera'l servey y pera la indispensable provisió de fondos, y se considerarà comprès el crèdit necessari fins la xifra de un milió de pessetes.

Si fos precís administrar per compte de la Hisenda l'impost de consums en algunes poblacions, s'entendràn autorisats els crèdits necessaris pera satisfer els gastos de personal administratiu y d'inspecció, material y resguart.

Ab càrrech als productes de la renda se concedexen els crèdits necessaris pera la explotació directa per la Hisenda del monopoli de la fabricació y venta de cerilles fosfòriques y toda classe de fòsfora.

L'import de les expropiacions a que hi hagués lloch a conseqüencia de la caducitat del contracte pera la explotació de dit monopoli, continuarà abonantse mitjansant anticipació del Tresor, reembosable en la forma y plaços establerts per la lley de presuposts de 1907.

Se fixa en la quarta part del total import del presuposts de gastos el màximum del deute flotant del Tresor, que's podrà contraure novament durant l'any econòmich de 1911.

Sols en els casos de guerra o grave alteració d'ordre públich serà lícit al Govern traspassar l'esmentat límit.

Desde'l dia primer de janer de 1911 queda prohibida la importació de jochs de cartes, qualsevol que sigui la seva procedencia.

Cada joch de cartes, ab dibuixos o figures diferentes de la espanyola, tributarà a ratió de 1'50 pessetes.

S'autorisa al ministre de Hisenda pera establir, en benefici exclusiu de l'Estat, un recàrrech sobre'ls preus de venda de les labors que constitueixen la renda de Tabachs, fins de un 15 per 100, com terme mitg ab relació al producte total obtingut de les vendes en l'exercici de 1909, a qual fi podrà també reformar les unitats de venda.

Aquest recàrrech se portarà a efecte en una o varies vegades, segons convingui al interès de l'Estat y exigeixin les necessitats del Tresor.

S'autorisa al ministre de Hisenda pera concertar ab els sindicats o entitats representatives de la mineria el pagament del impost del 3 per 100 que grava el producte brut de dita explotació.

S'autorisa al ministre de Hisenda pera contractar, directament o per medi de concurs, la venda en comissió de l'argentviu que produeixin les mines de Almadén, per un plaç que no excedeixi de deu anys, y millorant les condicions establertes en el contracte celebrat en 1900.

L'impost sobre'ls sucres de fabricació nacional, establert per la lley de 19 de desembre de 1899 y modificat per la de 3 d'agost de 1907, s'eleva a 37'50 pessetes per cada 100 kilograms, pès net de sucre, y 18'75 pessetes per cada 100 kilograms, pès net, de glucosa.

Si la recaudació per l'impost de sucres fins el 31 de desembre de 1911 no excedís dels 40 milions de pessetes sucres y glucosa presuposats pel senyor ministre de Hisenda, serà derogat desde primer de janer de 1912 l'apartat B de l'article segón de la lley de 3 d'agost de 1907, y lliure, en conseqüencia, la fabricació y contractació del sucre.

S'autorisa al Govern pera concertar ab els Ajuntaments el pagament de sos dèbits per anyalitats, a tenor de les bases que's fixen.

Se crea un impost de 5 per 100 sobre les entrades y localitats de tot espectacle públich, ab destí a les Juntes de protecció de la infantesa y extinció de la mendicitat.

S'autorisa al ministre d'Hisenda pera que, d'acort ab el Consell de ministres, pugui incorporar al monopoli de la fabricació y venda de cerilles els aparells anomenats encenedors, o bé gravarlos ab quotes especials, segons ses classes.

El descompte que's fassi en sos havers als generals de divisió y de brigada, y sos assimilats, serà segons el sóu que cobrin, qualsevol que sigui sa situació.

El donatiu de la clerecía's reduexix al 9 per 100 en els havers de 751 a 999 pessetes, y al 4 per 100 en els inferiors a 751 pessetes.

S'autorisa al Govern pera que a mida que'ls recursos del Tresor ho permetin, pugui millorar el sou assignat als mestres de primera ensenyança de les escoles públiques en les distintes categories, de manera que'l sou mínim corresponent a la darrera categoría sigui de 1,000 pessetes anyals, procurant establir alhora la gratuitat en la ensenyança.

Queda reformada la vigent lley del Timbre del Estat com segueix:

Els xechs al portador y els expedits a favor de persona determinada, portaràn un timbre especial de 15 cèntims de pesseta; però si fossin satisfets o renovats pel lliurador, se considerarán comprosos en l'article 138 de la lley, a no ser que portin unit el correspoment «protesto» en el que consti, ademés, que en la data en que's va expedir el xech tenía'l lliurat en son poder, de la propietat y a disposició del lliurador fondos suficients pera satisferlo.

Els documents de giro lliurats al extranger que hagin de presentarse pera ésser cobrats a Espanya abans de que puguin ésser negociats, acceptats o pagats, se reintegraràn com se disposa per l'article anterior. Sense aquest requisit no seràn admesos en judici. Igual formalitat s'exigirà en els documents de dita procedencia que s'expedeixin a favor del Tresor o sigun cedits pel mateix.

Se declaren compresos en l'article 162 els títuls dels deutes públichs extrangers que circulin a Espanya, qualsevulgui que sigun sa classe y denominació, els quals se legalisaràn estampantse en els mateixos per la Fábrica Nacional del Timbre'l que'ls correspongui.

L'impost anyal de 1 per 1,000, establert pels articles 169 a 171, serà aplicable desde primer de janer de 1911 a les accions, obligacions y demés títuls de societats extrangeres que circulin a Espanya.

Se considerarà adicional l'article 173 com segueix:

«De la mateixa manera, sempre que's reduixi el capital de les societats anònimes o comanditaries per accions, a conseqüencia de pèrdues sobrevingudes en el negoci que explotin, y en la quantia mateixa d'aquestes pèrdues, les noves accions que en son cas s'emetin portaràn únicament el timbre de 10 cèntims, classe 12».

El timbre especial mòvil de rebut de quantitat serà de 10 cèntims de pesseta, quan la quantía del rebut arribi a 10 pessetes y no excedeixi de 500; de 25 cèntims de pessetes, desde 500'01 a 2,000; de 50 cèntims de pessetes, desde 2,000'01 a 5,000, y d'una pesseta desde 5,000'01 per amunt.

Se declaren com únicques excepcions del impost de Timbre del Estat les compreses en la lley del mateix impost y la que estableix la lley orgànica del Institut Nacional de Previsió pera aquest organisme.

Els documents de totes classes que, mentres durin els concerts legalment vigents, s'expedeixin a les Provincies Vascongades y Navarra, devent produir sos efectes o exercirse actes en virtut dels mateixos fora d'elles, seràn expedits en el paper timbrat que'ls correspongui, segons sa classe y quantía, y els seràn en un tot aplicables les disposicions de la lley y reglament relatius a dits documents en general. En el mateix cas se consideraràn, per no alcançarlos els indicats concerts, els documents otorgats o expedits per persones no residentes en dites provincies.

S'autorisa al Govern pera sospendre els efectes del article primer de la lley de comunicacions marítimes de 14 de juny de 1909 fins al primer de juliol de 1911.

Mercat de Barcelona

Preus corrents al engrós, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reyals de Comerç de la Plassa de Barcelona.

Grans y farines

(Sense drets de consums.)

Blats				
Candeal Castella .	de 29'99	a 30'45		100 kilos
Azime Eupatoria .	» '	a '		»
Aragó.	» 29'54	a 30'90		»
» Mont. . . .	» '	a '		»
Urgell	» 28'69	a 29'54		»
Blanquet	» '	a '		»
Navarra	» 26'18	a 29'54		»
Comarca	» 27'49	a 27'95		»
Duro Andalusia .	» '	a '		»
Azime Yeski. . .	» 29'99	a '		»
Aulka Berdianska.	» '	a '		»
Farines				
Extra blanca n.º 1.	de 39'06	a 40'86		100 kilos
Superfina id. n.º 2.	» 37'25	a 38'46		»
Números 3 . . .	» 34'85	a 36'05		»
Números 4 . . .	» 21'66	a 22'93		»
Segones.	» 19'16	a 20'93		»
Terceres	» 16'25	a 17'50		»
Quartes.	» 13'33	a 13'75		»
Extra forsa n.º 1 .	» 42'06	a 43'26		»
Superfina forsa 2	» 40'26	a 41'46		»
Números 3 . . .	» 36'05	a 37'86		»
Números 4 . . .	» 20'83	a 22'50		»
Segones	» 18'33	a 19'16		»
Terceres	» 14'16	a 15'83		»
Quartes	» 12'	a 12'50		»
Arrós Valencia bomba	49'	a 56'		»
» Amonquell. . .	37'	a 41'		»
Garrofes				
Vilaroz	» 11'90	a 12'20		100 kilos
Rojes	11'	a 11'80		»
Ibissa	» 9'52	a 9'80		»
Mallorca	» 8'93	a '		»
Chipre..	» '	a '		»
Candia..	» '	a '		»
Tarragona. . . .	» 10'71	a '		»
Valencia:. . . .	» 10'71	a '		»
Despulles				
Segó.	» 2'411	a 2'500		100 litres
Segonet.	» 2'768	a 2'857		»
Prims	» 3'035	a 3'214		»
Civada				
Comarca	» '	a '		100 kilos
Extremadura. . .	» 19'	a 19'25		»
Extranjera roja. .	» '	a '		»
Cartagena roja . .	» 19'50	a '		»
Andalusia. . . .	» 19'	a '		»
Ordi				
Andalusia. . . .	de '	a '		100 kilos
Aragó.	» 19'	a 19'25		»
Urgell.	» 19'25	a 19'50		»
Comarca	» 19'50	a 20'		»
Faves				
Extremadura . .	» 25'50	a 25'75		100 kilos
Mahó.	» 47'	a '		»
Comarca.	» '	a '		»
Smyrna.	» '	a '		»
Valencianes. . . .	» 25'	a '		»
Favons				
Xeres.	» 22'15	a 23'50		100 kilos
Sevilla	» 22'50	a 23'		»
Castelló	» 24'25	a '		»
Mill				
Extranger. . . .	» 22'25	a 22'50		100 kilos.
Comares	» '	a '		»
Herps				
Pals	» 19'75	a 20'25		100 kilos
Xipre.	» '	a '		»
Llevor de nap . .	» 48'	a 56'		»
Llinassa	» '	a '		»
Fajol del país. . .	» 19'57	a '		100 kilos

Patates

(Informació de la casa Lluis Matheuat)

Bolado Valles . . .	'	a '	100 ks.
» Vich	15'	a 16'25	»
» para sembrar .	18'00	a 6'	»
» Almeria . . .	'	a '	»
» Ventosilla . . .	'	a '	»
» Malaga . . .	'	a 0'00	»
» Barcelona y vol- tants.	'	a '	»
Rodona groga . . .	'	a '	»
Bufe para sembrar . .	'	a 17'50	»
Idem blanch . . .	'	a 12'50	»
Idem groch	'	a 15'	»
Navarra »	18'	a 0	»
Early rose.	20'60	a 00'	»
»	'	a '	»

Patates de sembra

Bufé blanch (rosse alta) .	a 0'		40 kilos.
» » » nano) .	a 00'00		100 »
» Francés. . . .	a 0'		»

Fruites y hortalices

Alls	» 1'50	a 2'50	el forch
Ceves blanques . .	» '	a '	100 kilos
» vermelles .	» 12'50	a '	»
Nous.	» 70'0	a '	»
Moniatos blancha .	» 00'00	a 11'25	»
» grochs. .	» 00'00	a 12'50	»
Castanyes gallegas.	» 22'55	a '	»
Pomes	» 30'00	a 40'00	»
Mongetes tendres .	» 00'00	a 00'00	»
Pèsols	» 40'0	a 45'00	»
Faves.	» 30'	a 35'	»
Aubercochs . . .	» 00'00	a 00'	»
Tomàtechs	» 30'00	a 35'00	»
Raim Mallorca . .	» 50'00	a 60'00	»
» Novelda. .	» 100'	a 120'00	»
» Jijona . .	» '	a '	»
» Málaga . .	» '00	a '00	»
» Gandia . .	» '00	a 00'	»
Peres:	» 50'00	a 65'00	»
Pressechs	» 00'00	a 00'00	»
Esparrechs	» 00'00	a 00'00	12 menats
» Gavà. .	» 0 00	a 0'00	12 menats
Fabrets	» 2'00	a 3'00	el 100
» vermells .	» '00	a '	»
Cocos	» 0'0	a 0'	»
Magranes	» 7'00	a 8'00	»
Mandarines. . . .	» 1'50	a 2'00	»
Escorzoras	» 5'00	a 7'00	»
Taronjes	» 2'	a 3'00	»
Llimones	» 3'00	a 3'50	»
Plátans	» 60'70	a 60'80	dotzena
Melons	» 10'00	a 12'00	»

Passes de raima en caixes de 10 kilos, 10'50 pessetes.

Figues, en caixes de 11'00 kilos, 5 pessetes.

Fruites del país

(Informació de la casa Miguel Valls y Salvadó)

Alls esperes morats, de 21'00 a 24'00 pessetes la dotzena de forcha. — Idem idem corrents país, de 00 a 00 idem.—Idem idem primera país, de 17 a 18'00 id.—Idem segona, de 00'00 a 00'00 idem idem.

Admetlles sb closca forta, de 65 a 75'00 pts. els 100 kilos.—Id. mollar, de 115 a 117'50 els 100 kilos.—Id. Esperanes, primera, de 290 a 310 00 els 100 kilos.—Idem idem, segona, de 265'0 a 285'00 id.—Idem Llargueta, de 292'00 a 300'00 idem.—Idem Mallorca, escullida, de 250'00 a 257'00 idem.—Id. id., corrent de 227'00 a 231'00 id.

Arrós Monkili, de 36'00 a 43'00 pessetes els 100 kilos.—Idem Bomba, de 50'00 a 51'00 idem.

Avellanes cullitier, de 70 a 75'00 ptes. els 100 kilos.—Idem garvellades, de 75'00 a 80'00 id. —Idem negreta, de 85 a 90'00 id. idem.—Idem en gra 1.ª, de 130 a 135'00 ptes. els 100 kilos.—Idem en gra 2.ª, de 161 a 170'00 idem idem.

Besses Benicarló, 30'00 a 31'00 100 kilos.—Idem Navarra, de 31'00 a 33' id.

Bla de moro Cincuantini, 24'00 a 25'00 ptes. els 100 kilos—Idem Plata, de 17'50 a 18'00 id. idem.

Cacahuets pelats, de 66 a 67 pessetes els 100 kilos.—Idem de tres y quatre grans, blanchs, de 62 a 64'00 id.—Idem de dos grans, blanchs, de 52 a 55'00 idem.—Idem de dos grans, roig, 48 a 52 idem.

Dátils, de 60' a 66' pessetes els 100 kilos.

Escayola Mesagan, 30'00 a 31'00 ptes. els 100 kilos.—Idem Sevilla, de 31'00 a 32' idem.

Fasiolets país, de 55'00 a 56'00 pessetes els 100 kilos.—Idem extrangers, de 45 a 46'00 idem.

Figues Fraga, de 60'00 a 62'50 pessetes els 100 kilos.—Idem Mallorca, de 50' a 52'50 id.—Idem negres, 27 a 30'00 ptes. els 100 kilos.

Llevor de cánem, de 35 a 36' pessetes els 100 kilos.

Llentles país, de 33 a 47'00 pessetes els 100 kilos.

Monjetes coco-roses extrangeres, de 44'00 a 46'00 ptes. els 100 kilos.—Idem id. del país, de 50'00 a 52' idem.—Id. llingots, 00 de a id. —Idem Mallorca, de 47'00 a 48'00 idem.—Idem perles extrangeres, de 37 a 39' id.—Idem Pinet Castelló, de 44 a 48'00 idem.—Id. país, de 00 a 00 idem.—Idem Valencia, de 49' a 51 idem.—Id. Monkelines, 00 a 00.—Id. Pirat.

Nous, de 75 a 85 pessetes els 100 kilos.

Prunes imperial fleur, a 00'00 pessetes els 100 kilos.—Id. imperial, a 00'00 id.—Idem sur-choix, a ' id.—Idem choix, a 00'00. —Idem país, de 00'00 a 00'00 100 kilos.

Passes, nou rahims, extra, de 95'00 a 105 ptes. els 100 kilos.—Idem. idem corrents, de 90'00 a 92'50 id. id.—Id. planes, de 85 a 87'50 idem id.—Id. id. grá 1.ª Málaga, 85'00 a 90'00 idem idem.—Idem id. 2.ª Málaga, 75' a 80'00 idem idem.—Idem idem Denis, de 00'0 a 00'00 idem idem.

Pebre vermell, de 135 a 147'0 ptes. els 100 kilos.

Pinyons, de 245 a 255 pessetes els 100 kilos.

Cigrons Alfarnates, de 47 a 55 pessetes els 100 kilos.—Idem Xerés, de 44'00 a 50 idem.—Id. Mazagán, n.º 38, de 37 a 38'00 idem.—Idem Mazagán, núm. 23, de 40'00 a 42'00 idem.—Idem Mokich, de 85' a 110 idem.—Idem Sanch, de 70 a 125'00 idem.

Tramusos, de 20'00 a 22'00 pessetes els 100 kilos.

Xufes garvellades, de 65 a 67'50 pessetes els 100 kilos.—Idem cullitier, de 52 a 55'00 idem.

Comins, de 00 a 00.—Anis, de 00 a 00.

Cánems

(Informació de la casa Jaume Martí y Calvell.)

Ampliant lo dit en la revista anterior, hem d'afegir que les cullites de cánems de Italia de superior calitat son agotades a hores d'ara, haventles ecaparat, y encara escassament, els magatzems acaparadors, succeint una cosa semblant ab les altres marques, per lo que'l mercat continúa ferm y es probabilíssima una puja de preus, tal vegada bastant pronunciada. Els altres mercats continuen sense variació.

Cotisem:

Cánem Vallés, bregat ab máquina, classe, primera, a 000 ptes. 100 kilos.

Canem Vallés bregat pagés, de 100 a 105 pessetes.

Canal ofici d'Oriola, de 155 a 160 id.

Cánem Oriental en rama, 1.ª, de 100 a 105 id.

» » » extra, de 110 a 115 id.

Canal de Balaguer, 00 a 00 id.

Cánem de Balaguer bregat de pagés, de 0 0;0 a 0 id. idem ab maquina, de 0 a 105 0;0 id.

D'Italia:

Bolonia, natural, de 135 a 145 id.

Bolonia, classificat, de 145 a 150 id.

Ferrara, natural, de 130 a 140 id.

Ferrara, classificat, de 140 a 145 id.

Pentinat de Nápols, *spontizos*, de 150 a 160 id.

Preus de magatzem per 100 kgs.

Adobs

(Informació de la casa J. Espinós, S. en C.)

Superfosfat de cals mineral, 18'20 °|₀ ácit fosfórich soluble, pessetes 9'20 els 100 kilos.

Superfosfat de cals mineral, 16'18, ácit fosfórich soluble, 8'20.

Superfosfat de cals mineral, 15'17 °|₀ ácit fosfórich soluble, 7'65.

Superfosfat de cals mineral, 13'15 °|₀ ácit fosfórich soluble, 7'25.

Escories Thomas, 15'16 °|₀ ácit fosfórich total, 8.

Nitrat de sosa, 15'16 °|₀ ázoe, 28'00.

Sulfat amónich, 20'21 °|₀ ázoe, 38'00.

Clorur de potassa, 80'85 °|₀, equivalent a 51'53 °|₀ de potassa pura, 27'00.

Sulfat de potassa, 90'92 °|₀, equivalent a 50'51 °|₀ de potassa pura, 30'00.

Kalnita en pols, 8.

Sulfat de ferro en pols, 7'50.

Superfosfat d'os del 1 al 2 °|₀ ázoe y 18'20 °|₀ ácit fosfórich, 11'50.

Superfosfat orgánich 3'4 °|₀ ázoe y 12'14 °|₀ fosfats, 12.

Materia orgánica córnea natural, 13'14 °|₀ ázoe y 5'6 °|₀ ácit fosfórich, 25'00.

Materia orgánica animal, 10'20 °|₀ ázoe, 30.

Farina d'ossos, 2'3 °|₀ ázoe y 46'50 fosfats, 15.

Polvo cúprich, 78'75 °|₀ sulfat de coure, 60.

Olis d'oliva

(Informació de la casa J. Salat y fills)

Continden sostenintse els preus de principi de cullita.

Per part dels compradors se tracta el negoci ab molta cautela y fins ab desconfiança, ja que ab els preus actuals se fa impossible tota especulació.

Cotisem:

Andalús superior	142'
Idem corrent vell	140'
Idem corrent nou	137'
Idem verge	145'
Lleyda nou verge.	175'
Urgell nou verge.	185'
» nou segona	170'
» verge.	'
Emporda fluix.	'
Tortosa	'
Baix Aragó, verge, nou.	195'
» » extra, nou	195'
Camp de Tarragona vell	'
Rivera d'Ebre, nou	170'
» » vell	'

Tot els 100 kg. posat magatzem y sense consums.

(Informació del Gremi de Magatzematistes d'oli)

Oli d'oliva: Andalús superior, de 141 a 142 pessetes els 100 k.; idem corrent, de 138 a 139; Tortosa inferior flampant, de 000 a 000; idem bons, de 000 a 000; fins de 165 a 170; Aragó, de 175 a 180; Lleyda, de 150 a 151; Urgell, de 185 a 195; Emporda, de 000 a 000.

Mercat ferm. Regulars arribes.

Oli de pinyola:

Vert 1.ª, de 90 a 00 pessetes els 100 kilos; 2.ª, de 87 a 00 idem idem; groch, 1.ª, de 85 a 00 idem idem; idem 2.ª, de 92 a 00 idem idem; idem fosch, de 70 a 00 idem idem.

Oli de coco: Blanch ab envás, de 00 a 120'00 ptes. els 100 k.; Cochin, de 00 a 130; Palma, de 00 a 125; id. comestible, de 000 a 000.

Oli de llinosa crú, a ptes. 100 kilos; idem idem cuit, a ; idem idem cuit especial, a 000; idem idem incolor, a :

Olis de pinyola

(Informació de la casa E. Angelgrán)

Cotisem:

Vert 1.ª, de 80 a 00 ptes. els 100 kilos; vert 2.ª, de 74 a 00 idem idem; groch 1.ª, de 80 a 00 idem idem; groch 2.ª, de 78 a 00 idem idem; fosch, de 65 a 00 idem idem.—Oli de llinosa crú, a 000; idem idem cuit, a 000, idem idem incolor, a 000.

Turtó de coco

(Informació de la casa A. García y C.ª)

A 15'50 ptes. per 100 k. les partides que's fassin per vagons.

Turtós y olis

(Informació de la casa Deutsch y C.ª)

Turtó de llinosa en pans, a 19'50 pessetes els 100 kilos; Turtó de llinosa mòlt, 20'50 idem. —Oli de llinosa cru, a 151 idem; oli de llinosa cuit, a 155 id.—En caixes 4 pessetes més per 100 kilos.

Sucres

(Informació de la casa Rius y Torres)

Segueixen fluixos els preus d'aquest article y no es probable, que per ara augmentin, perque hi ha fábriques que poden fabricar ab més ventatja que altres vellas y podrán aquelles oferir els sucres a menys preu.

Els preus pera'l consúm son:

Mel 3.ª	96'00 a 100'00
Mel 2.ª	98'00 a 102'00
Quebrats	98'00 a 102'00
Blanquilles	102' a 114'
Granets refinats	' a '
Terros refinats	114'00 a 122'00
Pilons	116'00 a 118'00

Tallat, de 118'00 a 121'00 pessetes els 100 kilos.

Cafés

Van augmentant els preus en tots els mercats y s'han venut algunes partides de les que hi havia aquí. Els preus pera'l consúm que anotém a continuació son més barats que'ls que resultarien els cafés que's fessin venir dels punts d'origen.

Moka 1.ª	884'00 a 896'00
Puerto Rico Caracolillo.	872'00 a 875'00
» Yauco	360'00 a 365'00
» Hacenda.	350'00 a 355'00
Caracas, Colombia y altres	342'00 a 348'00
San Salvador y similars.	336'00 a 342'00
Santos primera.	324'00 a 330'00
» segona	' a '

Pessetes els 100 kilos.

Cacaus

Degut a que'l consúm está desproveit y a la lley que s'ha votat fá poch a les Corts, en la que's disposa que'ls dos milions de kilos de cacau que surtin cada any de Fernando Póo, desde'l dia primer de janer de 1911, pagarán de drets de Duana 50 pessetes els 100 kilos, y tot el cacau que pessi d'aquessa quantitat pagará per igual concepte 120 pessetes els 100 kilos, com si fos extranger. Els preus han augmentat particularment els dels cacaus arribats del últim vapor, perque son classes millors que hi havia megatzemats d'arribes anteriors.

Dels 5.182 sachs que ha portat el vapor «Villaverde», s'han venut 3.231 sachs á preus bastant molt més cars que'ls que varen regir pera'ls cacaus que va portar el vapor anterior, y és probable que dintre poch siguin venuts els sachs que falten.

Els preus pera'l consúm son:

Guayaquil Arriba .	» 325 a 333 ptes. 100 kilos
» Balao. .	» 316 a 325 »
Fernando Poo 1.ª. .	» 220 a 225 »
Id. segona	» 210 a 215 »
Id. tercera	» 195 a 200 »
Caracas 1.ª	» 400 a 450 »
Id. 2.ª classe . . .	» 250 a 275 »

Canyelles

Ceylan extra superior	94'00 rals kilo
» 1.ª	90'00 »
» 2.ª	85'00 »
» 3.ª	80'00 »

ELS ADOBS QUÍMICHS

Primeres materies: Superfosfats «Minerals y orgánichs» sulfat d'amoniach, nitrat de sosa, sals potásiques, etc.

Guano Vallesá

de Lluis Serra - Granollers del Vallès

A Barcelona, Nou de Sant Francesch, 27, 2.on, 1.a

Proveidor de la «Comunitat de Primeres materies» de la «Federació Agrícola Catalana-Balear

Representants a Catalunya, Balears y Aragó

» 4.ª.	17'50	»
Xina.	16'	»
Raspadures Ceylan	12'	»

Pebres

Singapoora blanch.	16'50 a 17	»
» negre.	13'25 a 13'50	
Tabasch o Jamaica.	15'50 a	»
Clavells especies.	15'50	»

Barcelona 31 Desembre de 1910.

Informació vinícola

de la casa Arnó, Maristany y Companyía

La situació de nostres mercats no varía, quedant encalmats en quant á negocis, pero continuantes retirat el vi de la propietat ab activitat. Tal vegada degut á la calma actual d'ajustos se podría avuy comprar ab un bon xich de ventatja sobre'ls preus corrents, pero l'aspecte general de les nostres comarques no es pas de fluixetat, creyentse que una vegada passades les festes se reprendrá novament els negocis, y en conseqüencia revindrá la fermesa de preus que teniem dies enrera.

En les comarques catalanes se cotisen els següents preus en la propietat y per hectólitre:

Camp de Tarragona, negres, de 12° a 14°, de 25'00 a 29'00 pessetes hectólitre.—Idem idem blanchs, de 12° a 15°, de 27'50 a 32'50 idem.—Segarra, de 10° a 12°, de 23'0 a 27'50 idem.—Igualada, de 10° a 12°, de 24 a 28'50 idem.—Bruch y Pierola, de 11° a 12°, de 24'00 a 28'50 id.—Penadés, blanchs, 10° a 12°, de 27'50 a 30'00.—Vendrell, Cubelles y Vilanova, negres y rosats, de 11° a 13°, de 26'00 a 28'50 idem.—Vallés, de 10° a 11°, de 22'50 a 25'00 idem.—Alella, de 13° a 15°, de 29'00 a 32'50 idem.—Priorat, de 14° a 16°, de 28'00 a 33'50 idem.—Gandesa, de 13° a 15°, de 25'00 a 29'00.

Y en les demés regions, els preus sobre moll de Barcelona:

Alacants de 14° a 16°, de 31'50 a 35 pessetes hectólitre.—Valencies, negres y rosats, de 13° a 15°, de 27'50 a 31'00 idem.—Valencies tintoreres, de 14° a 16°, de 28'50 a 31'50 ptes. hectólitre.—Utiel y Requena, de 12° a 12°, de 26'00 a 27'50 id.—Mestrat alt de color, 12° a 13°, de 00'00 a 00 idem. —Manxes blanchs, de 12° a 13°, de 29'00 a 31'50 idem.—Huelves blanchs, de 12°, de 25'00 a 29'00 id.—Osca negres, de 14°, de 00'00 a 00'00 idem.—Cariñenas, de 15° de 00 a 00.

Mosts ensofrats, de 2'00 pts. 2'50 grau y hectólitre.

Misteles blanques, de 9° a 10° de dols, de 51'50 a 54 pessetes hectólitre.

Idem idem, de 10° a 11° de dols, de 48'50 a 50 pessetes hectólitre.

Moscatells, de 10° de 00 a 50 pessetes hectólitre.

Productes Enològichs

Informació de la

Societat Enològica del Penadés.—Vilafranca

	100 kl. Els 100 kl.	25 kilos El kl.	1/2 detall El kl.
Acit cítrich.		5	5'25
Acit sulfurós anhidre en cilindres de ferro. . .			
Acit tártrich	250	3'55	4
Cola de peix Salianshy primera.			50
Colesos (clarificants concentrats líquits). —			
A. Pera vins blanchs.	200		2'50
B. Pera vins de taula.	200		2'50
Gelatina extra en fulles.			5
Gelatina pura classe corrent.		2	2'50
Metabisulfit de potassa (sense arsénich). . .	150	1'75	2
Tanino al alcohol extra.		6	6'50
Llevats seleccionats. . .			
Solució sulfurosa.			
Acit sulfúrich.			0'30
Carbonat de potassa. . .	150		2
Potassa blava.			1
Tartrat neutre de potassa.			4
Cremor tártar (bitartrat de potassa). . . .			
Carbó descolorant pur.	125		2
Tanino al éter.		7'25	7'50
Fosfat amónich.		2'50	3
Permanganat de potassa.			3
Amiante en pols.			5
Carboline.		1'75	2

LLIBRE NOU

Ejercicios de Análisis de Vinos

PARA USO DE

Cosecheros y comerciantes en vinos

POR DON ISIDRO CAMPLLONCH

Ajudant de la Estació Enològica de Vilafranca

Comprén en forma concisa y clara'ls análisis que tot viticultor y comerciant deu practicar pera elaborar y criar be'ls vins, conéixer son grau de sanitat y pera saber si reuneixen les condicions llaudes pels países importadors. — De venda, en aquesta administració al preu de 2'50 ptes., afegint hi 35 céntims si's vol per correu y certificat.

Mercats de Catalunya

Banyoles

25 Desembre.

Blat.	de 16'00 a 17'	quartera
Mestall	» 14'00 a 15'00	»
Ordi.	» 9'00 a 10'00	»
Civada	» 8' a 8'50	»
Blat de moro. . . .	» 10'00 a 10'50	»
Monjetes:		
Pais blanques. . . .	» 26' a 27'	»
Faves.	» 13'00 a 13'50	»
Favons.	» 14'00 a 15'	»
Besses.	» 18'00 a 19'00	»
Llovins	» 8' a 8'50	»
Mill.	» 13'00 a 14'00	»
Panis.	» 11'00 a 12'00	»
Fajol	» 12'00 a 13'	»
Patates: blanques . .	» 4' a '	»
» grogues . .	» 4'50 a '	»
Alls.	» 1' a 1'50	forch
Gallines.	» 8'00 a 9'00	parell
Pollastres.	» 5' a 6'00	»
Conills.	» 3' a 5'	»
Anechs	» 7' a 8'00	»
Galls d'Indi	» ' a '	»
Ous.	» 1'20 a 1'25	dotzena
Olis.	» 15'00 a 15'50	mayal
Bestiar: Porqui . . .	» '00 a	arroba

Escorsa d'alzina en rama, a 00'00 ptes. càrrega; idem mòlta, a 00'00 idem.—Roldó en fulla, a 0'00 quintà; idem mòlt ventilat, a 0'00 idem. —Carbó d'alzina, 14'00 ptes. càrrega.

Equivalencies.—La quartera equival à 80 litres.—La càrrega (pes) a 124'800 kilos.—El quintà de 41'600 kilos.—La arroba de 10'400 kilos.

Calaf

31 Desembre.

Blat.	de 14'50 a 15'	quartera
Ordi	» 8'00 a '	»
Civada	» 6'50 a 7'00	»
Monjetes	» 26' a 27'	»
Besses	» 14'00 a 14'50	»
Cigrons.	» 20'00 a '	»
Erp	» 10' a 10'25	»
Guixes	» 11' a 11'50	»
Llevor trepadella.	» 7' a 7'50	»
Mongetes	» ' a '	»
Patates	» 4' a '	quintà
Gallines.	» 6'00 a 10'	parell
Pollastres.	» 6'00 a 10'00	»
Conills	» 12' a 15'	dotzena
Ous.	» 0'00 a 1'25	»
Perdius.	» 0'00 a 24'	»
Palla	» ' a 3'50	100 kilos
Trepadella:	» ' a 3'50	40 »
Boll de trepadella. .	» ' a 3'50	40 »
Bestiar: Porqui . . .	» ' a '	un
Porch engreixat. . .	» 6' a 1'75	carnicera
Ciment.	» 0'50 a '	quintà

Carbó de pedra (llenya) a 30 ptes. tupelada.

Equivalencies.—La quartera equival a 71 litres.—El quintà de 40 kilos.

Figueres

29 Desembre.

Blat.	de 20'95 a 22'20	hect.
Ordi.	» 10' a '	»
Civada.	» 8'75 a 10'	»
Blat de moro. . . .	» 12'50 a 13'15	»
Segle	» ' a '	»
Monjetes	» 34'75 a 37'50	»
» mongeta .	» 32'50 a 35'	»
Faves.	» 16'00 a '	»
Favons.	» 17'80 a 18'15	»
Besses.	» 22'50 a '	»
Cigrons.	» 31'25 a 36'25	»
Mill.	» 17'50 a '	»
Panis.	» 12'50 a '	»
Patates	» 8'40 a 8'90	q. m.
Alls	» 0'75 a 2'	forch
Ceves.	» 0'15 a 0'90	»
Capons	» 12' a 16'	parell
Gallines	» 7'00 a 9'	»
Pollastres	» 3'50 a 9'	»
Conills	» 3'00 a 5'00	»
Anechs	» 8'00 a 10'00	»
Oques.	» 8'00 a 10'00	una
Ous.	» 1'25 a 1'30	dotzena
» 30 dotzenes. .	» 39' a 40'	»
Olis nou	» 112'90 a 120'95	hect.
Userda	» 3'75 a 4'	quintà
Civada granada . .	» 2'25 a 2'50	»
Palla.	» 1'25 a 1'50	»
Aufals	» 0'00 a 0'00	»
Bestiar:		
De llana.	» 16' a 20'	
Ovelles.	» 16' a 20'	de 1 any
Porqui (grassos) . .	» 12'75 a 13'25	10 kilos

Equivalencies.—La quartera equival a 80 litres.—La càrrega (pes) a 120 kilos.—El quintà de 40 kilos.—La arroba de 10 kilos.—El mayal d'oli 11'200 kilos o 12'40 litres.—El mayal de vi 15'48 litres.

Girona

31 Desembre.

Blat.	de 27'00 a 28'00	100 kilóg.
Mestall	» 19' a 20'	»
Ordi	» 19'00 a 20'	»
Civada	» 17'00 a 18'	»
Blat de moro . . .	» 17'00 a 18'00	»
Fasols	» 48'00 a 54'00	»
Faves.	» 26'00 a 27'00	»
Pèsols.	» 00'00 a 60'00	»
Cigrons.	» 50'00 a 150'	»
Ous	» 1'20 a 1'40	dotzena
Arrós.	» 49'00 a 72'	100 kilóg.
Garrofes.	» 16'00 a 17'	»
Palla	» 8'00 a 9'	»
Patates	» 15'00 a 16'	»
Olis.	» 150'00 a 175'	»
Vins	» 35'00 a 45'	»
Formatges.	» 2'00 a 2'50	el kilóg.
Bestiar:		
Vaques	» 300'00 a 350'	
Bous	» 400'00 a 500'	
Porchs	» 140'00 a 600'	
Xais.	» 18' a 23'	

Granollers

29 Desembre.

Blat.	de 17'00 a '	els 70 litres
Blat de moro . . .	» 10'00 a '	»
Besses.	» 16' a '	»
Civada.	» 7'50 a '	»
Cigrons	» 28'00 a '	»
Faves.	» 12'50 a '	»
Favons	» 13'50 a '	»
Llovins	» 8'00 a '	»
Ordi	» 8'50 a '	»
Trepadella.	» 10' a '	»
Monjetes: pardalenes	» 26'00 a '	»
» catalanes	» 23'50 a '	»
» ganxetes	» 34'00 a '	»
» de color.	» 30' a '	»
Patates: Bolado. . .	» 6'00 a '	els 40 kilos
» bufe. . .	» 5'00 a '	»
» pera sembrar.	» 0' a '	»
Ous.	» 1'50 a '	dotzena

Igualada

28 Desembre.

Blat.	de 14'50 a 15'00	quartera
Ordi	» 7' a 7'50	»
Civada	» 6'50 a 7'	»
Blat de moro . . .	» 10'50 a 11'	»
Erp	» 10'75 a 11'25	»
Monjetes de Carme	» 27'00 a 28'	»
Faves.	» 12'50 a 13'	»
Favons.	» 13'00 a 13'50	»
Besses	» 15'00 a 15'50	»
Pedrerol.	» 9' a 9'50	»
Patates novelles . .	» ' a '	arroba
» blanca. .	» 1' a 1'15	»
» groga. .	» 1'15 a 1'35	»
Gallines.	» 7'50 a 9'00	parell
Pollastres	» 4'00 a 7'00	»
Conills	» 2'25 a 2'60	»
Anechs.	» 5'50 a 6'60	»
Ous.	» 1'40 a 1'50	dotzena
Olis	» 5'00 a 5'50	quartà
Vins negres	» 23'00 a 24'	càrrega
Vins clars	» 24' a 35'	»
Vrema	» '00 a '	arroba
Mel	» '00 a '	kilo
Bestiar:		
Porqui.	» 1'75 a 1'90	carnicera
Fruites:		
Préssechs, de '00 a '00 lliura; rahims, de '50 a 0'50 kilo; magranes, de 0'60 a 0'80 dotzena; peres argamotes, de 0'00 a 0'00 el kilo; prunes, de 0'00 a 00'0 kilo; pereres, 0'30 a 0'40 kilo; taronges, 0'25 a 0'30 dotzena; maduixes, 00'00 a 0'0 kilo; pomes, 0'00 a 0'00 kilo.		
Verdures o hortalices:		
Col.	» 0'55 a '70	dotzena
Escarola.	» 0'20 a 0'35	»
Broquil	» 0'85 a 1'00	»
Pebrots	» '65 a 0'80	»
Tomatechs.	» 1'80 a 2'00	arroba

Bolets: Llanegues, 0'00 a 0'00 lliura; Rovellons, de 0'00 a 0'00 id.

Planter: de col francesa, a 0'00; enciam, de a 0'35 el cent; de tomaquera y pebrotera, de 0'00 a 0'00 a el c

Fulla Agrícola de LA VEU

Articles doctrinals, notes tècniques, informacions comercials, cotisacions de mercats del país y extranger, noticies útils y demés d'interès pera la pagesía catalana

209

Els adobs catalítichs

Existeixen en la classificació química unes subetancies que's caracterisen per la marcada activació que determinen en el procés dels fenòmens químichs. Obren unes vegades augmentant la pressió, altres la temperatura y baix diferents accions realisen son treball. A les substancies que aixís obren, les anomenen catalisadores y catalítichs els seus efectes.

Fins fa poch, l'activitat dels compostos catalítichs no havía tingut expressió en el camp de l'agricultura. D'entre tots els fins ara aparescuts, el que més ha cridat l'atenció es l'últim que s'ha presentat en el mercat, y que no es altra cosa que'ls resíduus que queden de la obtenció del «radio», oferintlos com adobs.

La importancia que tot quant se relacioni ab l'element «radio» té en els moments presents fa fixar poch menys que instintivament l'atenció.

Si el compost radio-actiu que avuy ens ofereix la industria respón, enfront de la pràctica, a les esperances que teòricament podem esperar, a bon segur que'l nou adob vindrà a engrandir l'acció del agrònom en son estudi de la terra.

Deixant apart l'acció del adob en particular, y fixantnos en l'actuació en general que en la terra han de realisar els adobs catalítichs, hi descobrirem el complement de la novella teoría que de la fertilitat de les terres prediquen els agrònoms americans.

L'estret ligam existent entre la esmentada teoría y el treball que ve a desenponyar l'adob catalítich, mereix estudi, y no orech sigui perduda l'atenció que hi dediquem, porque abdues qüestions son de les que may perden la actualitat.

En els últims temps els agrònoms americans s'han vingut dedicant ab veritable èxit al estudi de la terra de conreu treyentne conclusions adoctrinadores y pràctiques, sentant com a fonament dels sòus estudis la poquíssima cantitat de materies fixes o minerals que les plantes contenen y que son les únicques que extreuen del sol.

Efectivament, si arranquem una planta en plena vegetació y netejantli la terra de les arrels, la pesem y una volta seca tornem a pesarla veurem que ha disminuit molt, ha perdut l'aigua, s'ha secat. Si la mateixa planta la subjectem a la temepratura de 100º per espay d'algun temps, observarem una molt notable disminució de pes y facilment podrem comprovar que es degut a que ha acabat de perdre l'aigua que contenía en els teixits; reduida a un 15 o 5 per 100 solament del pes primitiu, segons sigui la planta estudiada. Per últim: si lo que'ns queda, fet a troços ho posem dins d'una càpsula, al foch, veurem que ràpidament se carbonisa, s'inflama y sols queden ell cendres de un 2 a un 5 per 100 del pes primitiu.

Lo primer que ha perdut la planta es l'aigua; lo segón, pel foch, les substancies combustibles; lo que queda, en cendres, les minerals.

L'aigua se la procura la planta, principalment de la terra y una petita fracció del aire: les materies combustibles provenen de l'atmósfera; les fixes del sol.

Lògicament podem treure dúes conseqüencies: la gran cantitat d'aigua que la terra ha de proporcionar a la planta: y la poca que de substancies nodritives el vegetal xucla del terrer.

¿La terra conté prou riquesa pera abastir a la planta? Els agrònoms americans contestan ab llurs estudis a l'anterior pregunta.

Valentse d'enginyosos medis han conseguit realisar anàlisis dels més exactes que de la terra's porten fets fins avuy. No s'han acontentat examinant la composició química de la terra fina, com s'ha vingut fent fins ara, sinó que per medi de poderoses màquines aspiradores han conseguit extreure de la terra la disolució nodritiva que per son si circula, y en el coneixement de la disolució han invertit l'estudi químich.

Aquest procediment es més exacte que el de la terra, car la terra necessita disolders pera passar a assimilable y si la estudiem un cop disolta, ens acostarem més a conèixer la veritable substancia assimilable y la naturalesa del líquit nodritiu, que es lo únich que interessa al químich.

Dels anàlisis obtinguts en tregueren l'afirmació de que en la majoría dels casos els camps disposants d'un bon grau de humitat contenien una disolució prou rica pera alimentar a la planta, y fixaren com a conclusió l'importancia que té el que may falti en la deguda proporció l'element aigua en les terres de conreu.

No s'ha de treure, de lo dit, cap conseqüencia en contra de l'utilitat dels diferents adobs que, químichs o naturals, invertim en els conreus de la terra; queden com fins ara essent els poderosos auxiliars que tenim y als que hem de recórrer pera fer remuneratiu el treball de la terra.

Lo que realment se desprén de les afirmacions y conclusions dels agrònoms americans es el major carinyo ab que hem de respectar a la terra, la que no es solament, com deyen els antichs, el suport de la planta, ni'l medi apropiat a la vida de la planta, sinó com a factor principalissim a que's deu la vida del vegetal; no podem, per lo tant, escassejarli ni robarli els treballs y acondicionaments que en qualsevol moment li manquin.

Ab els anteriors precedents podrem estudiar quina influencia tinguin en agricultura els adobs catalítichs, atenentnos a la composició dels sols y a la evolució y transformació soferta per les substancies abans de nodrir a la planta.

Joseph M PUJADOR.

Estimular als hereus

Els catalans som molt desconfiats, y això, que's nota en molts ordres de la vida, dificultant que aquí's constitueixin grans associacions industrials o comercials, se nota fins dintre de la familia, lent que'ls pares se resisteixin a despéndrers de certs drets en favor dels fills.

L'institució d'hereu es honra de la terra catalana y es base del seu progrés y benestar; cal, per lo tant, conservar la institució y voltarla de totes aquelles condicions que la fassin més acceptable. Donchs, bé: a n'aquell fill nostre que li dihen hereu quan encara no ho es, l'hem d'acostumar a serho desde petit, cedintli en administració, quan el patrimoni ho permeti, una finca o una part de finca, que sigui molt variada en conreus, portant l'hereu la direcció d'aquest troç, farà bona pràctica y no li vindrà tant de nou quan s'hagi d'encarregar de la totalitat del patrimoni. Les seves rendes, serà bó també que quedin per l'hereu, en lloch de donarli una cantitat per gastos.

Tenint aquesta llibertat d'administrar, l'hereu s'espavilarà pera augmentar les petites rendes y l'agricultura tindrà més inteligencies a ella aplicades. ¿No veyem que'ns passa quan anem a una ciutat gran, acompanyats d'un pràctich que sàpiga les tesqueres? Ens costa molt més apendre les víes y carrers, que no quan anem sols, perque acompanyats no'ns fixem per ahont passem, mentres que anant sols ens hi fixem més.

Siguém, donchs, una mica despreocupats o despresos en aquest punt; quan els fills son nens, el pare ha de ser pare; quan a la pubertat, el pare s'ha de convertir en diligent y pacient mestre y quan el fill està més amunt de la escala de la vida, y, sobre tot si ha prés estat, el pare ha de ser allavors un conseller y un company, sense perdre jamay sa autoritat de pare.

Narcís VILASECA.

Massanes.

OBRA NOVA

LLISSONS D'AGRICULTURA MODERNA

per D. Joan Torrent

Breu tractat d'agricultura, escrit en forma dialogada. Demanis a n'aquesta Administració al preu de ptes. 1'25 exemplar enquadernat, y ptes. 1 en rústica, afeginthi 35 cèntims en segells si's vol per correu y certificat.

La Tabacalera y la nicotina

Considerem molt convenient reproduir els següents retalls de «L'Art del Pagès» per tractarse d'un assumpte respecte del qual els agricultors han d'insistir fins a lograr victoria:

«Totes les noticies coincideixen en que no arribarà a ésser un fet el projectat tractat ab Cuba, per les dificultats que hi oposa la poderosa Companyía Tabacalera.

Es altament vergonyós que després de privar per complet el conreu del tabach a tota Espanya, y de repartir grossos dividendos als accionistes, fins al punt de fer pujar les accions a més de 280 per 100, sia també ara'l principal obstacle que s'oposa a que poguem tractar ab la República Cubana, ab gran perjudici dels interessos del país tot, tant agrícol com fabril.

***

En la reunió celebrada'l día primer de març per la Federació Agrícola Catalana Balear, el senyor Maspons y Camarasa, secretari del Institut Agrícol Català de Sant Isidre, se queixà de la persecució de que son objecte'ls conreuadors de tabach de «pota» de Mahó pels agents de la Tabacalera y del fisch contra la lley y rompent la tradició d'aquest conreu, que desde 1682 està establert en les illes y s'acordà ajudar als del país en ses reclamacions contra tal arbitrarietat.

***

També, don Claudi Oliveras, enginyer agrònom, director de la Estació enològica de Reus, demanà a la Junta Provincial de les plagues del camp, interessar del Estat la elaboració de nicotina, per l'Arrendataria de Tabachs, pera la destrucció de les actuals y les que puguin presentarse d'aquí endevant.

***

L'administració francesa «crema'l tabach, salvo en tres o quatre de les vintiuna fàbriques que posseeix l'Estat, y a la vegada que falta la nicotina als conreuadors, que sols poden adquirirla del monopoli, se destrueixen, cremantles, grans quantitats de tabach, haventse incendiat darrerament en el departament de Lot y Garona, una partida que produí cinchcents francs en cendres, però que hauría donat deu mil litres de nicotina, que empleada pels conreuadors representa una riquesa considerable, destruint insectes que delmen les cultites.

***

Els agricultors francesos han formulat a les Cambres una protesta contra l'administració del monopoli del tabach, que serà atesa per aquell Govern. Se tracta de la nicotina, aquest derivat del tabach, indispensable pera destrur certs paràssits de la vinya y dels arbres fruiters, especialment les pereres y pomeres.

***

Molts conreuadors usen nicotina obtinguda per medi del rentat del tabach, però aquesta forma té l'inconvenient de que la riquesa del líquit es molt variable, mentres la destilació del tabach realisada mecànicament es incorregible y de dosis exacta.

El motiu de la queixa es que l'Administració, malgrat repetits avisos, no s'ha cuidat d'obtenir la nicotina que conté'l tabach de rebuig, empenyantse en seguir cremantlo, y a la vegada que falta la nicotina als conreuadors, se destrueixen grans quantitats de tabach sense profit y ab gasto pera l'Estat.

A Espanya, la Federació Agrícola, l'Institut Agrícol Català de Sant Isidro y altres corporacions han sollicitat del Govern espanyol, repetides vegades, la venda de nicotina pera usos insecticides, sense que hagin conseguit que's resolgui aquest assumpte a favor de les classes agrícoles que tant les beneficiaría.

Altre día'ns ocuparem d'aquest assumpte, que considerem de suma importancia pera'l pervindre de la pagesía, com pensem poder demostrarho.

Segons diu «España Económica y Financiera», el Govern pensa fer una reforma, en virtut de la que la renda de Tabachs rendeixi de 15 a 20 milions més al any. Però, afegeix que no's tracta de cap nova modificació del contracte, sinó d'una reforma en les labors que permeti la venda de major número y creixin per lo tant els ingressos.

Ens sembla que gran ha d'ésser l'augment de consum y la disminució en els gastos d'elaboració pera conseguir tan plausible propòsit.»

Granja LA TORRA de Monells

Gallines: Castellana - Orpington Negre y Orpington Lleonat - Oques de Tolosa y del país - Anechs de Pekin

CONILLER MODEL - Única rassa que conreua aquesta Granja

Conills Gegants de Flandes

Preus segons edat y pes

Joan Bta. Cuní - La Bisbal - Monells - (Provincia de Girona)

El mal de les terres ermes

No es pas cert, desgraciadament, que sien perills y sols perills lo que'ns ocasionen les terres ermes, perque per desgracia son mals ben postius.

Y això no es precisament pera'l pagès o propietari que té la deixadesa de tenir erms en ses hisendes: a n'aquest se'l pot comparar ab el content y enganyat, que viu pensantse que avença, y recula; som tots els que toquem les conseqüencies de la dessidia dels poch cuidadosos.

Tothom sab, per exemple, que de tant en tant hi hà, sobre tot a les terres andaluses y castellanes del «mitgdía», clams y demandes al Govern pera la extinció de la plaga de la llagosta; aquests clams, en més o menys escala, son atesos perque la llagosta es una plaga tan devastadora, que allà ahont entra deixa'ls camps pelats y orusos com si ni rastre de conreu tinguessin: y es evident que lo qito's fa pera combatrela, se tradueix en un gasto que uns anys per altres es de bastants milers de pessetes.

Donchs bé; la llagosta no es més que una conseqüencia directa de la existencia dels grans erms que hi hà en aquelles terres; allà ahont hi hà conreu o bosch, o quan no bosch baix que de tant en tant se talli, es a dir, ahont la terra es remenada o aprofitada per un estil o altre, la llagosta no té ni temps ni esplay pera multiplicarse; per la existencia, donchs, d'un excés d'erms, cada any paguem, uns per altres, un grapat de pessetes.

Aquesta necessitat d'atendre per part del Estat, a casos com el citat, fou l'origen de la contribució o recàrrech que'ls Ajuntaments han de presupostar, y té per nom l'impost de les plagues del camp; impost que grava el ja carregat gasto dels pobles en unes quantes pessetes més; y si bé es per desgracia massa cert que, fins tenint tota condicia, no s'escapen certes plantes de determinades plagues, no es menys evident que no poques d'aquestes tenen per causa'l gros deixament d'alguns propietaris y pagesos. ¿Còm no ha de ser aixís, si com s'ha dit ja diverses vegades en aquestes planes, cada erm es una calaixera ahont s'hi desen y multipliquen totes les males llevors y faruns?

Prou que'n pateix l'Agricultura moderna de mals y de plagues, pera que la poca condicia dels deixats els hi dongui camp adobat ahont multiplicarsen de noves; prou que'n té d'enemichs la planta, pera que entre tots no crem en bossins erms escampats aquí y allí.

Cal finalment, adverir que'l perill de que'ls erms siguin causa d'alguna contribució nova, potser no es tan llunyà y improbable com pot semblar a alguns; ja es una senyal el cas de l'actual ministre d'Hisenda, que ha pensat en gravar les terres improductives de la ciutat; de la terra improductiva de la ciutat al a del camp, hi và un pas només, y encara curt; però en un país com Espanya, ahont l'exemple de lo que fou al extranger, es prou causa pera fer les coses, el perill es més gros; no fa pas gaire temps, al iniciarse la última campanya electoral anglesa, el primer ministre Mr. Asquith, en un discurs va preconisar la justicia d'imposar una contribució precisament a les terres rústiques improductives: allà la decisió té per fonament el fet de que la noblesa té grans extensions destinades exclusivament a que hi visqui la caça, que'ls serveix de distracció en certs temps del any; però llençada la idea, ¿no es possible que ab la eterna penuria de la hisenda pública, el millor día un ministre no l'aprofiti y gravi novament la propietat rústica?

Lluitem, donchs, contra'ls erms, perseguintlos arreu, que de beneficis no'ns ne poden pas dur cap.

P. A.

Agricultura parroquial

III

La deficiencia de coneixements agrícols pera empendre l'obra regeneradora que urgeix en nostra terra, no es una rahó suficient pera abandonarla. Pera l'adquisició d'una ciencia, es innegable que's necessita un esforç intelectual; però no es menys innegable que, per la simplificació que modernament s'ha donat a la cosa agrícola, en especial a la elaboració y conservació de vins, fruit de principal riquesa en multitut de pobles, es petitíssim l'esforç intelectual que requereix. Si l'home que labora la terra, que per rahó de la seva vida y dels seus treballs, es de poca capacitat pera entendre les coses, s'adapta perfectament a les pràctiques agrícoles més modernes, ¡quànt més al alcanç no estarà, y d'un modo fàcil, a la reconeguda inteligencia dels que tenen les parroquies rurals al seu cuidado!

La difusió de coneixements que'ls centres agrícols donen en resumides obres y en llurs revistes, fan sumament fàcil una orientació. Si jo, a més d'exposar un humil criteri y de cridar l'atenció sobre un punt tan important pera'l bé de la religió y de la nostra terra, me sentís mestre, ¡ab quín gust no les senyalaría aquestes escullides obretes que ab poques pàgines donen un sens fi de coneixements!

La part pràctica també es fàcil d'obtenir. Tenim el meritíssim Institut Agrícol de Sant Isidro ahont sovint se donen multitut de conferencies en les que d'una manera pràctica y concisa se tracten totes les qüestions agrícoles. Entre altres, la incansable Estació Enològica de Vilafranca dona cursets intensius de agricultura eminentment pràctica, ahont hi acudeixen de tots els indrets els sedents de pràctica agrícola. Els grans cellers, les grans explotacions agrícoles sempre estàn obertes a qui vulgui ilustrarse, a qui vulgui adquirir els coneixements que li fassin falta. Quasi's pot dir que en nostra terra cada agricultor es un apòstol.

Un altre aspecte té la part pràctica, que a primera vista sembla insuperable, y es la part de paladar, d'apreciació, d'anàlisis químich, en vins, adobs y altres similars. Es natural que no tots els que volen recorrer aquest camp podràn de moment conèixer si un vi, poso per cas, porta deficiencia d'àcits, o si la té de sulfurós o si es pobre d'extracte, etc. Pera resoldre aquesta part, hi hà, entre altres, la casa Dujardin-Salleron, que ha ideat una colla de petits aparells que dintre la economía y la exactitut son la mateixa senzillesa, tan fàcils en el seu manoig, que es curiós veure còm per sí sols els fan funcionar examinant els propis productes els pagesos al tornar del treball. Una vegada empres el camí y dedicades una part de les seves energies al camp agrícol, el capellà rural té ja començada la gran obra, y ab aquell petit laboratori de que parlava el primer día, junt ab alguns altres aparells, ja dona multitut de garanties als interessos materials del poble. Aquest, en més o en menys nombre, que de moment no importia, s'acosta a preguntar, a escoltar, a buscar un consell, y ja té en portà la part social, que es gran, immensa, encantadora, la que ha de fer pròspor al nostre poble agrícol, baix el lema de «Deu y arada».

J. M. ROVIRA JANÉ.

Llorens del Penadés.

Adobs Espinás

Rambla Centre, 37. — Fábrica a Sans.

Valdepeñas

Les vinyes y sos vins

I

La campanya iniciada a Sant Sadurní de Noya el darrer estiu, contra'ls falsificadors y adulteradors dels productes de la vinya, ha repercutit per tota la península Ibèrica.

Segunt l'exemple de lo fet aquí, Aragó primer, després la Rioja, Galicia, y darrerament Navarra, s'organisaren els viticultors al fi y objecte de crear entitats, qual finalitat no fós altra que'l perseguir a n'aquells que busquen en l'aigua y certes barrejes de compostos químichs la manera d'enriquirse sense reparar medis, encara que caiguin aquests baix la sanció del Còdich Penal, sense tenir en compte l'empobriment del país y el greu perill que posen a la salut pública.

Els viticultors y vinaters de la Manxa, víctimes com altres regions, y ab més alt grau encara que moltes, donada la especial anomenada que aquells vins han lograt en determinats llochs, de les males arts dels industrials poch escrupulosos, s'enteraren ab sorpresa y disgust de que s'havien establert en alguns pobles de la comarca, fàbriques de vins artificials. Vegeren que en algunes estacions del ferrocarril hi arribaven grans expedicions—vagons sencers—de sucre, y saberen que aquesta substancia anava destinada a la fabricació de vins de resaigües, mitjansant segones fermentacions de brises agotades, resaigües que havien de vendres com vins naturals y genuins de la Manxa.

Al ferse públichs tals propòsits, que tendien a perjudicar el crèdit y el bon nom de la vinicultura manxega, hauríen acabat per deixar a la miseria a sos naturals, passant per demunt del descrèdit conseqüent, produí tal indignació, que per tot arreu, per medi de la premsa, en el miting, en actes de tota classe, se manifestaren, arribant les veus estridents dels protestants, a ferse sentir en el Parlament espanyol.

Valdepeñas, un dels centres vinícols més importants d'Espanya, tocava'l sometent, donava'l crit d'alarma a tots els que viuen del conreu y de la producció de la vinya, y ab apremis els cridava pera que acudissin allí, prenguessin consell, s'enteressin del perill y poguessin pendre resolucions encaminades a prevenir y evitar la ruina d'una de les més importants fonts de riquesa de la producció agraria espanyola, ab la que no sols se fan productives moltes terres que sense la vinya foren ermes y d'apenes cap valor, sinó que's dona ocupació y medis de viure a les nombroses famílies que en son conreu hi troben el sostent.

Nostra terra may ha fet el sòrt a les veus de ver patriotisme; Catalunya, que en totes les ocasions ha demostrat ab actes més que ab paraules, tot l'interés que posa als problemes que afecten a la nació y a la sòrt de sos fills, en quant fa referencia al engrandiment material y al de qui fonamenta y espera la prosperitat de sa patria del treball y de son propi esfors, no's podía fer sorda a la crida, y ab el desitg de cooperar a la feina dels viticultors manxegos y testimoniarlos la estima en que's tenen sos propòsits, esperitualment y ab l'autoritat que donava la representació del «Sindicat de Defensa dels productes agrícols», acudí y s'adherí a la Assamblea de Valdepeñas, conferintnos l'honor de representarla en tan important acte.

Allí ens trobàrem ab homes que representen y simbolisen tota una generació de sers progressius, entusiastes, defensers encarnats de les riqueses d'aquella agricultura, que té un caràcter propi, original y en que en totes ses maneres de ser mereix y val la pena que nosaltres la estudiem.

Al proposar als bons amichs manxegos els nostres propòsits de conèixer y estudiar ab un poch de detall la seva vitivinicultura, un home a qui podríem nomenar el pare y el germà de tota la gent de la comarca, se posà incondicionalment a nostres ordres, pera acompanyarnos als vinyats esplèndits, fins avuy lliurats de la filoxera y de moltes altres marfugues, y a les celebrades «bodegas», ab ses no menys renomenades «tinajas», que foren nostra admiració y sorpresa. Aquest home, el cultíssim advocat y publicista, don Isaac de Merlo, nom que no es nou ni molt menys pera aquells que en nostre país senten afecte a les qüestions agrícoles, ens ilustrà y solventà quantes consultes durant unes llargues sessions li férem.

Y si la visita a n'aquella ciutat famosa, ens donava ocasió d'establir lligams de afecte y d'inteligencia entre'ls viticultors d'aquelles terres y de la nostra, ens permetía també satisfer el desitg, de molt temps sentit per nosaltres, de conèixer aquells paisos, la anomenada de sos vins, de ses vinyes y de les industries vitícoles, que, si bé son coneguts de nom per la majoría de pagesos espanyols, no ho son en cambi en el detall.

La curiositat y el desitg de donar a conèixer la manera còm cultiva ses terres y elabora sos caldos el país que l'adagi popular li ha fet la merescuda justicia al dir

«De la Mancha el buen vino»

es motiu d'aquest article, al que'n seguiràn d'altres, en els quals procurarem portar al paper les impresions rebudes y notes preses de la terra del ingenioso hidalgo».

Raul M. MIR.

Problemes agraris-socials

En el conjunt de la vida agraria, se presenten una sèrie de problemes que repercuteixen en tota la vida social y que correspón al propietari agricultor resóldrels favorablement. Ab aquesta tanda d'articles parlarem d'alguns d'ells, donanthi les solucions que'ns sugereixi el nostre lleal saber y entendre.

I

Moltes vegades havem sentit queixarse a la classe propietària de la poca feina que'ls hi fan els seus jornalers. «En altre temps — diuen — els jornals se pagaven més barato y se treballava molt més; avuy, els jornals han crescut, l'obrer sempre té tendencia a guanyar més, en tant que s'arriba a un extrem en que la producció de la terra no remunera'ls gastos dels jornals; abans l'obrer mirava'ls interessos del amo, y avuy, can bon punt aquest gira l'esquena, ja l'obrer minva en son treball, no mirant altra cosa que la manera de defraudar els seus interessos.

Aquest es el llenguatge que usen alguns propietaris, tractant, al nostre entendre, un xich lleugerament la qüestió social-agraria.

Que en molts casos resulta veritat que l'obrer no mira prou els interessos de l'amo, no hi hà dubte. Es un mal característich de la época y que deriva de la desmoralisació y manca de fé que regna arreu de la nostra desvalguda sociatat. Però d'aquest mal ¿quin dupte hi hà que'n té una bona part de culpa si no tota, el mateix propietari? ¿Y quin dupte hi hà que'l mateix propietari pot posarhi remey en bona part, cumplint els devers socials que li imposa el títul de propietari-agricultor?

Els temps han cambiat radicalment, de mitja centuria a n'aquesta part. Abans segons conten els vells, respiraatse un aire sanitós de treball, el propietari vivía compenetrat en l'explotació de les seves terres, ja dirigíntsela y treballant directament, ja visquent al costat de la masovería, que per l'uniformitat y senzillesa de l'agricultura vella, permetía entre l'amo y masover una vera comunitat en l'explotació, estant sempre amatent l'amo en tots els treballs dels masovers. D'aquí en neixia una relació continuada entre l'obrer que treballava y l'amo que prenía gran part directament en el treball, ja dirigintlo, ja fent anar a estones les eines, que poch li n'haurien ensenyat els jornalers.

D'aquesta relació continuada y vetllant sempre l'amo pels propis interessos, resultava que l'obrer, mal que hagués volgut, no hauría pogut deixar de cumplir el contracte estipulat, y d'aquí'n neixia l'hàbit de treball, aquell treball sagrat de que tan geloses n'estaven les generacions passades.

A més d'això, envolcallada la societat en aquella atmòsfera de fè, patrimoni sagrat dels nostres avant-passats y que acabem de malmenar avuy, l'obrer havía de treballar, sí, però gairebé lleya la vida comú del amo, se veya tractat per aquest ab ámor, del qual ne rebía bons exemples y religioses ensenyances y per això li corresponía també ab amor, mirant els seus interessos com a propis. Els jornals — diuen — eren encara més petits que avuy, peró tal volta, en relació del preu que tenien allavors els queviures, eren més suficients que avuy y per altra part, si l'obrer vivía pobrement, també hi vivía l'amo; si aquell no sentía les necessitats d'avuy, tampoch les sentía aquest. ¿Si'les costums y modo d'ésser dels propietaris ha donat un tom, rodejantse de mil necessitats que abans no existien, ab quina rahó se pot exgir al obrer que's mantingui en les mateixes o pitjors estreteses d'abans, vedàntseli disfrutar de les comoditats que'ns proporcionen els avenços del segle XX que arreu ens envolten?

D'aquestes ensenyances que ens han trasmés les generacions passades, devem deduirne la solució d'aquest problema social-agrari. Si'ls obrers no fan la feina deguda, deixant de cumplir el contracte de treball, el primer remey que s'imposa, el primer dever del propietari agricultor, es pendre una part directa en l'explotació de les seves propietats, ell o qui'l representi, reunint totes les condicions d'un bon patró. Que's dongui compte diariament del treball fet pels seus obrers, que'ls hi dirigeixi la feina ab inteligencia, ab tino, sense contrariarlos no més que en lo indispensable, deixantlos aixís lliure certa iniciativa propia pera que hi tinguin afició, tot anantlos instruint en el perque de les feines propies de la moderna agricultura; si manquen en les condicions del treball, que se'ls avisi suaument, sense paraeles agres, d'aquelles que no pot escoltarse fredament qui senti en son sí la dignitat humana, que vegi l'obrer que'l seu amo mira pels propis interessos, sí, peró que també mira pels interessos d'ell, tractantlo ab amor y procurant pel seu benestar.

Més pera això últim, es a dir, pera mirar l'amo pera'ls interessos del obrer, aixís com l'obrer ha de mirar pels de l'amo, s'imposa de part d'aquest un sacrifici económich, peró qué es d'absoluta justicia, el sacrifici de pagarli al menys una soldada suficient pera que, segons la seva classe, puguin viure ab decencia ell y la seva familia.

Segons havem manifestat altres vegades en aquesta «Fulla Agrícola», no sols som partidaris d'un jornal suficient, sinó també d'una equitativa participació en els beneficis, sense la qual, opinem, no pot donarse solució ben completa al problema social-agrari. Aquesta participació, tal volta no sigui possible de moment en tots els casos, podent cercarsi mil excuses pera no aplicarla y fins hi hà sociólechs cristians de talla, peró no en majoría, que davant les dificultats que presenta, se'n mostren contraris, però lo que sía un jornal suficient es d'absoluta justicia y no té cap rahó de queixarse dels seus obrers l'amo que no'ls hi pagui, perque, si ells no miren els interessos del amo, aquest defrauda els interessos dels obrers en lo que es d'absoluta justicia; rès més sagrat que la deguda retribució del treball.

Per lo tant, si'l propietari agricultor vol contribuir a la resolució del problema social-agrari, si vol treballar pera la moralisació de la classe proletaria y purificació del seu llenguatge, feint que la dignitat dels seus obrers se traspiu ab la puresa del bon mot, no té més remey que començar retribuir suficientment el treball, car es sabut que no hi hà altra cosa que engendri més incultura y immoralitat que la miseria.

Agullana.

Joan TORRENT

Unió de viticultors de Catalunya

Ab assistencia dels senyors Marguès de Camps, Gayetà Fontrodona, Pere Mir, Joseph Barnadas, Joseph Fortuny, Joseph Martí Queralt, Joseph Puig de la Bellaçasa, Ramón Ribas, Joseph Fluvià y Reverent Carles de Grassot, dijous se reuní el Consell central d'aquesta entitat, continuació de la Unió de Defensa pera'ls productes agrícols, acordant designar als senyors Puig de la Bellacasa, Pere Mir y J. Fluvià pera president, vis-president y secretari, respectivament.

Se parlà detingudament del nomenament provisional de varis delegats locals indicantse varies persones a les quals s'oferirà'l càrrech fins que l'Assamblea general de juliol designi definitivament dits delegats.

Ademés s'acordà:

Que interinament no's constitueixin els Consells Comarcals, el Central recaudi directament les quotes dels associats per medi de les delegacions locals que se vagin formant, entregant a n'aquestes la part proporcional que'ls correspón pera subvenir als seus gastos propis, missió que correspondrà a n'aquells quan existeixin.

Celebrar reunió reglamentaria cada primer y tercer dimars de mes y els altres dimars reunions de caràcter executiu.

Designar a don Joan Pardo Wehrle pera administrador general del Sindicat; als senyors Barnadas y Fluvià pera que redactin una allocució als vitivinicultors catalans; als senyors Puig de la Bellacasa y marquès de Camps pera que cuidin y donguin unitat a la propaganda escrita de l'Unió; y als senyors Puig, Fortuny y Barnadas pera que arganisin la propaganda oral.

Tots els acorts foren presos ab absoluta unanimitat, regnant entre'ls reunits gran entusiasme y optimisme, y celebrantse'l retorn del senyor marquès de Camps als seus bons temps de campanya activa de la qual havía permanescut separat per poderosos motius de caràcter particular.

Tenim entés que ben aviat començarà la campanya anunciada ab un acte de gran ressonancia.

CRONICA

Fruites y hortalices a Perpinyà.—El cònsul d'Espanya a Perpinyà comunica que la Societat «Primeuriale Roussillonnaise», de dita localitat, desitja, conèixer noms de productors espanyols pera la compra de fruites (especialment pores, pressechs y rahims de taula) y llegums del nostre país, propies pera l'exportació y pera l'industria conserversa.

La primera colonia espanyola.—El día 15 del més passat va tenir efecte la inauguració de la primera colonia espanyola, situada en terme municipal de Alcoy, denominada «Els Plans». A dita colonia hi entren deu masovers, mínimum dels que permet la lley.

La llenya d'eucalipte.—El professor y botànich anglès E. Hertolins acaba de fer experiencies sobre'l poder calorifich de la llenya d'eucalipte, y d'elles n'ha deduit que aquest poder es superior al de la hulla. Si a n'aquesta ventatja s'afegeix la tan coneguda de la facultat curativa de l'eucalipte pera les afeccions de les víes respiratories, fàcilment se comprén que les xemeneyes alimentades ab aquesta classe de llenya, no sols donarien calor a les habitacions, sinó que'ls hi proporcionarien un ambient en el que molts malalts podrien trobar alivi o curació a llurs mals.

Publicacions rebudes.—«La Pagesia», de Manresa.—Publica en lloch preferent un extracte de la conferencia que don Cristòfol Mestre donà a Guardiola.

Revista del Institut Agrícol Català de Sant Isidro.—Porta un extens article sobre la situació agrícola general d'Espanya y altre sobre les aigües del Tordera.

Boletín Sedero.—Nodrida informació sobre'l comerç de seda y la cria del cuch.

Catalunya Agrícola.—Entre'ls molts y variats articles, se'n destaca un den Raul M. Mir sobre la colonia agrícola industrial Pujol y Thomàs de les montanyes de Berga.

Celler comunal al Vendrell.—A la vila del Vendrell s'han reunit en el Sindicat Agrícol caracterisats elements pera tractar d'establir un celler comunal, al estil del que té'l Sindicat d'Alella.

Concurs de Bestiar y Maquinaria Agrícola. — Ahir, día primer del any, s'inaugurà a La Bisbal un Concurs de Bestiar y Maquinaria Agrícola, organsat pel Sindicat Agrícol.

La comarca està molt animada, essent molts els inscrits, tant en qüestió de maquinaria com de bestiar.